

Vilniaus universitetas

TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ INSTITUTAS

POLITIKOS MOKSLŲ BAKALAURO PROGRAMA

DOMINYKAS GODA

IV kurso studentas

EUROPOS SĄJUNGOS BENDRUOMENĖS VIZIJA 2016 – 2019 METAIS

BAKALAURO DARBAS

Darbo vadovas: prof. dr. G. Vitkus

Vilnius, 2019

Bakalauro darbo vadovo išvados dėl darbo gynimo:

.....
.....
.....

2019 05 15
(data)

Prof. Dr. Gediminas Vitkus
(v., pavardė)

(parašas)

Bakalauro darbas įteiktas gynimo komisijai:

.....
(data)

.....
(Gynimo komisijos sekretoriaus/ės parašas)

Bakalauro darbo recenzentė:

Dr. Nerija Putinaitė

Bakalauro darbų gynimo komisijos įvertinimas:

.....

Komisijos pirmininkas/ė:
Komisijos nariai:

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

Patvirtinu, kad įteikiamas darbas „Europos Sąjungos bendruomenės vizija 2016 – 2019 metais“ yra:

1. Atliktas mano paties ir nėra pateiktas kitam kursui šiame ar ankstesniuose semestruose;
2. Nebuvo naudotas kitame Institute/Universitete Lietuvoje ir užsienyje;
3. Nenaudoja šaltinių, kurie nėra nurodyti darbe, ir pateikia visą panaudotos literatūros sąrašą.

Dominykas Goda

(parašas)

Bibliografinio aprašo lapas

Goda D. Europos Sąjungos bendruomenės vizija 2016 – 2019 metais: Politikos mokslų specialybės, bakalauro darbas / VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas; darbo vadovas prof. dr. G. Vitkus. – V., 2019. – 49.

Reikšminiai žodžiai: Europos Sąjunga, įsivaizduojama bendruomenė, komunitarizmas, Charles Taylor, moderni socialinė vaizduotė, Europos Sąjungos vienybė, komunikaciniai tinklai, viešojoje erdvėje, idėjos apie Europos Sąjungos vienybę.

Šiame darbe pritaikoma vieno žymiausių komunitarizmo atstovo Charles Taylor įsivaizduojamų bendruomenių susiformavimo teorija supranacionaliniam subjektui – Europos Sąjungai (ES). Taip pat analizuojama ES bendruomenė, aptariama bendruomenės reikšmė individui. Panaudojant diskurso analizės metodologinę prieigą, analizuojant 27 ES valstybių narių atstovų diskursą bei pasitelkiant Charles Taylor siūlomas teorines prielaidas apie įsivaizduojamų bendruomenių formavimąsi siekiama atsakyti, kokie veiksniai palaiko ES bendrumą, koks teorinis modelis geriausiai gali paaiškinti šį ES aspektą ir taip prisidėti prie vykstančių akademinių diskusijų šiomis temomis. Ch. Taylor teorinę prieigą bandoma pritaikyti ES vykstančių gausių diskusijų apie bendrumą, ateitį bei vienybę laikotarpiu, kuris sietinas su Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES procesu (*Brexit*). Tyrimo eigoje taip pat siekiama atskleisti ne tik esmines Europos Sąjungos vienybę palaikančias idėjas, bet ir atsakyti į klausimus, ar ir kokie komunikaciniai tinklai yra susiformavę Europos Sąjungos besivystančioje viešojoje erdvėje. Atsakymai į šiuos klausimus prisideda prie supranacionalinių objektų bendruomenių susiformavimo teorinio modelio kūrimo. Remiantis darbo išvadomis, apmastomos tolimesnės ES bendruomenės tyrimų galimybės.

Turinys

Įvadas.....	6
1. Literatūros apžvalga	9
2. Komunitaristinė bendruomenės teorija	12
2.1. Bendruomenės reikšmė.....	12
2.2. Idėjinių bendruomenių vienijimosi veiksniai.....	15
2.2.1. Moralinė tvarka.....	16
2.2.2. Viešoji erdvė.....	19
2.2.3. Socialinė vaizduotė.....	21
3. Tyrimo metodologija.....	23
4. ES VN atstovų diskurso tyrimas	25
4.1. Vyraujančios idėjos apie ES vienybę.....	25
4.1.1. „Tėvų kūrėjų“ idėjos apie ES vienybę.....	26
4.1.2. Jose Manuel Barroso idėjos apie ES vienybę.....	28
4.1.3. Jean – Claude Juncker idėjos apie ES vienybę.....	31
4.2. ES valstybių vadovų kalbų analizė	33
5. Išvados.....	40
Literatūros ir šaltinių sąrašas	43
Reziumė anglų kalba	50
Priedas nr. 1. Analizuotų kalbų sąrašas	52
Priedas nr. 2. Europos Sąjungos valstybių narių atstovų idėjos	60

Ivadas

Europos vienijimosi procesas, prieš daugiau nei šešis dešimtmečius prasidėjęs Europos Anglies ir Plieno sutartimi (EPAB), iki šiol užtikrina taiką bei gerovę, palaiko saugumą, teisingumą ir laisvę Europos Sąjungos (ES) mastu. Šio reikšmingo proceso metu, be esminių ekonomikos bei saugumo klausimų, kurie dominavo Europos vienijimosi sprendimų priėmimo procese, nuolatos buvo keliami įvairūs bendrumo ir vienybės klausimai. Richard von Coudenhove – Kalergi, tarpukario metu susiformavusio Paneuropos judėjimo lyderis, dėstydamas idėjinį pagrindą Europos vienijimuisi ateityje, pabrėžė, jog Europa yra ir bus ne tik ūkio, t. y. ekonominė, bet ir kultūrinė, istorinė, bendro likimo bei „kraujo“ bendruomenė¹. R. Coudenhove – Kalergi idėjos atskleidžia, jog nuo pat Europos vienijimosi idėjinių užuomazgų buvo pabrėžiama, kad bendrai veikiančios žemyno valstybėms tik ekonominės naudos sąlygojamos vienybės nepakaks. Reikalingi ir kiti veiksniai, leisiantys Europai suformuoti glaudžius tarpusavio ryšius, įgalinančius valstybių bendrą veikimą bei bendrą tikslų siekimą.

Nepaisant R. Coudenhove – Kalergi įžvalgų, būtent ES valstybės nars (VN) vienijantys veiksniai integracijos proceso metu tapdavo dažnu diskusijų objektu. Net ir žinant reikšmingus integracijos pasiekimus, ES vienybė ne kartą buvo kvestionuojama.

EAPB steigiamoji sutartis, padėjusi pagrindą intensyvesnei Europos integracijai, sulaukė didelio palaikymo, padėjusio išspręsti pagrindines to meto taikos problemas. Tačiau, priešingai nei dauguma steigiančiųjų valstybių, sudarant minėtą susitarimą būsimas Prancūzijos prezidentas Charles de Gaulle jį kritikavo², neprieštaraudamas pačiam Europos vienijimo faktui, tačiau siūlydamas kitokį vienybės modelį, kuriame Prancūzija turėtų daugiau šansų dominuoti.³ Praėjus penkiolikai metų nuo Europos integracijos pradžios, kilo viena pirmųjų didelio masto krizių, kėlusią realų pavojų Europos ekonominės bendrijos (EEB) vienybei. To paties tarpyvyriausibiškumą palaikiusio Ch. de Gaulle išprovokuota „tuščios kėdės“ krizė, kurios esmė – boikotuoti siekius stiprinti supranacionalines EEB institucijų galias, parodo, jog net vienos valstybės vadovo pritarimo vieningiems sprendimams stoka

¹ Richard Coudenhove – Kalergi, *Pan Europos ABC*. Kaunas: Spaudos fondas, 1932.

² Andrew Moravcsik, „De Gaulle and Europe: Historical Revision and Social Science Theory.“ Oxford, 1998. <http://aei.pitt.edu/39396/1/PSGE_WP8_5.pdf> [Žiūrėta 2019 02 27]

³ Jae – Seung Lee, „The French Road to European Community: From the ECSC to the EEC (1945 – 1957)“ *Journal of International And Area Studie*, 11 (2), 2004, p. 107 – 123.

užkerta kelią bendriems veiksams bei sprendimų priėmimui Bendrijoje⁴. Toliau sekusiu sudėtingu integracijos dešimtmečiu, EEB kilo ne viena išorės veiksnių sukelta ekonominė problema – atšauktas Aukso standartas, kilusi ekonominė krizė. Roy Jenkins, pirmininkavęs Europos Komisijai (EK) šiuo laikotarpiu pabrėžė, jog vienybės išlaikymas – esminis veiksnys, neleidžiantis EEB iširti⁵. Nesėkmė siekiant ratifikuoti Sutartį dėl Konstitucijos Europai dar kartą atnaujino diskusijas apie VN bendrumą – Prancūzijos bei Nyderlandų „ne“ referendumuose dėl šios sutarties privertė susimąstyti apie suvienytą įvairovę (angl. *unity in diversity*) vietoje dar Romos sutartyje įtvirtinto siekio sukurti vis glaudesnę sąjungą (angl. *ever closer union*)⁶.

Šiomis dienomis ES kylančios problemos taip pat neišvengiamai siejasi su bendrumo bei vienybės aspektais. Pastarojo ir ateinančio meto iššūkiai, tokie kaip neseniai suvaldyta Italijos deficitinio biudžeto krizė, kėlusį sankcijų grėsmę vienai iš VN bei artėjantys Europos Parlamento (EP) rinkimai⁷. Tačiau esminis, dažniausiai viešojoje erdvėje aptariamas, bei kartu vienas didžiausių grėsmių keliantis ES politikai keliantis įvykis – Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės (JK) išstojimo iš ES procesas (toliau – *Brexit*). Dar prieš šį procesą paskatinusį referendumą, viešojoje erdvėje buvo keliami svarbūs klausimai ne tik dėl JK ir ES santykių glaudumo, bet ir dėl *Brexit* pasekmių ES vienybei⁸. Vieni ES lyderiai ne kartą perspėjo apie galimą *Brexit* žalą ES VN tarpusavio santykiams⁹, kiti dėjo dideles viltis į ES vienybės išlaikymą¹⁰, tretį savo veiksmams parodė, jog ES vienybė – antrasis klausimas¹¹.

⁴ Paolo Caraffini, „De Gaulle, the “Empty Chair Crisis” and the European Movement.“ *Perspectives on Federalism*, 7 (2), 2015, p. 163 – 189.

⁵ Roy Jenkins, kalba Šv. Ermin's viešbutyje, Westminster (Kovo 26 d., 1975), cituota *The Times* (1975 kovo 27), p. 8.

⁶ Andrew Moravcsik, „What Can We Learn from the Collapse of the European Constitutional Project?“ *Politische Vierteljahresschrift*, 47 (2), 2006, p. 219–241.

⁷ The Corner, „2019 European Parliament Elections A Potential Threat To EU Unity Like Brexit Or The Italian Budget Saga.“ 2018. <<http://thecorner.eu/news-europe/2019-european-parliament-elections-potential-threat-eu-unity-brexit-italian-budget-saga/76641/>> [Žiūrėta 2019 02 28]

⁸ Constanze Stelzenmüller, „Does Brexit portend the end of European unity?“ Washington, 2016. <<https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2016/06/28/does-brexit-portend-the-end-of-european-unity/>> [Žiūrėta 2019 02 28]

⁹ Kim Ripoll, „European unity more important than deal with UK, says Macron.“ Dublin, 2019. <<https://www.independent.ie/world-news/europe/european-unity-more-important-than-deal-with-uk-says-macron-37258963.html>> [Žiūrėta 2019 02 28]

¹⁰ Alan McGuinness, „Leo Varadkar: 'Nasty surprise' for those who think EU unity will falter over Brexit.“ Middlesex, 2019. <<https://news.sky.com/story/leo-varadkar-nasty-surprise-for-those-who-think-eu-unity-will-falter-over-brexit-11638336>> [Žiūrėta 2019 02 28]

¹¹ Jacopo Barigazzi, „Poland breaks ranks from EU Brexit unity.“ Salzburg, 2018. <<https://www.politico.eu/article/poland-breaks-ranks-from-eu-brexit-unity/>> [Žiūrėta 2019 02 28]

Visame kelyje ES link – tai tik keli atvejai, vertę kvestionuoti ES bendrumą ar kėlę realų pavojų ES vienybei. ES – tai VN laisva valia suformuota sudėtinga tarptautinė struktūra, paremta visų jų vertybėmis, bendromis nuostatomis bei ištikimybe ES institucijoms, kuri, siekdama išlikti, turi atspindėti visų jų interesus bei turėti visus vienijančių vardiklių¹². ES, nepaisant didelio kiekio iššūkių, sugebėjo išlaikyti tarpusavio bendrumą.

ES bendrumas bei jį palaikantys veiksniai yra tapę ne vieno tyrimo objektu. Tačiau iki šiol stokojama tyrimų, kurie į šį paradoksą nuosekliai pažvelgtų per komunitarizmo prizmę. Komunitarizmo atstovai pabrėžia bendruomenės svarbą individui ir pateikia savitą bendruomenių, jungiančių didelius kiekius individų, susiformavimo teoriją. Charles Taylor, vienas žymiausių komunitarizmo atstovų, pateikia įsivaizduojamų bendruomenių susiformavimo teoriją, nurodydamas veiksnius, kurie gali palaikyti šio tipo bendruomenių vienybę. Ši aiškinamoji perspektyva autoriaus naudojama paaiškinti nacionalinių valstybių bendrumui ir iki šiol nebuvo pritaikyta supranacionalinių subjektų bendruomenių tyrimams. Dėl šios teorinės prieigos abstraktaus pobūdžio, yra verta mėginti ją pritaikyti ES, t. y. supranacionalinio subjekto bendrumo tyrimams. Todėl kyla šio darbo tikslas – išsiaiškinti, ar Ch. Taylor pateikiama įsivaizduojamų bendruomenių susiformavimo aiškinamoji perspektyva gali padėti suprasti supranacionalinio subjekto bendrumo pagrindus? Tikslui pasiekti keliami šie uždaviniai:

- Siekiant suformuoti teorinį pagrindą ES bendruomenės tyrimui, įsigilinti į esminius komunitarizmo argumentus bei Ch. Taylor įsivaizduojamų bendruomenių teoriją;
- Patikrinti, vadovaujantis suformuotu teoriniu pagrindu, ar ES atitinka įsivaizduojamų bendruomenių kriterijus;
- Remiantis teoriniu pagrindu bei metodologine prieiga išskirti vyraujančius įsivaizdavimus apie ES vienybę;
- Analizuojant pasirinktą ES atstovų diskursą, rasti esmines šio diskurso metaforas ir idėjas;
- Apibrėžti, kokios idėjos nulemia ES bendrumą pritaikant Ch. Taylor įsivaizduojamų bendruomenių susiformavimo teoriją;
- Pateikti pasiūlymų dėl Ch. Taylor įsivaizduojamų bendruomenių susiformavimo teorijos pritaikymo supranacionaliniams subjektams.

¹² Lenkijos Respublikos Seimas, „The crisis of the European unity, what shall we do?“ Pranešimas konferencijoje „Conference of Speakers of the European Union Parliaments“ 2012.

Toliau aptariamai esami akademiniai tyrimai, analizuojantys ES bendrumą bei aptariama akademinė niša, prie kurios užildymo siekiama prisidėti.

1. Literatūros apžvalga

Šiuo darbu yra siekiama sukurti pridėtinę vertę ir praplėsti tyrimų, orientuotų į Europos Sąjungos bendrumo, jos vienybę palaikančių veiksnių bei šio supranacionalinio subjekto bendrumą aiškinančių teorinių perspektyvų, lauką. Dėl to yra būtina apžvelgti šia tematika parašytus darbus, iki šiol atliktus tyrimus bei šiems tyrimams siūlomus teorinius modelius, leidžiančius šiuo bakalauro darbu prisidėti prie jau esamos akademinės diskusijos. Dėl aukščiau aptartų ES dažnai pasikartojančių problemų bei krizių, ES bendrumas sulaukė dėmesio iš daugelio skirtingų sričių mokslininkų, siekiant išanalizuoti ES bendruomenę bei išsiaiškinti Ch. Taylor siūlomo teorinio modelio svarbą jai paaiškinti, visų pirma yra svarbu įvertinti jau atliktų tyrimų lauką.

Autoriai, remdamiesi skirtingomis teorinėmis prieigomis, labai skirtingai supranta, kas gali vienyti bei jungti skirtingų ES VN piliečius. Dalis autorių, nagrinėdami ES bendrumą, žvelgia per Europos tapatybės prizmę. Šiuo požiūriu, kaip vienijantis veiksnys matomas individus apjungti turintis identitetas bei jo elementai (J. R. Lloberta¹³, Ruxandra Trandafiu¹⁴), pavyzdžiui, susiformavę mitai, kurie tiesiogiai paveikia praktinę politiką¹⁵, nuolatos besikeičiantys simboliai, kurie įgalina tam tikras socialines praktikas, pvz. dešimtmečius puoselėta solidarumo idėja, Ekonominės krizės metu užtikrinusi vienų valstybių pagalbą kitoms¹⁶. Tačiau kiti autoriai įžvelgia vienybę bei bendrumą tik tam tikrų problemų sprendimui (pvz. siekiant spręsti ES išorės sienų apsaugos klausimus¹⁷.) Šiame tyrimų lauke galima rasti ir išvadų, prieštaraujančių viena kitai. Ta pačia konstruktyvistine prieiga paremti tyrimai palaiko idėją, jog Europos bendrumą bei ne ES VN norą tapti ES dalimis palaiko jos bendrai kuriama tapatybė¹⁸, tačiau taip pat manoma, jog Europos tapatybė nėra pakankamas veiksnys ES

¹³ Josep R. Lloberta, „What unites Europeans?“ Montserriat Guibernau (sud.) *Governing European Diversity*. USA: SAGE publications. 2001.

¹⁴ Ruxandra Trandafiu, „The Whole Greater than the Sum of Its Parts: An Investigation into the Existence of European Identity, Its Unity and Its Divisions“ *Westminster Papers in Communication and Culture*, 3 (3), 2006. P. 91 – 108.

¹⁵ Lene Hansen, Michael C. Williams, „The Myths of Europe: Legitimacy, Community and the ‘Crisis’ of the EU.“ *Journal of common market studies*, 37 (2), 1999. P. 233 – 249.

¹⁶ Kathleen R. McNamara, „Imagining Europe: The Cultural Foundations of EU Governance.“ *Journal of common market studies*, 2015. <https://kathleenrmcnamara.files.wordpress.com/2012/08/mcnamara-2015-jcms-journal_of_common_market_studies.pdf> [Žiūrėta 2019 01 03]

¹⁷ Marie Wolf ir Marinus Ossewaarde, „The political vision of Europe during the ‘refugee crisis’: missing common ground for integration.“ *Journal of European Integration*, 40 (1), 2018. p. 33 – 50.

¹⁸ Thomas Risse, „Social Constructivism and European Integration.“ *European Integration Theory*, 2, 2009, p. 144 – 160.

bendrumui palaikyti¹⁹. Europos Sąjungos bendruomenę jungiančio veiksnio taip ieškoma įvairaus pobūdžio diskursuose, ypač ES lyderių kalbose. Petr Drulak, analizuodamas Europos Sąjungos lyderių diskurse randamų metaforų sąsają su tarptautinių santykių teorijomis, prieina išvados, jog ES lyderius jungia, todėl kartu yra bendrumo ES pagrindas, trys metaforos – judėjimas (angl. *motion*), pusiausvyra (angl. *equilibrium*) bei talpa (angl. *container*)²⁰. Šie tyrimai parodo, jog skirtingų suvokimų apie ES vienybę – gausu. Tačiau šiuose bei panašiuose tyrimuose pastebimas trūkumas – stokojama išsamaus nuoseklios teorinės prieigos, skirtos aiškinti bendruomenių susiformavimą, pritaikymo. Besigilinant į šios tematikos tyrimus, kai kuriuose nurodoma (Cris Shore²¹, Monica Sassatelli²², Jack Citrin ir John Sides²³), jog ES bendrumui paaiškinti gali tikti komunitarizmo argumentai. Kituose – teigiama, jog bus remiamasi komunitarizmo bei Ch. Taylor argumentais, tačiau išsami analizė naudojant šia teorinę prieigą nėra atliekama²⁴. Nepaisant to, trūksta šių argumentų išsamesnės analizės bei pritaikymo konkrečios bendruomenės susiformavimui. Šie tyrimai nukreipia, jog siekiant bendrumo ES bendrumo pagrindą, reikia gilintis į komunitarizmo argumentus. Toliau svarbu aptarti esminę su komunitarizmu siejamą literatūrą.

Kalbant apie bendruomenę moderniais laikais, reikia atkreipti dėmesį į nacionalizmo bei įsivaizduojamos bendruomenės (angl. *imagined community*) sąvokas. Mėginant atsakyti į klausimą, kodėl dar XVIII amžiaus gale užgimusi nacionalizmo idėja iki šiol geba kelti legitimius tapatinimosi su tam tikra nacija jausmus, išaugančius į praktinius veiksmus, Ernest Gellner iškelia idėją, jog nacionalizmas nežadina tautos savimonės, jis sukuria tautą ten, kur ji iki tol neegzistavo²⁵. Mėgindamas aiškinti tam metui radikalias E. Gellner mintis, į diskusiją apie vaizduotę ir jos santykį su visuomene įsitraukia Benedict Anderson. Aiškindamas įsivaizduojamos bendruomenės sampratą, Anderson ją apibūdina kaip žmones, kurių niekada nesutiksime, nieko apie juos nežinosime, tačiau mintyse

¹⁹ Jeffrey T. Checkel, „Constructivist approaches to European integration.“ ARENA, 2006. <https://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-working-papers/2001-2010/2006/wp06_06.pdf> [Žiūrėta 2019 05 03]

²⁰ Petr Drulak, „Motion, Container and Equilibrium: Metaphors in the Discourse about European Integration.“ *European Journal of International Relations*, 12(4): p. 499 – 531, 2006.

²¹ Cris Shore, „Inventing the 'People's Europe': Critical Approaches to European Community 'Cultural Policy'.“ *Man*, 28 (4), 1993, p. 779 – 800.

²² Monica Sassatelli, „Imagined Europe: The Shaping of a European Cultural Identity Through EU Cultural Policy.“ *European Journal of Social Theory*, 5 (4), 2002, p. 435 – 451.

²³ Jack Citrin ir John Sides. „Immigration and the Imagined Community in Europe and the United States.“ *Political Studies*, 56 (1), March 2008. p. 33 – 56.

²⁴ Marie Wolf ir Marinus Ossewaarde, „The political vision of Europe during the ‘refugee crisis’: missing common ground for integration.“

²⁵ Ernest Gellner, *Thought and Change*. London: Weidenfeld and Nicolson, 1964. p. 168 – 170.

laikysime juos savo bendruomenės dalimis²⁶. Įsivaizduojamo priklausymo vienai ar kitai bendruomenei pamatas, anot Anderson – rašytinė, lengvai sklindanti kalba²⁷. Suprantantys ją tampa vienos įsivaizduojamos bendruomenės dalimis.

Atsispirdamas nuo E. Gellner bei B. Anderson idėjų, Ch. Taylor į šią diskusiją įveda socialinės vaizduotės sampratą (angl. *social imaginary*). Analizuodamas visuomenės modernumo istoriją, Ch. Taylor teigia visuomenės atsiskyrimo nuo ją determinuojančių struktūrų (angl. *disembedding*) tezė – hierarchijos bei religijos įtakos bendruomenėje nunykimą, kuris išlaisvina individą iš jį determinuojančių visuomenės struktūrų²⁸. Nebelikus tvirtą struktūrą palaikančių mechanizmų, individai nebetenka esminių bendruomenės suvokimo pamatų ir ima ją įsivaizduoti. Individas, paveiktas jį supančios aplinkos, savo sąmonės bei jam prieinamoje viešojoje sferoje vyraujančių diskusijų įvairiais klausimais, susikuria jam artimą jį supančios bendruomenės vaizdinį. Taylor teigtų, kad būtent šis viešojoje erdvėje susiformuojantis vaizdinys yra bendruomenės savęs suvokimo pagrindas.

Jeigu siekiama įrodyti, jog visų ES VN piliečius galima laikyti vienos bendruomenės dalimi, tuomet, remiantis Ch. Taylor įžvalgomis, turime atsigręžti į viešąją erdvę. Jos egzistavimas – esminis bendruomenės pamatas. Nepaisant to, jog bendrame kontekste galima pastebėti vis daugiau tyrimų, prieinančių išvadą, jog ES viešojo sfera palaipsniui formuojasi (Jos de Beus²⁹, John Erik Fossum, Philip R. Schlesinger³⁰), dauguma tyrimu vis dar teigia, jog, daugiausia dėl menkos transnacionalinės medijos plėtos bei lėtos nacionalinės medijos europeizacijos (Anna Ferrari³¹), ES susiduria su viešosios erdvės stoka – pastebima tik pavieniai komunikaciniai tinklai, kurie laikomi ES viešosios erdvės užuomazga (Marianne Van De Steeg³², Claes H. de Vreese³³).

²⁶ Benedict Anderson, *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso, 1983. p. 48 – 59.

²⁷ Ten pat.

²⁸ Charles Taylor, *Modern Social Imaginaries*. USA: Duke University press, 2003. p. 49 – 50.

²⁹ Jos De Beus, „The European Union and the Public Sphere.“ Knygoje R. Koopmans ir P. Statham (sud.), *The Making of a European Public Sphere: Media Discourse and Political Contention*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. p. 13 – 33.

³⁰ John Erik Fossum, Philip R. Schlesinger, *The European Union and the Public Sphere. A Communicative Space in the Making?* 1 leid. Abingdon: Routledge, 2007.

³¹ Anna Ferrari, „Does a European public sphere exist?“ *The new federalist*, 2017 <<https://www.thenewfederalist.eu/does-a-european-public-sphere-exist>> [Žiūrėta 2019 03 12]

³² Marianne Van De Steeg, „Does a public sphere exist in the European Union? An analysis of the content of the debate on the Haider case.“ *European journal of political research*, 45 (4), 2006, p. 609 – 634.

³³ Claes H. de Vreese, „The EU as a public sphere.“ *Living Reviews in European Governance*, 2 (3), 2007, <<http://www.livingreviews.org/lreg-2007-3>> [Žiūrėta 2019 01 02]

Aptarus esamus ES bendruomenės tyrimus bei esminius Ch. Taylor argumentus, išryškėja šio tyrimo būtinumas. Pastebint didelę nuomonių dėl ES bendrumą palaikančių veiksnių fragmentaciją bei nuoseklaus teorinio pagrindo stoką, šiuo darbu siekiama, panaudojant Ch. Taylor teoriją, pasiūlyti supranacionaliniams subjektams tinkamą bendruomenių susiformavimo teorinę prieigą.

2. Komunitaristinė bendruomenės teorija

Siekiant įgyvendinti iškeltą pagrindinį šio darbo tikslą ir sėkmingai panaudoti Ch. Taylor teorines įžvagas, svarbu įsigilinti, kas yra bendruomenė, kodėl ji svarbi bei kokie veiksniai, remiantis teoriniais rėmais, gali vienyti bendruomenes? Bendruomenės (angl. *Community*) sąvoka, plačiaja prasme, yra universali. Nors galimos kelios interpretacijos, tačiau bendriniu požiūriu ji suprantama kaip žmonių grupė, vienijama bendrų charakteristikų³⁴, kurios, priklausomai nuo pasirinktos prieigos, skiriasi.

Bendruomenės svarbą bei būtinumą politiniam gyvenimui gerai atspindi komunitarizmo (angl. *Communitarianism*) politinės filosofijos šaka. Prieš gilinantis į konkrečius bendruomenės jungiančius veiksnius, verta įsigilinti į esminius komunitarizmo argumentus.

2.1. Bendruomenės reikšmė

Komunitarizmo užuomazgas moderniais laikais galima sieti su John Rawls 1971 metų knyga „Teisingumo teorija“ (angl. *Theory of Justice*) bei kritikų atsaku į ją. J. Rawls, pristatydamas teisingumą kaip nešališkumą, pabrėžia, jog ši teorija nekalba apie pačios bendruomenės, valdžios institucijų susiformavimą ar konkrečius valdymo modelius ar būdus, o padeda absoliučius pamatus pradiniam ir tolimesniam visuomenės formavimuisi ir vystymuisi. Nežinant fundamentalių individų bendrijos principų, kuriais bus vadovaujama, yra neįmanoma kurti stabilios ir ilgalaikės visuomenės. Individai, dar prieš pradedant kurti bet kokias bendrijas, pirma privalo nusistatyti tarpusavio santykių gaires, moralės bei teisingumo sampratą ir nuspręsti, kaip funkcionuos pagrindinės visuomenės socialinės institucijos, pagal kokius principus jos dalins ir skirstys teises ir pareigas. Tik iš anksto nustatius šias ir kitas svarbias visuomenės atramas yra galima mąstyti apie bet kokios visuomenės

³⁴ Ferdinand Tönnies, *Gemeinschaft und Gesellschaft*, Leipzig: Fues's Verlag, 1887.

sukūrimą ar tolimesnį vystymąsi³⁵. Būtent šis didelis autonomiškumas tapo komunitarų kritikos objektu. J. Rawls suteikia per didelį vaidmenį individui, sumenkindamas individą supančias bendruomenės bei socialinio konteksto bei valdžios reikšmes³⁶. Vieninteliu pastarųjų tikslu tampa lygus teisių bei ekonominių resursų paskirstymas, suteikiantis individams kiek įmanoma didesnę laisvę nevaržomai kontroliuoti savo gyvenimo pasirinkimus.

Esminius komunitarizmo kritikos tokiai liberalų pozicijai teiginius bei bendruomenės reikšmingumo tezes galima suskirstyti į tris kategorijas: polinkį link partikuliarizmo, asmens savęs suvokimą bei bendruomenės politinę reikšmę.

Komunitarizmo atstovai teigia, jog reikia vengti universalių, viskam taikomų teorijų. Toks teiginys taip pat kyla iš kritikos J. Rawls, kurio teisingumo teorija, remiantis autoriumi, turėtų būti pritaikoma bet kokiam socialiniam ar politiniam kontekstui³⁷. „Teisingumo teorijoje“ pristatoma originali pozicija (angl. *original position*) leidžia suprasti, kad bet kokiame kontekste pritaikius nežinojimo uždangą (angl. *veil of ignorance*) visada bus pasiekiamas universalus rezultatas – bet kur tinkantis teisingumo suvokimas³⁸. Komunitarų teigimų, kiekvienas socialinis kontekstas bei jame gyvenanti žmonių grupė turi savitas tradicijas bei patirtis, todėl pasižymės savitomis saviorganizacijos taisyklėmis, kartu, taip pat ir J. Rawls atveju, savita teisingumo samprata. Specifiniai bendruomenių bruožai (pvz. kalba, papročiai ar tradicijos) nulemia jų gebėjimus savitu būdu interpretuoti socialinę realybę bei skirtingus jos aspektus³⁹. Tad pirmasis aspektas, kodėl bendruomenės šiame darbe laikomos svarbia individo gyvenimo dalimi, kyla iš prielaidos, jog bendruomenė nėra vien tik individų grupė, ji kartu turi savitų bruožų, kurie, priklausomai nuo socialinio konteksto, gali paveikti individus.

Be didesnės reikšmės bendruomenei suteikimo, komunitarai taip pat pabrėžia individo bei bendruomenės ryšį. Individas, jų akimis, turi mažą galimybę savo sprendimais paveikti savo gyvenimo kelią. Greičiau individo priklausymas vienai ar kelioms bendruomenėms nulems jo sprendimus, paveiksiančius jo gyvenimą⁴⁰. Ši komunitarų įžvalga taip pat kyla iš kritikos liberalizmui, kur teigiama,

³⁵ John Rawls, *A theory of Justice*. 2 leid. Cambridge, Massachusetts: The Belknap press of Harvard university press, 1999, p. 14.

³⁶ Daniel Bell, „Communitarianism“, *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, 2016. <<https://plato.stanford.edu/archives/sum2016/entries/communitarianism/>> [Žiūrėta 2019 03 09]

³⁷ Rawls p. 3 – 6.

³⁸ Rawls, p. 102 – 105.

³⁹ Charles Taylor, „Atomism.“ *Philosophical Papers*. Cambridge: Cambridge University Press, 1985, p. 187 – 210

⁴⁰ Daniel Bell, „Communitarianism“.

jog individui turi būti užtikrinama galimybė autonomiškai apspręsti savo gyvenimą. Mėgindami ją paneigti, komunitarai teigia, jog didžiąją dalį žmogaus gyvenimo nulemia rutina bei įpročiai, kurių mes sąmoningai laikomės. Dažniausia šie sąmoniniai veiksniai nulemia tiek svarbius, tiek kasdienes mūsų gyvenimo sprendimus, sukurdami kiekvienai bendruomenei būdingų pasirinkimų, iš kurių individai gali rinktis, fondą. Tokią logiką gerai apibūdžia Ch Taylor. Jis, remdamas Aristotelium, teigia, jog žmogus yra ne tik politinis, bet ir socialinis gyvūnas⁴¹, tad jo socialinė aplinka tampa svarbi individo gyvenimo dalis.

Gali pasirodyti, jog visos komunitarų ginamos tezės siekia paneigti filosofinius liberalizmo teiginius, tačiau šios mąstymo krypties atstovai prisiliečia ir prie praktinės politikos aspektų. Antrosios, daugiau praktinio komunitarizmo, bangos atstovai, stebėdami liberalios filosofijos įtaką praktinei politikai, komunitarai išryškino nenumaldomai augantį liberalios visuomenės atomizmą⁴². Šiai bangai priskiriamas Amitai Etzioni pastebėjimas, jog liberalizmas, skatindamas žmonių individualumą, sukėlė, arba bent nėra pajėgus susidoroti su tokiais moderniomis problemomis kaip mažėjantis palaikymas politinėms institucijoms, ar vis didėjantis susvetimėjimas (angl. *alienation*) visuomenėje. Todėl yra būtina imtis praktinės politikos priemonių, siekiant šias problemas spręsti. Pagrindinis komunitarų siūlomas sprendimo būdas – stiprinti bendruomeniškumo jausmus bei tapatinimąsi su tam tikra bendruomene. Tam numatomos kelios esminės priemonės, padėsiančios kurti bei palaikyti bendruomenes⁴³:

- Vietos bendruomenės svarbos didinimas. Šiuo atveju bendruomenė suprantama remiantis geografiniu kriterijumi. Ši priemonė efektyvi siekiant suvienyti mažas bendruomenes;
- Bendruomeniškumo stiprinimui gali būti pasitelkiamos psichologinės bendruomenės, kurios pasižymi artimais ir glaudžiais individų ryšiais, bendravimu akis į akį. Tokios bendruomenės individai pasižymi tarpusavio pasitikėjimu, bendradarbiavimu, altruizmu, kylančiu iš glaudaus bendravimo;
- Atminties bendruomenės, dar vadinamos įsivaizduojamomis (angl. *imagined communities*, toliau šiame tyrime – *idėjinės bendruomenės*) bendruomenės jungia moraliniais, vertybiniais ar idėjiniais aspektais. Tokio tipo bendruomenės pasižymi galimybe apjungti didelius kiekius individų, sukurti bendrumo jausmą tarp iš pažiūros visiškai svetimų asmenų. Nors tokio

⁴¹ Charles Taylor, „Atomism”.

⁴² Daniel Bell, „Communitarianism”.

⁴³ Ten pat.

pobūdžio bendruomenės dažnai siejamos su nacionalinėmis valstybėmis, tačiau vis dažniau pastebima didėjanti transnacionalinių idėjų svarba.

Komunitarizmo atstovai pateikia argumentų, kurie parodo, kodėl bendruomenė yra svarbus tiek individo gyvenimo, tiek politikos aspektas. Komunitarai teigia socialinio konteksto bei bendruomenės įtakos individui svarbą, kartu pabrėžiant bendruomenių svarbą sprendžiant tam tikras praktinės politikos problemas. Grįžtant prie ES kaip supranacionalinio subjekto bendruomenę jungiančių veiksnių paieškos, tarp komunitarų idėjų galima rasti svarbių įžvalgų. Iš aukščiau aptartų trijų komunitarų pabrėžiamų bendruomenės galinčių jungti kriterijų, tampa aišku, jog kalbant apie ES bei viliantis atrasti esminius šią bendruomenę jungiančius veiksniai, verta atmesti vietos bei psichologinės bendruomenės argumentus. ES sunkiai galėtų tapti vienijama geografiniu kriterijumi, dėl per didelės teritorijos, o bendrumo jausmas, galintis atsirasti dėl artimo individų tarpusavio bendravimo, ES taip pat neįmanomas. Todėl, remiantis komunitarizmo prielaidomis, lieka vienintelio tipo veiksniai, galintys apjungtini visą ES bendruomenę – idėjiniai veiksniai. Siekiant įgyvendinti pagrindinį šio tyrimo tikslą – apibrėžti teorines supranacionalinių subjektų bendruomenių susiformavimo gaires – reikia išsiaiškinti, kokie kriterijai yra būtini idėjinėms bendruomenėms susiformuoti.

Vienas svarbiausių bei įtakingiausių komunitarizmo atšakos, pabrėžiančios idėjinių bendruomenių svarbą, teoretikų, pateikusių išsamius teorinius rėmus, kurie apibrėžia ir padeda suprasti kas yra idėjinės bendruomenės, apimančios didelius individų kiekius bei kokiais bruožais jos pasižymi yra Ch. Taylor. Autoriaus pateikiama teorija padės geriau suprasti, kokie galimi veiksniai nulemia ES bendrumą.

2.2. Idėjinių bendruomenių vienijimosi veiksniai

Ch. Taylor prie bendruomenės jungiančių veiksnių temos prisiliečia kalbėdamas apie modernumą Vakarų pasaulyje. Vienas esminių knygos „Moderni socialinė vaizduotė“ (angl. *Modern social imaginary*) tikslų – nušviesti šiuolaikines modernumo problemas bei padėti geriau suprasti dabartinę modernią visuomenę⁴⁴. Šioje knygoje Ch. Taylor plėtoja ankstesniuose darbuose iškeltą idėją apie moralinius horizontus – erdves, kurios nulemia individų pasirinkimus. Jos esmė – individo savybės

⁴⁴ Charles Taylor, *Modern Social Imaginaries*, p. 1.

bei pasirinkimai priklauso nuo konkrečios moralinės erdvės, kurioje jis gyvena⁴⁵. Šią erdvę nulemia socialinis, kultūrinis bei istorinis individo kontekstai. Būtent autoriaus minimi moraliniai horizontai sąlygoja tai, iš kokio pasirinkimų spektro individas gali priimti daugelį esminių savo gyvenimo sprendimų. Anot autoriaus, šie moraliniai horizontai, priklausomai nuo galimų skirtingų aplinkybių bei kontekstų, tarpusavyje skirsis. Knygoje, remdamasis moralinių horizontų idėja, Ch. Taylor iškelia keleriopo modernumo tezę – priklausomai nuo skirtingos socialinės aplinkos, susiformuoja skirtingi tikrovės suvokimai, kurie įgalina bendrus individų veiksmus bei praktikas, kartu sukuriant šių veiksmų bei jų pasekmių legitimumo jausmą⁴⁶. Iš autoriaus tekstų galima suprasti, jog būtent tam tikrai žmonių grupei būdingas modernumas, jiems bendras socio – kultūrinių, politinių ar ekonominių normų suvokimas, nulemtas tai individų grupei būdingo socialinio konteksto, įgalina individus suformuoti bendruomenes, kurios yra paremtos idėjomis, o ne geografiniais ar artimo bendravimo kriterijais.

Analizuodamas idėjines bendruomenes, paremtas skirtingais socialiniais kontekstais, Ch. Taylor išskiria tris kriterijus, būtinus šio tipo bendruomenių susiformavimui: moralinę tvarką (anlg. *moral order*), viešąją sferą (anlg. *public sphere*) bei socialinę vaizduotę (anlg. *social imaginary*)⁴⁷. Siekiant įgyvendinti tyrimo tikslą – pritaikyti Ch. Taylor idėjonių bendruomenių formavimosi teoriją ES – toliau aptariami visi trys kriterijai bei jų pritaikomumas supranacionaliniam subjektui – ES.

2.2.1. Moralinė tvarka

Siekiant išsiaiškinti, kokie veiksniai palaiko bendruomenes, visų pirma reikia įsigilinti į esminę prielaidą, kuri leidžia kalbėti apie bendruomenių susiformavimą moderniais laikais. Svarbų lūžį galime pastebėti atskirdami dviejų tipų bendruomenes – iki – modernias (anlg. *pre – modern*) bei modernias. Iš šios skirties kyla tolimesni šiuolaikinių bendruomenių formavimosi kriterijai. Iki – modernios bendruomenės, anot Ch. Taylor, pasižymėjo griežta hierarchija, kuri nulėmė individo priklausomybę jai supančiai bendruomenei⁴⁸. Individai, nepaisant savo asmeninių savybių, automatiškai tapdavo vienos ar kitos hierarchinės socialinės struktūros dalimis. Tokio pobūdžio bendruomenėms bei jų hierarchinėms struktūroms palaikyti vyravo du pagrindiniai žmones vienijantys mechanizmai: praktinis bei ritualinis. Praktiniu požiūriu skirtingi hierarchijos lygiai papildė (anlg. *Complemented*) vieni kitus. Aukštesnieji

⁴⁵ Taylor Ch. *Susipynę tikslai: Liberalų – komunitarų ginčas*. Šiuolaikinė politinė filosofija. Antologija. Vilnius: Pradai, 1998. P. 523 – 553.

⁴⁶ Charles Taylor, *Modern Social Imaginaries*, p. 23.

⁴⁷ Ten pat, p. 3.

⁴⁸ Ten pat, p. 10 – 14.

užtikrino žemesniųjų saugumą bei gerovę, žemesnieji – aukštesniųjų statuso išlaikymą. Ritualiniu požiūriu, iki – modernios bendruomenės buvo palaikomos to, ką būtų galima vadinti antgamtinėmis galiomis – kosmoso tvarkos ar, kiek vėliau, religijos. Šie veiksniai žmones vertė tikėti, jog esama hierarchinė struktūra bei jos pagrindu veikianti bendruomenė yra sąlygota aukštesniųjų galių. Būtent iš jų buvo kildinamos moralinės normos bei bendras priimtinas socialinis kontekstas, kuris tapdavo bendruomenės palaikančiu veiksmu⁴⁹. Bendruomenė iki – moderniais laikais buvo skirta užtikrinti praktinės hierarchinės struktūros išlaikymą bei užtikrinti ritualinių tradicijų bei papročių laikymąsi. Asmuo, bandantis paneigti susiklosčiusią hierarchinę struktūrą ar priešinantis religijos nustatytoms dogmoms, atsidurdavo už bendruomenės ribų.

Modernios bendruomenės, kurių ištakomis galima laikyti apšvietos, liberalizmo svarbos augimo ir kapitalizmo laikotarpius, priima kitokį požiūrį į pačią bendruomenę. Bendruomenės nariai tampa vis labiau nepriklausomi nuo iki – modernaus tipo bendruomenių, vis daugiau svarbos suteikiant jų asmeniniams tikslams, bendruomenės tikslus stumiant į antrą planą. Bendruomenės nariai tampa individais, kurių esminis tikslas – kartu su kitais bendruomenių nariais siekti kiekvieno individualių tikslų⁵⁰. Nebelieka iš anksto nulemtos hierarchijos bei sąsajų su antgamtinėmis struktūromis. Individai, vedami racionalių savo tikslų, noriai jungsis į bendruomenes, kurias matys kaip įrankį savo tikslams pasiekti. Bendruomenė tapo instrumentiška, jos tikslas – sukurti palankią aplinką individams siekti savų tikslų. Tai, kas yra moralu ir tinkama, priklauso nuo to, kokių tikslų individai nori siekti. Palyginus su iki – moderniomis bendruomenėmis, vienos, visus vienijančios moralinės sistemos, kuri tarsi kertinis akmuo palaikytų bendruomenių vienybę, nebelieka. Tobula moraline tvarka tampa tokia tvarka, kurioje pavienių individų tikslai sutampa.

Esminiu šio bendruomenių pagrindo pokyčiu laikomas sekuliarizacijos – religinių normų bei vertybių atsisakymo – procesas. Jis, remiantis autoriumi, yra veiksnys, nulėmęs moralinės tvarkos pokytį moderniose bendruomenėse⁵¹. Iki šio proceso, asmenys buvo įtvirtinti (angl. *embedded*) stabilioje, visiems bendruomenės nariams bendroje moralinėje sistemoje, kuri daugiausia buvo palaikoma religinių normų. Religinis ritualus bei tradicijas, kurie asmenims nuolatos primindavo, kokių normų jie privalo laikytis, palaipsniui keitė racionalaus proto įsigalėjimas bei liberalizmas, kurio

⁴⁹ Ten pat, p. 8 – 9.

⁵⁰ Ten pat, p. 12.

⁵¹ Ten pat, p. 49.

priešakyje – politinė lygybė bei privačia nuosavybe grįsta ekonominė sistema⁵². Individai atsiribojo nuo iki tol masiškai pripažintų religinių ritualų, kurie neretai tapdavo vieninteliais veiksniais, kurie palaikė jų bendrumą. Panašiomis išvalgomis remiasi ir Max Weber kalbėdamas apie modernumą bei sekuliarizaciją Vakarų Europoje, kurių pagrindas – pasaulio „atkerėjimas“⁵³. Dėl šios priežasties, individams ėmus matyti save ir aplinkinius ne kaip vienos bendruomenės, palaikomos religijos narius, o kaip pavienius individus, siekiančius individualių tikslų, atsirado kitų juos vienysiančių veiksmų poreikis.

Iš aukščiau aptartų išvalgų tampa aišku, jog vienas pagrindinių idėjinių bendruomenių susiformavimo kriterijų – sekuliarizacija. Todėl, siekiant įrodyti, jog ES taip pat galima vadinti idėjine bendruomene, reikia konstatuoti jog ES yra nutolusi nuo religinių normų bei vertybių. Pažvelgus atgal į istoriją, daugumos ES VN bendras vardiklis – religija. Tačiau nuo pat EEB, ES pirmtakės, sukūrimo, religijos reikšmė buvo marginalizuota. Religijos reikšmės nunykimą galima pastebėti daugelyje ES aspektų: tiek pavienių individų gyvenime, tiek priimant politinius sprendimus. Individų lygmenyje, religija iš visus vienijančio veiksnio tapo kiekvieno individo asmeniniu reikalu – ji tapo privatizuota (angl. *privatization of religion*)⁵⁴. Seniau ES VN mastu vyravusios religinės praktikos persikelia į kiekvieno individo privačią erdvę, prarasdamos įtaką masėms. Tačiau net ir individo lygmenyje pasitikėjimas bažnyčios institucija visos ES mastu – smunka⁵⁵. Religijos reikšmė mažėja ne tik VN bei jų individų lygmenyje, bet kartu ir ES politikos lygiu. Europos Parlamente, kuris tiesiogiai atskaitingas ES bendruomenei, religija, kaip sprendimų priėmimo pagrindas, neturi didelės reikšmės⁵⁶. Taip pat, dar 2004 metais, sutarties dėl Europos Konstitucijos projekte, po ilgų diskusijų buvo nuspręsta neminėti Dievo bei krikščionybės.⁵⁷ Aptarus šiuos faktus, galima teigti, jog ES yra sekuliari – religija tampa išskirtinai individo asmeninio gyvenimo dalimi ir nefigūruoja kaip esminis žmonių bendruomenę palaikantis veiksnys. Šios prielaidos patvirtinimas leidžia toliau gilintis į kitus Ch. Taylor nurodomus veiksmus, palaikančius idėjines bendruomenes.

⁵² Ten pat, p. 12.

⁵³ Max Weber, *The Sociology of Religion*. Boston: Beacon Press, 1971, p. 270.

⁵⁴ Danièle Hervieu-Léger, „The role of Religion in Establishing Social Cohesion.“ Kn. Krzysztof Michalski (sud.), *Religion in the New Europe*, Budapest: Central European University Press, 2013, p. 45 – 64.

⁵⁵ The European Commission Eurobarometer, „Trust of religious institutions.“ <<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Chart/getChart/chartType/lineChart/themeKy/18/groupKy/86/savFile/1>> [Žiūrėta 2019 03 24]

⁵⁶ Jeffrey Haynes, „Religion and politics in the European Union. The secular canopy, by François Foret.“ *Democratization*, 23 (2), 2016, p. 368 – 370.

⁵⁷ Srdjan Cvijic ir Lorenzo Zucca, „Does the European Constitution need Christian Values?“ *Oxford Journal of Legal Studies*, 2004, 24 (4), p. 739-748.

2.2.2. Viešojo erdvė

Įvykusi sekuliarizacija, kuri ne tik pašalina religines vertybes bei normas iš valstybių bei bendruomenių viešojo gyvenimo, bet ir panaikina religiją, kaip bendruomenės jungiantį veiksnį, nulemia naujų individų į bendruomenės jungiančių idėjų poreikį. Ch. Taylor šių idėjų, visų pirma, siūlo ieškoti viešojoje sferoje⁵⁸.

Kalbėdamas apie viešąją sferą, autorius remiasi Jürgen Habermas idėjomis apie viešąją nuomonę. Viešojo nuomonė – tai iš mažose grupėse, įvairiuose medijos priemonėse ar kituose idėjų apsikeitimuose susiformuojančių debatų išvedama tam tikrai individų grupei būdinga nuomonė skirtingais klausimais⁵⁹. Remiantis šiuo apibrėžimu, viešąją sferą galima suprasti kaip bendrą erdvę, kurioje bendruomenės nariai, pasitelkiant įvairaus pobūdžio komunikacijos priemones (bendravimą akis į akį, spaudą, elektronines medijas ir t. t.) diskutuoja tarpusavyje, kas leidžia jiems susiformuoti bendrą tų pačių klausimų ar problemų suvokimą⁶⁰. Viešojo sfera tampa ypač svarbi kalbant apie idėjinę bendruomenę. Joje didelės grupės individų, kurių dauguma vienas kito nepažįsta ir, greičiausiai, nepažins, tampa susaistyti įvairiose medijos platformose vykstančių diskusijų. Į viešojoje erdvėje vykstančias diskusijas tampa įtraukta didžioji dalis tam tikros bendruomenės individų. Esminė tokio masinio įtraukimo prielaida – bendra, visiems individams suprantama kalba. Diskusijos, kurias galima laikyti viešosios erdvės diskusijomis, vyksta įvairiuose lygmenyse, pradedant bendravimu akis į akį, baigiant nuomonių lyderių bei valstybių vadovų indėliu į jas. Dalyvavimas viešojoje erdvėje individams sukuria bendrumo jausmą. Viešojo erdvė leidžia šiems, vienas kito nepažįstamiems, žmonėms dalintis tais pačiais lūkesčiais, problemomis bei tuos pačius įvykius vertinti vienodai⁶¹. Individai tampa vienijami bendro tam tikrų jų gyvenimo elementų suvokimo.

Aptarus viešosios erdvės svarbą idėjinių bendruomenių formavimuisi, gali kilti klausimas, kodėl būtent viešojo erdvė gali būti laikoma šio pobūdžio bendruomenės vienijančiu veiksnium? Išskyla du pagrindiniai argumentai: visų pirma, viešojo sfera atitinka esminį modernios moralinės tvarkos, kuria vadovaujasi idėjinė bendruomenė, kriterijų – sekuliarumą. Viešojo erdvė sukuria bendrumą remiantis idėjų mainais didelėje individų grupėje naudojant medijos priemones. Bendrumo sukūrimui nebėra

⁵⁸ Charles Taylor, *Modern Social Imaginaries*, p. 83.

⁵⁹ Jürgen Habermas, Sara Lennox ir Frank Lennox, „The Public Sphere: An Encyclopedia Article (1964).“ *New German Critique*, 3, 1974), p. 49 – 55.

⁶⁰ Charles Taylor, *Modern Social Imaginaries*, p. 84.

⁶¹ Ten pat.

reikalinga išskirtinai naudoti religinius simbolius ar elementus⁶². Viešosios erdvės, kaip bendruomenės formuojančio veiksnio, svarą įrodyti padeda ir J. Habermas idėjos. Remiantis autoriumi, viešoji erdvė veikia tarsi tarpininkas tarp visuomenės bei ją valdančių institucijų⁶³. Tad net ir šiuo požiūriu viešoji sfera tampa visos bendruomenės individų, kurie dalyvauja šios sferos diskusijose, atspindžiu bei pateikia tokią viešąją nuomonę, kuri, remiantis šia teorine prieiga, yra bendra visiems bendruomenėms individams.

Mėginant pritaikyti šį Ch. Taylor teorinės prieigos aspektą ES, kyla keblumų. Kalbant apie ES ir viešąją erdvę, iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, jog tai – sunkiai suderinami dalykai. ES stokoja bendros, visos ES mastu vartojamos kalbos, kiekvienoje VN dominuoja jai svarbūs nacionaliniai interesai, dažnai nukreipiantys dėmesį nuo viršnačionalinės reikšmės klausimų, nacionalinė medija dominuoja transnacionalinės medijos atžvilgiu⁶⁴. Šių elementų stoka kelia pagrįstų abejonių apie viešosios sferos, kurioje individai laisvai galėtų keistis idėjomis, ES egzistavimą. Tačiau, šiuo atveju, siekiant įrodyti ES kaip bendruomenės faktą, į viešąją sferą verta pažvelgti kitu kampu. Siekiant patenkinti Ch. Taylor teorijoje numatytas prielaidas, jog individai turi turėti galimybę laisvai keistis idėjomis, kurios taps idėjinių bendruomenių pagrindu, verta atsižvelgti į komunikacinius tinklus (angl. *communication networks*). Komunikacijos tinklai, kurie dažniausiai yra pastebimi besiformuojant viešajai sferai, pasižymi tuo, jog individus apjungia tik tam tikrais specifiniais klausimais bei sukuria bendrą interesą bei žinojimą⁶⁵. ES egzistuojančios transnacionalinės, pan – Europietiškos medijos platformos (*Arte, Euronews, European Voice*), nacionalinės medijos platformos, tampančios transnacionalinėmis (*Deutsche Welle*) bei kitos medijos priemonės, tiek skirtos specifiniams ES klausimams nagrinėti (*Café Babel, EurActiv.com*), tiek įprastos socialinių tinklų platformos⁶⁶, užtikrina idėjų, susijusių su ES, kaitą tarp individų. Nereikia pamiršti, jog kiekviena ES VN turi viešąją erdvę, kurioje vykstančios diskusijos neišvengiamai apima ir su ES susijusius klausimus. Tad transnacionalinės medijos elementai ES, nors jų nėra daug, apjungia VN nacionalines viešąsias erdves tam tikrais ES klausimais. Tie klausimai, kurie tampa svarbūs daugumoje VN, patenka į

⁶² Ten pat, p. 94.

⁶³ Jürgen Habermas, Sara Lennox ir Frank Lennox, „The Public Sphere: An Encyclopedia Article (1964).“

⁶⁴ Erik Oddvar Eriksen, „An Emerging European Public Sphere.“ *European Journal of Social Theory* 8 (3), 2005, 341 – 363.

⁶⁵ Ten pat.

⁶⁶ Michael Brüggemann, Hagen Schulz-Forberg. „Becoming Pan-European?: Transnational Media and the European Public Sphere.“ *International Communication Gazette*, 71 (8), 2009, p. 693 – 712.

transnacionalinės medijos kanalus⁶⁷. Akivaizdu, jog tokios viešosios sferos, kokią galima rasti nacionalinėse valstybėse, ES greitu metu sukurti nepavyks, tačiau pastebimų viešosios sferos kaip komunikacijos tinklų užuomazgų ignoruoti nevertėtų. Todėl kyla papildomas šio tyrimo klausimas: ar ES esantys komunikacijos tinklai yra pakankami jog ES mastu susiformuotų visoms VN bendros problemos, interesai ar idėjos? Kitaip tariant, ar ES galima atrasti visiems bendrų idėjų ar problemų, net tuomet, kai visiškai susiformavusios viešosios sferos kol kas nėra? Šių veiksmų egzistavimas ES leistų daryti kelias esmines išvadas. Visų pirma, kalbant apie besiformuojančią ES viešąją sferą, pagrįsti, kokių temų komunikacijos tinklai yra jau įsitvirtinę šiame procese ir sąlygoje bendrą problemų bei interesų ES mastu suvokimą. Taip pat būtų prisidėta prie Ch. Taylor minčių apie bendruomenių formavimąsi papildymo. Sėkmingai pritaikius šią teorinę prieigą supranacionaliniam subjektui, būtų galima teigti, jog bendruomenės, bent tam tikrais specifiniais klausimais, gali susiformuoti už nacionalinių valstybių ribų bei jog šiam procesui visiškai susiformavusi viešoji erdvė nėra būtina.

Be moralinės tvarkos pokyčių, viešoji erdvė tampa antra kertine sąvoka kalbant apie Ch. Taylor teorinę prieigą bendruomenių formavimuisi. Būtent viešojoje erdvėje susiformuojantis bendras problemų, interesų ar kitų veiksmų suvokimas apjungia individus į bendruomenes. ES, nesant visiškai susiformavusiai viešajai sferai, paranku vietoj jos kalbėti apie viešosios erdvės pirmtakus, komunikacijos tinklus. Atradus esmines komunikacijos tinkluose susiformavusias idėjas, bus ne tik pasiūlyta naujų idėjų apie transnacionalinių bendruomenių formavimąsi, bet kartu praplėstas suvokimas apie ES viešosios erdvės formavimąsi.

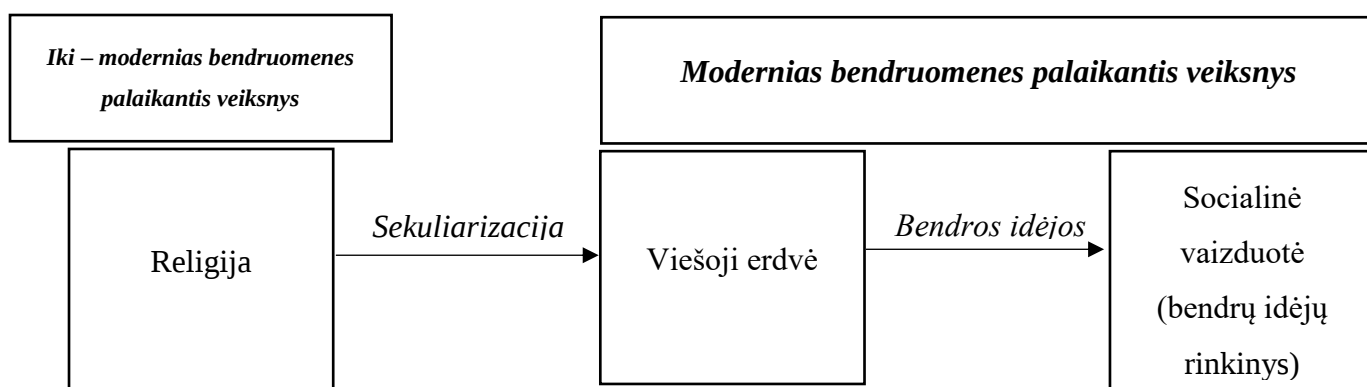
Kalbėdamas apie tai, kokių bendruomenės vienijančių idėjinių veiksmų reiktų ieškoti viešojoje erdvėje, Ch. Taylor nurodo į socialinę vaizduotę.

2.2.3. Socialinė vaizduotė

Socialinės vaizduotės sąvoka gerai susistemina šios teorinės prieigos argumentus apie idėjinių bendruomenių formavimąsi. Aukščiau aptartų naujos moralinės tvarkos bei viešosios sferos elementų atsiradimo kontekste, Ch. Taylor įžvelgia nišą socialinei vaizduotei atsirasti. Vykstant sekuliarizacijos procesui, naujoje moralinėje tvarkoje, kurioje nebėra tvirtų vertybinių postulatų bei jų nulemiamos

⁶⁷ Anna Ferrari, „Does a European public sphere exist?“ <<https://www.thenewfederalist.eu/does-a-european-public-sphere-exist>> *The new Federalist*. Cituota iš Adam Silke, „European Public Sphere.“ *The International Encyclopedia of Political Communication*, (sud.) Gianpietro Mazzoleni. New Jersey: John Wiley & Sons, 2015.

hierarchijos, individai yra įgalinami patys pasirinkti, kas jiems svarbu – kokiais interesais vadovautis, kurie klausimai jiems yra svarbiausi. Nuspręsti šiuos dalykus individams padeda individo socialinė aplinka bei viešoji erdvė, kurioje persipina daugybė diskusijų, suteikiančių individams platų pasirinkimo spektrą. Priklausomai nuo skirtingų diskursų, vyraujančių individą supančioje viešojoje sferoje bei komunikaciniuose tinkluose, susiformuos savitas, įsivaizduojamas (angl. *imagined*) socialinės tikrovės suvokimas. Šios bendros idėjos ir jų rinkiniai įgalina individus kartu veikti bei siekti bendrų tikslų, arba dedikuoti kitiems šių tikslų įgyvendinimą⁶⁸. Tad, anot Ch. Taylor, iki – moderniai bendruomenei netekus ją vienijusios moralinės tvarkos, kurią palaikė religija, individus vienoje bendruomenėje išlaiko bendros idėjos. Jos gali susiformuoti esant komunikacinei erdvei, kurioje, bendros kalbos dėka, gali vykti idėjų bei socialinių praktikų mainai (žr. pav. nr. 1).

Pav. nr. 1. Bendruomenių vienybės veiksniai pagal Ch. Taylor. Sudaryta autorius.

Taigi, siekiant išsiaiškinti, ar Ch. Taylor teorinė prieiga yra tinkama paaiškinti supranacionalino subjekto – ES – bendrumui bei remiantis šia teorine prieiga atsakyti, kokie veiksniai vienija ES bendruomenę, priimame šias prielaidas. ES reikia laikyti sekuliaru politiniu dariniu, kur religija nevaizdina didelės svarbos jos valdyme bei besiformuojančioje viešojoje sferoje. Kylančią problemą dėl visiškai susiformavusios viešosios sferos visos ES mastu nebuvimo reiktų spręsti vietoj jos kalbant apie komunikacinius tinklus, kurie taip pat apjungia individus, sukuria viešąją diskusiją, tačiau tik tam tikrais, specifiniais klausimais ar interesais. Komunikaciniuose tinkluose randamos bendros idėjos prisidės prie ES socialinės vaizduotės, idėjų rinkinių, formavimo, kartu tapdamos pagrindiniu kriterijumi, leidžiančiu ES laikyti idėjine bendruomene.

⁶⁸ Charles Taylor, *Modern Social Imaginaries*, p. 23.

3. Tyrimo metodologija

Aptarus teorinį pagrindą tampa aišku, jog ES bendrumą palaikantys veiksniai turėtų susiformuoti komunikaciniuose tinkluose, kitaip tariant, kalboje. Dėl šių tinklų susiformuojantis bendras tam tikrų problemų ar interesų supratimas yra laikytinas ES idėjinę bendruomenę palaikančiu veiksmu. Šiems veiksmams išsiaiškinti buvo panaudota diskurso analizės metodologinė prieiga. Diskurso analizė apjungia keleriopo pobūdžio tyrimus: lingvistinius, orientuotus į kalbą ir semiotinius, tiriančius simbolius⁶⁹. Plačiąja prasme, siekiant taikyti šią metodologinę prieigą, reikia priimti kelias esmines prielaidas: visų pirma, priimti kalbą ne tik kaip tikrovės atspindį, bet ir kaip priemonę, kuria ją galima kurti. Antra, suprasti, jog kalba konstruoja tikrovę ir įdiegia tam tikrą tikrovės suvokimą⁷⁰. Pats Ch. Taylor nurodo, jog idėjinės bendruomenės vienijančių veiksmų reiktų ieškoti kalboje⁷¹. Joje turi atsiskleisti viešojoje erdvėje ar jos elementuose susiformavusios, individus jungiančios idėjos. Todėl šiuo atveju reikia priimti prielaidą, jog kalba nėra tik socialinio gyvenimo atspindys, tačiau kartu prisideda prie jo konstravimo⁷². Kalba ne tik atspindi, kokios idėjos ar jų rinkiniai tampa svarbiausia įvairiuose ES diskursuose, tačiau kartu tampa ES bendruomenę jungiančiu veiksmu.

Šio tyrimo objektas, kuriame buvo ieškoma ES bendrumo pagrindų – 27 ES VN atstovų – valstybių, vyriausybių vadovų, ministrų – kalbos. Šis politinis diskursas pasirinktas dėl kelių priežasčių. Pirma, teoriniame pagrinde išsiaiškinus, jog ES kol kas neturi visavertės viešosios sferos, veikiau tik komunikacinius tinklus, viešojoje sferoje visą ES vienijančių idėjų rasti nepavyks. Todėl verta atsigręžti į VN viešąsias sferas. Juose vykstančios viešosios diskusijos ES klausimais, į kurias taip pat įsitraukia transnacionalinės medijos elementai, suformuoja savitus kiekvienos VN idėjų apie ES rinkinius. Kiekvienos VN viešosiose erdvėse susiformuojantis diskursas apie ES atspindės jas reprezentuojančių asmenų kalbose. ES VN atstovų kalbose rastos bendros idėjos parodys bendrumus tarp pačių ES VN. Taip pat, tiesiogiai analizuoti besiformuojančią ES viešąją sferą bei joje diskutuojamas idėjas – sudėtinga. Dėl didelio transnacionalinių ir bei dalinai transnacionalinių medijų platformų kiekio bei juose susidarančio informacijos kiekio, išanalizuoti visas vykstančias diskusijas ES klausimais – sunkiai įmanoma. Todėl ES VN atstovų politinis diskursas yra labiausiai tinkamas objektas šiai analizei. Jis atspindi visų ES VN viešųjų erdvių bei besiformuojančios ES viešosios erdvės

⁶⁹ Norman Fairclough, *Discourse and Social Change*. Oxford: Polity press, 1992. p. 1.

⁷⁰ Alan Bryman, *Social Research Methods*. 4 leid. Oxford: Oxford University Press, 2012. P. 530.

⁷¹ Ten pat, p. 83 – 91.

⁷² Norman Fairclough, *Discourse and Social Change*. p. 62.

diskursus. Siekiant užtikrinti, jog pasirinktos kalbos būtų panašios, jos buvo atrenkamos pagal tematinį kriterijų. Buvo ieškoma tokių kalbų, kurių temos bei turinio prasme kalba apie ES ateitį bei ES idėją. Dauguma atrinktų kalbų – išsakytos EP. Šiuo laikotarpiu vyko EP inicijuoti debatai apie Europos ateitį (angl. *Future of Europe debates*), skirti EP, kartu su ES VN valstybių bei vyriausybių vadovais aptarti jų vizijas dėl ES ateities⁷³. Valstybės atstovui nedalyvavus minėtuose debatuose, buvo remiamasi kitomis kalbomis (pvz. pirmininkavimo ES tarybai gairių pristatymais, smarkiai susijusiais su ES ateitimi) bei kitais viešais pranešimais minėta tematika. Pasirinktas tyrimo laikotarpis – 2016 – 2019, orientuojantis į pirmą 2019 metų ketvirtį. Šiuo laikotarpiu, apimančių JK sprendimą išstoti iš ES, iki jo paskelbimo vykusias diskusijas bei pirminį nustatytą išstojimo derybų procesą, vyko gausios diskusijos, tiek VN viešosiose erdvėse, tiek EP, vertinusios ES dabartį bei ateitį, kvestionavusios ES bendrumo pagrindus. 2016 09 16 vykęs Bratislavos neformalus 27 ES valstybių ar vyriausybių vadovų susitikimas, kurio vienas iš pagrindinių klausimų – aptarti dabartinę ES padėtį bei jos ateitį⁷⁴, paskatino diskusijas šia tema visos ES mastu. Taikant diskurso analizės metodologinę prieigą kalbą laikome įrankiu, galinčiu konstruoti tikrovę ES, į ją taip pat reikia pažvelgti nepaviršutiniškai. Siekiant diskursą nagrinėti nuodugniai, vienas iš galimų būdų – pasitelkti metaforą. Metafora – tai kalbos analizės įrankis, kuris leidžia pastebėti vartojamoje kalboje užslėptas mintis bei leidžia kalbą laisviau interpretuoti⁷⁵. Nors metafora atrodo sunkiai susiejama su tarptautine politika ir jos tyrimais, tačiau šio įrankio naudojimo analizuojant tarptautinius santykius – gausu. Viena labiausiai išplėtotų metaforų – valstybės tai asmenys – parodo mums, jog tarptautiniuose santykiuose bei juos nušviečiančioje medijoje valstybė dažnai suprantama kaip vienetai, turintis tik jam būdingas savybes bei veiklos motyvus⁷⁶. Metaforos, kalbant apie ES vienijančius veiksnius, padės geriau įsigilinti į ES lyderių kalbas bei lengviau jas interpretuoti bei sugrupuoti juose randamas idėjas.

Prieš gilinantis į ES VN lyderių idėjas apie ES bendrumą bei siekiant šiam tyrimui suteikti aiškesnį dizainą, reiktų išsiaiškinti, kokios ES idėjos turi potencialo vienyti ES bendruomenę. Siekiant išskirti kiek įmanoma įvairesnių idėjų apie ES vienybę, jų buvo ieškota keturių asmenų kalbose. Šiam

⁷³ Silvia Kotanidis ir Ralf Drachenberg, „Future of Europe debates III. Parliament hosts Heads of State or Government.“ Brussels, 2019 01. <[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633159/EPRS_BRI\(2019\)633159_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633159/EPRS_BRI(2019)633159_EN.pdf)> [Žiūrėta 2019 05 09]

⁷⁴ Bratislavos deklaracija ir veiksmų gairės. Bratislava, 2016 09 16. <<https://www.consilium.europa.eu/media/21248/160916-bratislava-declaration-and-roadmap-lt.pdf>>

⁷⁵ Petr Drulak, „Motion, Container and Equilibrium: Metaphors in the Discourse about European Integration.“ *European Journal of International Relations*, 12 (4), 2006. p. 499 – 531,

⁷⁶ Paul Chilton ir George Lakoff, „Foreign Policy by Metaphor“, Kn. Christina Schaffner and Anita L. Wenden (sud.) *Language and Peace*. Aldershot: Dartmouth, 1995, p. 37 – 60.

tarpiniam tyrimo uždaviniui pasitelktos Europos „Tėvais kūrėjais“ kūrėjų (angl. *Founding fathers*) laikomų Jean Monnet bei Robert Schuman, kaip atstovaujančių tas bendrumo idėjas, kurios pradėjo Europos integracijos bei vienijimosi procesus moderniais laikais. „Tėvų kūrėjų“ pasirinktos kalbos taip pat turi atitikti tematinį kriterijų – jų temos bei turinys turi atspindėti ES ateities bei idėjos aspektus. Taip pat verta atsižvelgti į tai, kokius bendrumo veiksnius siūlo viena esminių supranacionalinių ES institucijų, atstovaujančių ne VN, o visos ES interesus – EK⁷⁷, o tiksliau tie asmenys, kurie atstovauja EK – EK Pirmininkai. EK kuriamame politiniame – idėjiniame diskurse apie ES turi atspindėti tai, kokius ES bendrumo veiksnius mato asmenys, atstovaujantys visos ES bendruomenės interesus. EK Pirmininko, kaip atskaitos taško analizuojant ES VN lyderių diskursą, pasirinkimas taip pat palankus. Lisabonos sutartyje numatyti Sąjungos padėties (angl. *State of the Union, SOTU*) EK Pirmininko pranešimai EP užtikrina, jog esminės idėjas apie ES įkūnijančių EK Pirmininkų kalbų – gausu. SOTU pasirinkimas taip pat užtikrina, jog EK pateikiamos esminės ES bendrumą palaikančios idėjos apima periodą iki pasirinkto tyrimo laikotarpio, *Brexit* proceso pradžios, siejant su José Manuel Barroso išsakytomis SOTU kalbomis, bei jiems prasidėjus, siejant su Jean – Claude Juncker išsakytomis kalbomis nuo 2016 06 23 – referendumo dėl išstojimo iš ES JK – dienos. Šių trijų skirtingų laikotarpių idėjos apie ES bendrumą leis apibrėžti, kokios idėjos turėtų vienyti ES bei suteiks aiškų tyrimo dizainą, kuriuo remiantis buvo analizuotos visų VN atstovų kalbose atrastos ES bendrumo idėjos.

4. ES VN atstovų diskurso tyrimas

4.1. Vyraujančios idėjos apie ES vienybę

Toliau pateikiami trys supratimai apie ES vienybę, atspindinčios pasirinktose keturių asmenybių, svarbių ES kūrimo procesuose, kalbose. Esminės metaforų bei po jomis slypinčių idėjų buvo ieškoma dviejų Europos „Tėvų kalbose“ bei EK Pirmininkų, José Manuel Barroso bei Jean – Claude Juncker SOTU (visų analizuotų kalbų sąrašas – žr. Priedas nr. 1). Analizuojant pasirinktas kalbas, buvo ieškoma esminių idėjų, kurios, remiantis minėtais asmenimis, turi potencialo vienyti individus į ES bendruomenę. Kiekviena aprašoma idėja buvo pagrįsta ją iliustruojančia citata. Iš citatos pašalinus su aptariama idėja nesusijusias mintis, jos buvo trumpinamos <...> simboliu. Citatos bus pateikiamos lietuvių kalba, kartu nurodant jų vertimą į anglų kalbą.

⁷⁷ Jackson Krase, „The European Union: Supranational or Intergovernmental?“ 2017. <<https://medium.com/@jskrase/the-european-union-supranational-or-intergovernmental-7980f7b5b4a1>> [Žiūrėta 2019 03 30]

4.1.1. „Tėvų kūrėjų“ idėjos apie ES vienybę

Įsigilinus į pasirinktą „Tėvų kūrėjų“ – Jean Monnet ir Robert Shumman – kalbas, išryškėja dvi esminės metaforos, kurios susistemina ir apjungia pagrindines kalbose atsiskleidžiančias idėjas. Tai – Europos kūrimas (angl. *Building of Europe*) bei Žmonių vienijimas (angl. *Uniting human beings*).

Europos kūrimo metaforoje išryškėjančios idėjos, kurios siejasi su pragmatinėmis ES vienybės idėjomis apima *bendrus interesus ir bendras ekonomikos sritis*. „Tėvų kūrėjų“ diskurse išskyla idėja, jog valstybėms susivienijus, imantis bendros veiklos, valstybių resursai ir pajėgumai turi būti subordinuoti ne pavieniams jų tikslams, o bendro gėrio kūrimui. Tokia bendrumo idėja indikuoja, jog tuo metu naujai kuriamoje bendruomenėje bendrų interesų siekimas turi suteikti VN galimybę siekti bendrų tikslų, nei vienai VN nedarant žalos: „*Vieno interesus yra visų interesus, Europos rinkos įkūrimas nereikalauja niekieno aukos. Priešingai, tai suteikia naujų galimybių.*“ (angl. „*The interest of one is the interest of all, and the introduction of a European market is no sacrifice for anyone. On the contrary, it offers new openings*“⁷⁸.) Galima suprasti, jog bendri interesai suponuoja bendrą visoms VN kylančių problemų sprendimą bei nulemia visų narių pasiekiamą bendrą progresą. Todėl Europos individai turėtų būti vienijami bendros naudos visiems pasiekimo, kylančio iš interesų apjungimo. Bendri interesai tampa vienos esminių Europos vienybę palaikančių idėjų – *solidarumo* – pagrindu: „*Bendri interesai sukuria solidarumą. Jo dėka, buvo rasti nauji sprendimai ten, kurie nebūtų įmanomi remiantis senai nacionaliniais susitarimais.*“ (angl. „*Common interests creates solidarity. Thanks to it, new solutions have been found which were simply not possible under the old national arrangements*“⁷⁹.) Solidarumas tarp Europos tautų individams turi suteikti paskatą vienytis į naują bendruomenę žinant, jog sprendžiant jiems svarbias problemas, kitos Europos tautos bus pasirengusios padėti. „Tėvų kūrėjų“ kalbose taip pat neapsieinama be daugybės nuorodų į bendrumą, kylantį iš ekonomikos integracijos. Tačiau, be integruotos ekonomikos, šiuo atveju anglies ir plieno sričių, protekcionizmo mažinimo pasiūlymų bei kitos pragmatinės naudos visoms VN pabrėžimo, bendros ekonomikos sričių idėjos nurodo į pasitikėjimo tarp VN būtinybę: „*Valstybės atsisakys savo protekcionistinės politikos tik tuomet, kai žinos, jog kitos valstybės taip pat jų atsisakys.*“ (angl. „*No country can drop its protective regulations unless it has the guarantee that the other States will likewise drop their protective <...>*“

⁷⁸ Jean Monnet, „Common Assembly speech, 1st of June 16, 1953.“ Knygoje „The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Community speeches and addresses 1952 – 1954.“

⁷⁹ Jean Monnet, „Joint meeting of the Common Assembly and the Consultative Assembly.“

*boundries*⁸⁰.“) Iš ekonominės integracijos kylantis pasitikėjimas suteikia individams užtikrintumo, jog įsiliejant į naują bendruomenę nei vieni iš jos narių nebus apgauti ar išnaudoti kitų naudai.

Kitos trys *Europos kūrimo* metaforos idėjos – *taikos, mokymosi iš klaidų, taisyklių būtinumo* idėjos – nesusijusios su kuriamos bendruomenės ekonominės integracijos aspektais. Taikos kūrimo idėja atspindi absoliučioje daugumoje ES „Tėvų kūrėjų“ kalbų. ES integracija šiame diskurse suvokiama kaip viena esminių priemonių, skirtų taikai palaikyti. Reflektuojant XX amžiaus vidurio įvykius, J. Monnet teigia, jog: „Kiekvienas elgėsi taip, kaip norėjo, remiantis tuo, kas, jo manymu, buvo jo nacionalinio prestižo poreikis.“ (angl. „Everyone did as he pleased according to what he thought were the need of his own national prestige⁸¹.“) Vienijant Europą, šis taikos siekis reikalavo priimti idėją, jog VN turės atsisakyti dalies savo nacionalinių interesų dėl visiems naudingesnių bendrų siekių. Individams tai reiškė, jog įsiliejimas į naują bendruomenę užtikrins jų apsaugą nuo XX a. žiaurumų. Besivienijanti Europa taip pat privalo pasižymėti taisyklėmis. Taisyklės šiame diskurse suprantamos plačiaja prasme – tiek kaip tam tikro elgesio normos, įstatymai, vienodai teisingi visiems, tiek kaip institucijas, palaikančias nustatytą status quo: „Tokia sąjunga negali būti sukurta remiantis tik geromis intencijomis. Turi būti taisyklės. Bendrų taisyklių, įstatymų ir institucijų principas galios be diskriminacijos.“ (angl. „Such a union cannot be founded on good intentions only. There have to be rules <...> The principle of common rule and law and institutions will apply without discrimination⁸².“) Taisyklės ir jų laikymasis naujai kuriamoje bendruomenėje individams suteikia stabilumo ir pastovumo, nurodo, kad šioje bendruomenėje veikla bus vykdoma remiantis iš anksto sutartomis nuostatomis. Šios taikos bei taisyklių laikymosi idėjos kyla iš supratimo, jog Europos integracija remiasi siekiu mokytis iš praeities klaidų. Integracijos sąlygojama taika bei siūlomos kurti bendros taisyklės Europos piliečiams užtikrina, jog visiems žalingi praeities įvykiai daugiau nepasikartotų: „Europiečiai turi susivienyti, jei nori, jog būtų nutrauktas valstybių varžymasis, kuris jau nubloškė tautas į du pasaulinius karus.“ (angl. „Europes people must unite if there is to be an end to the state rivalries which have already precipitated nations into two world wars <...>⁸³.“)

Antrojoje metaforoje – Žmonių vienijimas – atrandamos idėjos siejasi su Europos žmonėmis bei nurodo, jog besivienijanti Europa nėra tik valstybių, bet kartu ir piliečių sąjunga: „Mes nevienijame

⁸⁰ Jean Monnet, „Common Assembly, November 30, 1954.“

⁸¹ Jean Monnet, „Lecture to the Society of Political Economy, Brussel, June 30, 1953.“

⁸² Jean Monnet, „Common Assembly, Strasbourg, September 11, 1952.“

⁸³ Jean Monnet, „Columbia University, June 2. 1954.“

valstybių, mes vienijame žmones.“ (angl. „*We are not uniting states, we are uniting human beings*“⁸⁴.) Visų pirma išryškėja *geresnių gyvenimo standartų* idėja. Europos integracija turi užtikrinti, jog vykstantys valstybių vienijimosi veiksmai taip pat užtikrintų geresnes pragyvenimo galimybes jų piliečiams. „Tėvų kūrėjų“ kontekste, gyvenimo standartų gerėjimas turi būti pasiekiamas integruojant valstybių ekonomikos sritis: „*Rinkos bei finansinių sąlygų sukūrimas nulems tobulėjimą gamyboje, kartu gerinant gyvenimo standartus.*“ (angl. „*the establishment of marketing and financing conditions which will lead to improvements in production resulting in a higher standard of living*“⁸⁵.) Europos piliečiai turi būti motyvuoti vienyti dėl žadamų geresnių gyvenimo standartų ateityje. Kartu su šia idėja ne kartą minima ir *rūpinimosi žmonėmis* idėja. Kartu su ekonominėmis inovacijomis tikimasi, jog ne visiems jos atneš naudos, gerinančios jų gyvenimo standartus. Todėl „Tėvai kūrėjai“ siūlo ne tik rūpintis ekonomine integracija, bet ir imtis tam tikrų socialinės politikos elementų, visų pirma, nukreiptų į darbininkus: „*<...> Apsaugoti darbininkus nuo pokyčių bei rizikų, kurie būtini norint pasiekti progreso.*“ (angl. „*<...> to protect workers against the burdens and risks that come with the changes which are necessary for progress*“⁸⁶.) Todėl net ir tie individai, kurie yra skeptiški Europos integracijos atžvilgiu dėl galimos ekonominės žalos, žinodami šį siekį juos apsaugoti, palaikyti ES integracijos procesus bei įsiliejimą į šią bendruomenę.

Taigi, remiantis dviem Europos Sąjungos „Tėvais kūrėjais“ laikomų asmenų kalbomis, galima išskirti dvi pagrindines metaforas – Europos kūrimas bei Žmonių vienjinimas. Juose užkoduotos idėjos leidžia suprasti, kokios idėjos, turinčios potencialo vienyti Europos piliečius, vyravo ES kūrimo ištakose.

4.1.2. Jose Manuel Barroso idėjos apie ES vienybę

Buvusio EK Pirmininko SOTU, palyginus su „Tėvų kūrėjų“ mintimis, skirta mažiau dėmesio įvairaus pobūdžio idėjoms apie ES. Juose daugiausia dominuoja pasiūlymai kaip tobulinti praktinius ES politikos aspektus. J. M. Barroso SOTU pateikiamos idėjos apie ES bei jos bendrumą iš dalies atkartoja J. Monnet bei R. Shuman mintis. Remiantis anksčiau išskirta *Europos kūrimo* metafora, EK Pirmininkas pabrėžia *bendrų interesų* idėją, nurodančią, jog visiems svarbios problemos bei jų sprendimo būdai tampa esminiu ES progresą palaikančiu veiksnium: „*Atėjo laikas pakilti virš*

⁸⁴ Jean Monnet, „National Press Club, Washington, April 30, 1952.“

⁸⁵ Jean Monnet, „Common Assembly, Strasbourg, May 12, 1954.“

⁸⁶ Ten pat.

nacionalinių klausimų, siaurų interesų ir siekti tikros pažangos Europoje.“ (angl. „Now is the time to rise above purely national issues and parochial interests and to have real progress for Europe⁸⁷.“) Kaip ir „Tėvų kūrėjų“, šiame diskurse atrandamos solidarumo bei pasitikėjimo vertybės: „Reikia reikalauti tikro solidarumo jausmo. <...> Todėl tai yra mūsų atsakomybė atkurti pasitikėjimą euru bei mūsų sąjunga.“ (angl. „It means demanding a true sense of solidarity. <...> It is therefore our responsibility to rebuild confidence and trust in the euro and our Union as a whole⁸⁸.“) Iš tos pačios metaforos kildinamos taikos ir *taisyklių būtinumo* idėjos taip pat atsispindi šio EK pirmininko kalbose. Europos vienijimosi procesas toliau matomas kaip esminis taiką palaikantis veiksnys žemyne: „Europos vizijos dėka, sukūrėme taikos garantą mūsų žemyne.“ (angl. „Thanks to the European vision, we have built a guarantee of peace in our continent⁸⁹.“) Taisyklių svarba šiame kontekste tampa suprantama kaip įstatymų viršenybė (angl. rule of law). Teisės viršenybės užtikrinimo idėja ES įgalina jos piliečius jaustis lygiaverčiais vienas kito, VN bei ES atžvilgiu: „Saugoti vertybes, tokias kaip teisės viršenybės principas, yra esminis ES tikslas.“ (angl. „Safeguarding its values, such as the rule of law, is what the European Union was made to do⁹⁰.“)

Nors daugelis J. M. Barroso idėjų dubliuoja ES „Tėvų kūrėjų“ idėjas, EK pirmininko SOTU randamos ir naujų bei savaip pateikiamų idėjų. Jas gerai apjungia EK pirmininko naudojama metafora naujas mąstymas (angl. *New thinking*). Ši metafora apjungia *teisingumo, visų įtraukimo, viešosios erdvės kūrimo, didžiavimosi* bei *piliečių teisių* idėjas. Iš analizuotų kalbų tampa aišku, jog Barroso įsivaizduojama ES, palyginus su aukščiau aptartomis idėjomis, turi apimti gerokai daugiau socialinės politikos elementų. Žinant kontekstą, jog Barroso komisijai teko spręsti ekonominės krizės problemas, kurių metu didelius gerovės nuostolius patyrė nemenka dalis europiečių, viena esminių jo iškeliamų idėjų – *teisingumas*. Teisingumas pristatomas kaip esminė sąlyga bet kokioms ekonominėms reformoms priimti bei kaip lygybės tarp Europos piliečių garantas: „Teisingumas yra esminė sąlyga svarbiausioms ekonominėms reformoms. <...> be lygybės tarp Valstybių narių, ar gali būti lygybė tarp Europos piliečių?“ (angl. „Fairness is an essential condition to make the necessary economic reforms <...> and without equity between Member States, how can there be equity between European

⁸⁷ José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2013.“ Strasbourg, 2013. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_en.htm> [Žiūrėta 2019 04 07]

⁸⁸ José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2011.“ Strasbourg, 2011. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-11-607_en.htm> [Žiūrėta 2019 04 09]

⁸⁹ Ten pat.

⁹⁰ José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2013.“

citizens?⁹¹“) Kartu siūloma ES kurti tokią, kuri būtų įtraukianti, padėtų skurstantiems, kurtų trūkstamas darbo vietas bei užtikrintų piliečių lygybę. ES turi ne tik užtikrinti savo piliečių ekonominę gerovę, kaip teigtų „Tėvai kūrėjai“, bet ir rūpintis kuriamos gerovės paskirstymu: „*Aš noriu Europos, kuri padeda savo žmonėms išnaudoti naujas galimybes; aš noriu Sąjungos kuri yra socialinė ir įtraukianti.*“ (angl. „*I want a European Union that helps its people to seize new opportunities; and I want a Union that is social and inclusive*“⁹².) Buvimas europiečiu taip pat užtikrina, jog individų, esančių ES piliečiais teisės bus ginamos. ES įsipareigoja apsaugoti ir plėsti savo piliečių teises įvairiose kategorijose: „*ES būtina palaikyti piliečių teises: nuo vartotojų iki darbuotojų teisių, nuo moterų iki mažumų teisių.*“ (angl. *The EU level is indispensable to <...> and promote citizens' rights: from consumer protection to labour rights, from women's rights to respect for minorities <...>*⁹³.) Remiantis šiomis idėjomis, Europos piliečius į bendruomenę turi vienyti ES pasiryžimas užtikrinti, jog su visi piliečiai ES bus elgiamasi teisingai, jų pamatinės teisės bus apsaugotos.

J. M. Barroso taip pat pasiūlo keletą svarbių idėjų, kurios neminimos „Tėvų kūrėjų“ diskurse. Išskyla Europos, į kurios kūrimo procesus įsitraukia visi jos piliečiai, idėja. Teigiama, jog visi europiečiai turi įsitraukti į Europos problemų sprendimą. *Tam tinkamiausias įrankis – viešoji erdvė: „Norėčiau matyti, kaip kuriasi Europos viešoji erdvė, kur Europos problemos yra diskutuojamos ir Europietiškos perspektyvos. Šios diskusijos turi vykti tarp piliečių.*“ (angl. „*I would like to see the development of a European public space, where European issues are discussed and debated from a European standpoint. This debate has to take place among our citizens*“⁹⁴.) EK pirmininko palaikoma idėja dėl viešosios erdvės ES piliečiams reiškia, jog ES institucijos nori išgirsti ES piliečių nuomonę ir ji nėra laikoma antrine. Aukščiau aptartuose Monnet bei Shuman Europos vienijimosi įsivaizdavimuose, buvo pabrėžiama, jog individai gali jaustis europiečiais – naujai besiformuojančios Europos bendrijos dalimis. Šiame diskurse buvimas europiečiu laikomas savybe, kuria galima didžiuotis: „*Aš didžiuojuosi būdamas europiečiu. Didžiuojuosi ne tik mūsų kultūra, civilizacija, bet ir viskuo, ką sukūrėme.*“ (angl. „*I feel that pride in being European. And pride in being European is not just about our great culture, our great civilization, everything to which we have given birth*“⁹⁵.)

⁹¹ José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2012.“ Strasbourg, 2012. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-596_en.htm> [Žiūrėta 2019 04 09]

⁹² José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2010.“ Strasbourg, 2010. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-10-411_en.htm> [Žiūrėta 2019 04 10]

⁹³ José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2013.“

⁹⁴ José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2012.“

⁹⁵ José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2011.“

Didžiavimosi idėja reiškia, jog ES piliečiai, matydami tai, ką per ilgus integracijos metus pavyko sukurti, bus linkę save sieti su ES bendruomene, nes visas sukurtas gėris – visų piliečių bendras indėlis.

Taigi, pirmojo EK pirmininko, nuosekliai pristačiusio Sąjungos padėties pranešimus, akimis, Europos Sąjunga, idėjų atžvilgiu, turi nemažai panašumų su „Tėvų kūrėjų“ idėjomis. Tačiau *naujo mąstymo* metafora atskleidžia, kad ES turi labiau koncentruotis į socialinės politikos aspektus bei dėti daugiau pastangų, siekiant suteikti daugiau teisingumo, lygybės, teisių, pasididžiavimo bei galimybių diskutuoti savo piliečiams. J. M. Barroso mintis gerai įkūnija jo frazė, jog: „*Viskas, ką darome, yra dėl Europos piliečių.*“ (angl. „*Everything we do is for the citizens of Europe*“⁹⁶.)

4.1.3. Jean – Claude Juncker idėjos apie ES vienybę

Dabartinės EK pirmininkas J. C. Juncker, kaip jo pirmtako J. M. Barroso, kalbose minčių apie ES vienybę palaikančias idėjas – gerokai mažiau, palyginus su „Tėvų kūrėjų“ kalbomis. Juncker taip pat pabrėžia, jog individus Europos gali vienyti bendros, visiems aktualios problemos, kurios skatintų individus imtis bendrų veiksmų ar deleguoti jų vykdymą kitiems: „*Europiečiai nori konkrečių sprendimų problemoms, kurios iškilo mūsų Sąjungai.*“ (angl. „*Europeans want concrete solutions to the very pertinent problem that our Union is facing*“⁹⁷.) Juncker esminėmis ES vertybėmis taip pat laiko teisės viršenybę bei europiečių teisės: „*Europa gina įstatymų viršenybės principą <...> Mes Europiečiai taip pat tikime pamatinėmis teisėmis.*“ (angl. „*Europe promotes and defends the rule of law <...> We Europeans also believe in <...> fundamental rights*“⁹⁸.) Individai, anot Juncker, turėtų palaikyti ES vienybę dėl suteikiamos socialinės gerovės: „*Aš norėčiau, jog ES geriau rūpintųsi socialine dimensija.*“ (angl. „*I would like the European Union to take better care of its social dimension*“⁹⁹.)

Esminės Juncker siūlomas naujas idėjas apie ES vieningumą gerai įkūnija Europietiško gyvenimo būdo (angl. *European way of life*) metafora. Metafora apima šias idėjas: *galimybė pasiekti daugiau, taikos už ES ribų* bei *būtinybė apsaugoti tai, kas sukurta* idėjas. Naujausiose Juncker kalbose

⁹⁶ José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2010.“

⁹⁷ Jean – Claude Juncker, „State of the Union 2015.“ Strasbourg, 2015. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5614_en.htm> [Žiūrėta 2019 04 12]

⁹⁸ Jean – Claude Juncker, „State of the Union 2016.“ Strasbourg, 2016. <<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c9ff4ff6-9a81-11e6-9bca-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-30945725>> [Žiūrėta 2019 04 12]

⁹⁹ Jean – Claude Juncker, „State of the Union 2018.“ Strasbourg, 2018. <https://ec.europa.eu/commission/priorities/state-union-speeches/state-union-2018_en> [Žiūrėta 2019 04 17]

aiškiai išryškėja idėja, jog Europos piliečius motyvuoja burtis į bendruomenę tai, jog kiekvienas individualiai ar savo nacionalinėse valstybėse neturi galimybių pasiekti tokių gerų rezultatų, kurie įmanomi tik veikiant kartu. Ši idėja – viena pamatinių idėjų, randamų visuose pasirinktuose diskursuose. Ji parodo, jog ES, suvienydama individus bei valstybes, įgalina juos ne tik naudotis bendrai turimais ištekliais, tačiau kartu suteikia ir pridėtinės vertės, kurios, be ES nebūtų: „*Tikėjimas, jog kartu mes stipresni, yra buvimo ES dalimi esmė.*“ (angl. „*This belief that “united we stand taller” is the very essence of what it means to be part of the European Union*¹⁰⁰.“) Taika taip pat išlieka esminiu bendrumo elementu, tačiau taikos supratimas gerokai išplečiamas. Tam, jog ES gyventų taikoje, neužtenka tik taikos jos viduje. Europiečiai turi imtis priemonių tam, jog grąžintų bei išsaugotų taiką visame pasaulyje, taip užtikrindami, jog Europos integracijos proceso metu sukurta taika išliktų nepaliesta išorės grėsmių: „*Pasaulyje – daugiau nei 40 aktyvių karinių konfliktų. Jeigu norime sukurti taikesnį pasaulį, reikia daugiau Europos ir daugiau Sąjungos mūsų užsienio politikoje.*“ (angl. „*We have more than 40 active conflicts in the world <...> I cannot come to you, almost 60 years after the birth of the European Union and pitch you peace. If we want to promote a more peaceful world, we will need more Europe and more Union in our foreign policy*¹⁰¹.“) Šiame diskurse taip pat pabrėžiama idėja, jog visa, kas buvo sukurta per daugiau nei 60 metų Europos integracijos, reikia aktyviai saugoti. Aukščiau minėta taika, daugybė pamatinių vertybių, palaikiusių ES bendrumą (sukurtos taisyklės, gerovė, solidarumas, socialinis teisingumas ir kt.) reikalauja didelių pastangų, siekiant jas išsaugoti. Europiečius turi vienyti idėja, jog ES vienybė užtikrins jau sukurtos naudos išsaugojimą: „*Europa kuri saugo yra Europa kur gina – tiek, namuose, tiek už jū. <...> mes sujungėme pajėgumus siekdami spręsti globalius iššūkius, saugoti mūsų vertybės ir spręsti konfliktus.* (angl. „*A Europe that protects is a Europe that defends — at home and abroad <...> we joined forces in addressing global challenges, protecting our values and resolving conflicts*¹⁰².“)

Taigi, aukščiau aptartos idėjos atspindi, kokias ES vienybės priežastis mato pasirinkti Europos integracijai svarbūs asmenys (žr. lentelė nr. 1).

¹⁰⁰ Ten pat.

¹⁰¹ Jean – Claude Juncker, „State of the Union 2015.“

¹⁰² Ten pat.

<i>Europos Sąjungos bendrumą palaikančios idėjos, randami „Tėvų kūrėjų“, J. M. Barosso bei J. – C. Juncker kalbose</i>			
„Tėvai Kūrėjai“		J. M. Barosso	J. – C. Juncker
Europos kūrimas (angl. <i>Building of Europe</i>):	Žmonių vienijimas (angl. <i>Uniting human beings</i>):	Naujas mąstymas (angl. <i>New thinking</i>):	Europietiškas gyvenimo būdas (angl. <i>European way of life</i>):
• Bendrų interesų idėja	• Geresnių gyvenimo standartų idėja	• Teisingumo idėja	• Galimybės pasiekti daugiau idėja
• Solidarumo idėja	• Rūpinimasis žmonėmis idėja	• Visų įtraukimo idėja	• Taikos už ES ribų idėja
• Bendrų ekonomikos sričių (pasitikėjimo) idėja		• Viešosios erdvės kūrimo idėja	• Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja
• Taikos ir saugumo idėja		• Didžiavimosi idėja	
• Mokymosi iš klaidų idėja		• Piliečių teisių apsaugos idėja	
• Taisyklių būtinumo idėja			

Lentelė nr. 1. ES vienybę palaikančios idėjos. Sudaryta autorius.

4.2. ES valstybių vadovų kalbų analizė

Pasitelkiant aukščiau aptartas „Tėvų kūrėjų“, J. M. Barosso bei J. – C. Juncker kalbose atrastas idėjas, kurios gali sąlygoti ES individų bendrumą, toliau pateikiama ES valstybių atstovų pagal tematinį kriterijų atrinktų kalbų analizė (*visas analizuotų kalbų sąrašas – žr. priedas nr. 1*). Atliekant atrinkto politinio diskurso analizę, buvo ieškoma lentelėje nr. 1 pateiktų idėjų. Atradus, jog kalboje vienos iš 27 ES VN atstovas kalba apie vieną iš lentelėje nr. 1 nurodytų idėjų bei iš pateikiamų minčių galima suprasti, jog aptariama idėja yra svarbi Europos Sąjungai, jos piliečiams bei jų vienybei, atitinkamoje lentelės nr. 2 grafoje buvo pažymimas „+“ simbolis. Jeigu šių idėjų atrinktose kalbose nerasta, žymimas „–“ ženklas. Visos lentelėje nr. 1 nurodytos idėjos taip pat yra nurodomos ir lentelėje nr. 2, esminis jų išdėstymo skirtumas – lentelėje nr. 1 idėjos pateikiamos pagal jas pasiūliusius asmenis, lentelėje nr. 2, patogumo dėlei – abėcėlės tvarka. ES VN taip pat pateikiamos abėcėlės tvarka. Analizuojant kalbas, buvo atrinktos kiekvieną idėją kiekvienoje kalboje įrodančios citatos (*žr. priedas*

nr. 2). Idėjos, kurios yra bendros visų valstybių atstovams, siekiant jas išskirti visų idėjų kontekste, buvo pažymėtos skirtingomis spalvomis.

Europos Sąjungos atstovų kalbose rastos idėjos								
Idėja ES VN	Bendrų ekonomikos sričių idėja	Bendrų interesų idėja	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Didžiavi mosi idėja	Galimybės pasiekti daugiau idėja	Geresnų gyvenimo standartų idėja	Mokymosi iš klaidų idėja	Piliečių teisių apsaugos idėja
Airija	—	+	+	+	+	+	—	+
Austrija	+	—	+	+	—	+	—	—
Belgija	—	—	+	—	+	+	—	—
Bulgarija	—	+	+	+	+	—	—	—
Čekija	—	+	+	—	—	+	—	—
Danija	—	+	+	—	—	+	—	—
Estija	—	—	+	—	+	+	+	—
Graikija	—	—	+	—	—	+	—	+
Ispanija	—	—	+	—	—	—	—	+
Italija	—	+	+	—	+	+	—	+
Kipras	+	+	+	—	—	+	—	+
Kroatija	—	+	+	—	+	+	—	—
Latvija	—	—	+	—	—	+	—	—
Lenkija	—	—	+	—	—	+	—	—
Lietuva	—	+	+	—	—	—	—	—
Liuksembur gas	—	+	+	—	+	+	—	+
Malta	—	—	+	—	+	+	—	+
Nyderlandai	—	+	+	—	+	+	—	—
Portugalija	—	—	+	—	+	+	—	—
Prancūzija	—	—	+	—	—	+	—	+
Rumunija	—	+	+	+	+	+	—	—
Slovakija	—	+	+	—	—	+	+	+
Slovėnija	—	+	+	—	+	—	—	—
Suomija	—	—	+	—	—	+	—	+
Švedija	—	—	+	—	—	+	—	—
Vengrija	—	+	+	—	+	—	+	—
Vokietija	—	—	+	—	—	+	—	—

Idėja ES VN	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Solidarumo idėja	Taikos idėja	Taikos už ES ribų idėja	Taisyklių būtinumo idėja	Teisingumo idėja	Viešosios erdvės kūrimo idėja	Visų įtraukimo idėja
Airija	+	+	+	+	+	+	+	–
Austrija	–	+	+	+	+	–	–	–
Belgija	+	+	+	+	+	–	–	–
Bulgarija	+	+	+	–	+	–	–	–
Čekija	+	+	+	–	+	–	–	–
Danija	–	+	+	–	+	–	+	–
Estija	+	+	+	+	+	–	–	+
Graikija	+	+	+	–	+	+	–	–
Ispanija	+	+	+	–	+	+	–	–
Italija	+	+	+	–	+	+	–	+
Kipras	+	+	+	–	+	–	+	–
Kroatija	+	+	+	+	+	–	+	–
Latvija	+	+	+	+	+	–	–	–
Lenkija	–	+	+	–	+	+	–	–
Lietuva	+	+	+	–	+	–	–	–
Liuksembur gas	+	+	+	+	+	–	–	–
Malta	+	+	+	–	+	–	–	–
Nyderlandai	–	+	+	–	+	–	–	–
Portugalija	+	+	+	+	+	–	–	–
Prancūzija	+	+	+	–	+	+	+	–
Rumunija	+	+	+	+	+	–	–	+
Slovakija	+	+	+	+	+	–	–	–
Slovėnija	+	+	+	+	+	–	–	–
Suomija	+	+	+	–	+	+	–	–
Švedija	+	+	+	–	+	–	–	–
Vengrija	+	+	+	+	+	+	–	–
Vokietija	–	+	+	+	+	–	–	+

Lentelė nr. 2. ES valstybių vadovų kalbų analizė. Sudaryta autorius remiantis priedu nr. 2.

Remiantis aukščiau pateikta lentele, galima teigti, jog išanalizavus 27 ES atstovų politinį diskursą išryškėja keturios idėjos, apie kurias kalba visų valstybių vadovai. Tai *taikos*, *solidarumo*, *taisyklių būtinumo bei būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta* idėjos. Aprašant, koks turinys suteikiamas šioms idėjoms, buvo pateikiamos atrinktos reprezentatyvios citatos iš ES VN atstovų diskurso.

Viena esminių idėjų, aiškiai pabrėžtų kiekvieno ES VN atstovo kalbose, yra *taikos* idėja. Anot ES valstybių atstovų, po ilgų neramumų Europoje, Antrojo pasaulinio karo ES taiką pavertė realybe:

„Po kelių amžių konfliktų ir karų, taikos ir gerovės dividendai tapo realybe.“ (angl. „After several centuries of conflict and wars, the dividend from peace and prosperity was a genuine reality¹⁰³.“) Po daugiau nei 60 metų egzistavimo, ES visų pirma yra laikoma taikos projektu, kurio esmė – palaikyti taiką žemyne. Nepaisant kitų ES laimėjimų, nuolatos pabrėžiama, jog ES pagrindinis tikslas yra užtikrinti taiką savo piliečiams: „Europa išsiskiria kaip žymiausias taikos modelis modernios istorijos laikais.“ (angl. „Europe stands out as the most remarkable model of peace in modern history¹⁰⁴.“) ES valstybių atstovai sutaria, jog ES užtikrinama taika suteikia VN saugią erdvę siekti kitų tikslų: „Visa tai nebūtų įmanoma be Europos projekto patrauklios taikos ir gerovės galios.“ (angl. „None of it would be possible without an attractive power of peace and prosperity of the European project¹⁰⁵.“) Net ir kritikuojant ES dėl įvairių jos netobulumų, yra pabrėžiama, jog nepaisant jų, ES sugeba užtikrinti šią esminę ir pamatinę vertybę: „Nepaisant mano kritikos, aš tikiu, jog ES yra unikalus projektas, kuris atnešė taiką mūsų kontinentui.“ (angl. „With that being said and despite all my criticisms, I believe that the European Union is a globally unique project, which brought peace, <...> for our continent¹⁰⁶.“) ES piliečiai, žinodami neigiamas karinių konfliktų pasekmes arba juos neseniai išgyvena, vertina ES kaip esminį taikos palaikymo garantą žemyne: „Mano piliečiai, deja, per gerai žino, kas yra karas, todėl jie labiau vertina taiką.“ (angl. „My fellow citizens unfortunately know too well what war is, so they are more appreciative of peace¹⁰⁷.“) Tad taikos idėja išryškėja kaip pirmoji idėja, galinti sutelkti ES individus į vieną bendruomenę.

Antroji idėja, kuri, remiantis ES valstybių atstovų diskursu, turi palaikyti ES bendrumą – solidarumas. Taika, kurią užtikrina ES, reikalauja nuolatinių pastangų tam, jog ji būtų išlaikyta: „Taikos metu reikia kurti taiką, kasdieną dėl jos dirbti.“ (angl. „Times of peace are meant to build

¹⁰³ Charles Michel, „Debate On The Future Of Europe.“ Strasbourg, 2018 05 04. <<https://www.premier.be/en/debate-future-europe>> [Žiūrėta 2019 04 25]

¹⁰⁴ Nicos Anastasiades, „Debate on the Future of Europe with Nicos Anastasiades, President of Cyprus.“ Strasbourg, 2018 12 05. <<http://www.futureofeuropedebates.eu/#target>> [Žiūrėta 2019 04 26]

¹⁰⁵ Peter Pellegrini, „Debate on the future of Europe with Peter Pellegrini.“ Strasbourg, 2019 03 12. <<http://www.futureofeuropedebates.eu/#target>> [Žiūrėta 2019 04 30]

¹⁰⁶ Andrej Babiš, „Speech of Andrej Babiš, The Prime Minister of the Czech Republic in Management Center in Innsbruck.“ Innsbruck, 2018 10 18. <<https://www.vlada.cz/en/clenove-vlady/premier/speeches/the-vision-of-the-future-of-the-eu-169079/>> [Žiūrėta 2019 04 26]

¹⁰⁷ Andrej Plenković, „Speech Of Prime Minister of the Republic of Croatia Andrej Plenković in the European Parliament.“ Strasbourg, 2018 02 06. <<https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti/2018/02%20velja%C4%8Da/6%20velja%C4%8De/Speech%20Plenkovic%20Strasbourg%206%202%202018.pdf>> [Žiūrėta 2019 04 25]

peace, to work every day for more peace¹⁰⁸.“) Esmine taikos palaikymo priemone tampa solidarumas. Remiantis ES valstybių vadovų išsakytomis idėjomis, esminis ES veikimo principas – VN solidarumas: „Solidarumas turi išlikti esminių mūsų veiklos ramsčių.“ (angl. „Solidarity should remain one of key pillars of our action.“) Tokį veikimo principą nulemia bendra Europos istorija ir patirtis, kuri parodė, jog vietoj nuolatinės konkurencijos, ES veiklą verta verčiau grįsti solidarumu, kuris ES neturi būti svetimas: „Solidarumas yra užkoduotas mūsų DNR.“ (angl. „Solidarity is encoded in our European DNA¹⁰⁹.“) Individai, žinodami, jog jų valstybė yra ES VN, gali būti užtikrinti, jog užklupus problemai, su kuria pavienės valstybės susidoroti nepajėgs, pavyzdžiui, migracija, ekonomikos problemos, aplinkos apsauga, Rusijos grėsmė, organizuotas nusikalstamumas, *Brexit*, Astravo atominė elektrinė, šias problemas bus mėginama spręsti kartu su kitomis valstybėmis: „Tai yra solidarumo jausmas: žinojimas, jog gali pasikliauti kaimynų pagalba, kai tau pritruks jėgų.“ (angl. „This is the sense of solidarity: knowing you can count on the help of your neighbour when your strength falls short¹¹⁰.“) Individus turi vienyti mintis, jog ES VN, kartu ir individai, jaučia atsakomybę ne tik už save, tačiau ir už visus sąjungos narius. Šis bendra atsakomybė sukuria saugumo bei stabilumo jausmą ES: „Mes turime sutelkti visų solidarumą su visų atsakomybe.“ (angl. „We must bring together the solidarity of everybody with the responsibility of everyone¹¹¹.“) Solidarumas taip pat turi vienyti individus ir dėl pragmatinių priežasčių. ES užtikrina tvarų ir stabilų VN vystymąsi panaudojant ES Sanglaudos fondus, kas suteikia individams geresnio pragyvenimo lygio galimybę. Šių fondų veiklos pamatinis principas – solidarumas: *Sanglaudos politika geriausiai įkūnija Europos solidarumą.*“ (angl. „Cohesion Policy is synonymous with and the personification <...> of European solidarity at its best¹¹².“) Solidarumas – žinojimas, jog tiek kasdienėse, tiek sudėtingose situacijose ES piliečiai sulauks pagalbos bei palaikymo iš kitų valstybių. Ši idėja taip pat prisideda prie ES bendrumo užtikrinimo.

Trečioji idėja – *taisyklių būtinumas*. Idėja apima būtinybę VN gerbti ES nustatytas taisykles jos veiklos srityse bei paisyti teisės viršenybės principo. Piliečiams, kaip bendruomenę vienijantis veiksnys, ši idėja reiškia jog ES savo ribose užtikrina fundamentalių teisių bei vertybių laikymąsi.

¹⁰⁸ Jüri Ratas, „Debate on the Future of Europe with Jüri Ratas, Estonian Prime Minister.“ Strasbourg, 2018 09 26. <<http://www.futureofeuropedebates.eu/#target>> [Žiūrėta 2019 04 26]

¹⁰⁹ Angela Merkel, „Speech by Federal Chancellor Angela Merkel to the European Parliament, Strasbourg, 13 November 2018.“ Strasbourg, 2018 11 13. <<https://www.bundeskanzlerin.de/bkin-en/news/speech-by-federal-chancellor-angela-merkel-to-the-european-parliament-strasbourg-13-november-2018-1550688>> [Žiūrėta 2019 04 27]

¹¹⁰ Giuseppe Conte, „Italian Prime Minister Giuseppe Conte: “Europe must listen to the people.“ Strasbourg, 2019 02 12. <<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20190207IPR25210/italian-prime-minister-giuseppe-conte-europe-must-listen-to-the-people>> [Žiūrėta 2019 04 28]

¹¹¹ Charles Michel, „Debate On The Future Of Europe.“

¹¹² Ten pat.

Individai, remiantis valstybių vadovais, gali būti tikri dėl savo pamatinių teisių bei laisvių, lygybės prieš nepriklausomą teisinę sistemą, nes įstatymų viršenybė – visai ES svarbi pamatinė vertybė: „*Europos Sąjungoje turime apsvarstyti vienos iš mūsų pagrindinių vertybių, įstatymų viršenybės, prasmę.*“ (angl. „<...> in the European Union we have to consider the meaning of one of our basic values, the principle of the rule of law¹¹³.“) ES taisyklės bei įstatymai taip pat yra laikomi esminiu Europos tapatybės bei demos (angl. *demos*) susiformavimo pagrindu. Todėl neišvengiamai tampa ir svarbiu ES bendruomenės susiformavimo kriterijumi: „*Teisė turėjo didelės įtakos formuojant Europos tapatybę ir Europos demosą.*“ (angl. „*Law has played a big part in forging an European identity and an European demos*¹¹⁴.“) Tačiau pasirinktu tyrimo laikotarpiu net trijose ES VN kilo neramumų dėl teisės viršenybės principo laikymosi¹¹⁵. Lenkijai bei Vengrijai pradėtos procedūros dėl teisės viršenybės principų nesilaikymo pagal VII ES sutarties straipsnio, Rumunija dėl to įspėta. Visgi šių valstybių vadovai, kalbėdami Europos Parlamente, pabrėžė teisės viršenybės principo bei taisyklų svarbą Europoje bei savo valstybėse. Klaus Iohannis pabėžė rumunų pasišventimą ginti šią vertybę: „*Rumunai yra glaudžiai susiję su pilietinėmis vertybėmis. Jie įrodė, jog teisės viršenybės principas jiems svarbus.*“ (angl. „*The Romanians are actively connected to civic values. They have clearly proved it, they made their voice heard in defence of the rule of law*¹¹⁶.“) Viktor Orbán taip pat teigė, jog visa ES turi būti pasiryžusi ginti šias vertybes: „*Mes priėmėme esamas taisykles – kurias dabar norime ginti – jos yra bendras ES pasiekimas.*“ (angl. „*We adopted the current set of rules – that we now want to defend – together, they are also common EU achievements.*¹¹⁷“) Andrzej Duda užtikrino, jog Lenkija teisės viršenybės vertybę laiko pamatine: „<...> esame stipriai priklausomi nuo teisės viršenybės principo.“ (angl. „<...> we are deeply rooted in the rule of law.¹¹⁸“) Tad net tie ES

¹¹³ Juha Sipilä, „Prime Minister Juha Sipilä’s speech to the European Parliament on 31 January 2019.“ Strasbourg, 2019 01 31. <https://valtioneuvosto.fi/en/article/-/asset_publisher/10616/paaministeri-juha-sipilan-puhe-euroopan-parlamentille> [Žiūrėta 2019 04 26]

¹¹⁴ Giuseppe Conte, „Italian Prime Minister Giuseppe Conte: “Europe must listen to the people.“

¹¹⁵ Andrew Rettman, „EU president Romania gets last warning on rule of law.“ Brussels, 2019 04 16. <<https://euobserver.com/justice/144680>> [Žiūrėta 2019 05 05]

¹¹⁶ Klaus Iohannis, „Speech by President of Romania, Mr. Klaus Iohannis, at the European Parliament plenary session on the debate on the Future of Europe.“ Strasbourg, 2018 10 23. <<https://www.presidency.ro/en/media/speech-by-president-of-romania-mr-klaus-iohannis-at-the-european-parliament-plenary-session-on-the-debate-on-the-future-of-europe>> [Žiūrėta 2019 04 29]

¹¹⁷ Viktor Orbán, „Prime Minister Viktor Orbán’s speech in the European Parliament.“ Brussels, 2017 04 26. <<https://bern.mfa.gov.hu/eng/news/orban-viktor-miniszterelnok-felszolasas-az-europai-parlament-plenaris-uelesen>> [Žiūrėta 2019 04 27]

¹¹⁸ Andrzej Duda, „Polish president attacks EU as an ‘imaginary community.“ Warsaw, 2018 09 12. <<https://www.ft.com/content/3675c1d8-b673-11e8-b3ef-799c8613f4a1>> [Žiūrėta 2019 04 29]

valstybių vadovai, kurių valstybėse vykstantys procesai tiesiogiai prieštarauja šiai idėjai, kalbėdami apie ES bei savo valstybę, pabrėžia teisės viršenybės svarbą Europos žmonėms.

Remiantis ES VN vadovais, individus taip pat turėtų vienyti mintis, jog visa, kas yra sukurta bei jiems teikia naudą, reikia apsaugoti. Nors vadovų nuomonės smarkiai išsiskiria dėl konkrečių ES politikos aspektų, tačiau visi sutaria, jog tai, kas jau yra sukurta bei teikia naudą ES piliečiams, nereikia laikyti savaime suprantamais dalykais: „*Išlaikėme šį stebuklą 70 metų. Negalime jo laikyti savaime suprantamu.*“ (angl. „*We have kept this miracle alive for 70 years. We must not take it for granted*¹¹⁹.“) Todėl ES reikia ne tik kurti ar naudotis jos teikiamomis galimybėmis, tačiau kartu būtina dėti pastangų jos apsaugojimui: „*Europą, kurią vertą kurti, yra Europa, kurie verta apsaugoti.*“ (angl. „*A Europe worth building is a Europe worth defending*¹²⁰.“) Todėl ketvirtoji idėja, turinti vienyti ES piliečius, yra *būtinybė apsaugoti tai, kas sukurta*, nes be esamų ES laimėjimų, tokių kaip laisvė, demokratija, fizinis valstybių saugumas, gerovė bei aukščiau minėtas įstatymų viršenybės principas¹²¹, individų kasdienybė taptų gerokai sudėtingesnė. Siekiant išlaikyti europietiška gyvenimo būdą (angl. *European way of life*) su visomis vertybėmis bei praktiniais aspektais, kuris jau yra tapęs kasdienybe, ES įsipareigoja būti savo piliečių visokeriopo saugumo garantu: „*Sąjunga, kuri saugo savo piliečius, kuri gina išorės sienas ir kuri geba atsakyti į visas saugumo grėsmes.*“ (angl. „*Union that provides security to its citizens, that protects its external borders and that is capable of responding to all security threats*¹²².“) Tačiau kartu būtinas ne tik VN bei ES atstovų, bet ir piliečių, t. y. visos ES visuomenės indėlis: „*Europa gali mus apsaugoti tik tada, jei visos VN, Europos institucijos, pilietinė visuomenė ir visa likusi visuomenė saugos Europą.*“ (angl. „*Europe can only protect us if all of our Member States, European institutions and civil society and the whole society protects Europe*¹²³.“) Tad ES piliečiai, vedami idėjos, jog jie, kartu su ES institucijomis, turi imtis priemonių apsaugoti per visą ES integracijos eigą sukurta naudą, bus skatinami vienytis į ES bendruomenę.

¹¹⁹ Emmanuel Macron, „Speech by Emmanuel Macron, President of the Republic at European Parliament.“ Strasbourg, 2018 04 17. <<https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2018/04/17/speech-by-emmanuel-macron-president-of-the-republic-at-european-parliament.en>> [Žiūrėta 2019 05 01]

¹²⁰ Leo Varadkar, „Taoiseach Leo Varadkar's speech to the European Parliament.“ Strasbourg, 2018 01 17. <<http://www.europarl.europa.eu/ireland/en/news-press/taoiseach-leo-varadkar-s-speech-to-the-european-parliament>> [Žiūrėta 2019 04 27]

¹²¹ Charles Michel, „Debate On The Future Of Europe.“

¹²² Andrej Plenković, „Speech Of Prime Minister of the Republic of Croatia Andrej Plenković in the European Parliament.“

¹²³ Pedro Sánchez, „We must protect Europe, so Europe can protect its citizens.“ Strasbourg, 2019 01 16. <<http://www.futureofeuropedebates.eu/#target>> [Žiūrėta 2019 04 30]

Taigi, remiantis ES VN atstovų diskursu, galima daryti išvadą, jog ES individus pasirinktu tyrimo laikotarpiu yra atrandamos visiems bendros idėjos apie ES vienybę. Į vieną ES bendruomenę turėtų vienyti šios keturios idėjos: *taikos, taisyklių būtinumo, solidarumo* bei *būtinybės išsaugoti tai, kas sukurta*. Šis atradimas leidžia daryti svarbių išvadų apie Ch. Taylor teorijos pritaikymą supranacionaliniam subjektui.

5. Išvados

Šiuo darbu buvo siekiama pritaikyti Ch. Taylor idėjinių bendruomenių susiformavimo teoriją aiškinant ES vienybę palaikančius veiksnius, kuri iki šiol šiam tikslui nebuvo pasitelkta bei taip prisidėti prie vykstančių diskusijų apie ES vienybę. Įsigilinus į komunitarizmo bei Ch. Taylor teorinės prieigos argumentus, daugiausiai potencialo vienyti ES turi idėjiniai veiksniai. Tačiau, vertinant galimybę pritaikyti Ch. Taylor idėjinių bendruomenių susiformavimo teoriją ES, pasižyminčią trimis aspektais – sekuliarizacija, viešąją erdvę bei socialine vaizduote – buvo susidurta su visiškais nesusiformavusios viešosios erdvės ES problema. Todėl šiame tyrime siekta išsiaiškinti, ar įmanoma pritaikyti minėta teorinę prieigą ES bei apsvarstyti tokio taikymo implikacijas Ch. Taylor mintims. Siekiant įgyvendinti išsikeltą tikslą pasitelkta diskurso analizės metodologinė prieiga bei ES „Tėvų kūrėjų“, dviejų EK Pirmininkų bei 27 ES VN atstovų diskursas. Toks tyrimo dizaino pasirinkimas leido tirti plataus masto idėjas apie ES vienybę apeinant sunkiai ištiriamą, besiformuojančią ES viešąją sferą. Įvertinus šio tyrimo rezultatus, toliau pateikiamos esminės šio darbo išvados, leidžiančios teigti, jog tyrimo tikslas yra pasiektas.

Pirma, ES VN vadovų diskurse buvo atrastos keturios esminės visiems bendros idėjos, kurios, remiantis pasirinktu diskursu, gali palaikyti ES bendruomenės vienybę, tai *taikos, taisyklių būtinumo, solidarumo* bei *būtinybės išsaugoti tai, kas sukurta* idėjos. Šių idėjų egzistavimas leidžia atsakyti į likusius tyrimo klausimus.

Antra, šios išskirtos visiems ES VN vadovams būdingos idėjos parodo, jog ES egzistuoja išsivystę komunikacijos tinklai, įgalinantys tokių idėjų susiformavimą. Dar kartą peržvelgus išskirtas idėjas, jas visas apjungia bendra komunikacinė žinutė – ES ilgą laiką apsaugojo piliečius nuo įvairių grėsmių ir užtikrino jų saugumą (*taikos idėja*), tačiau tam, jog tai toliau būtų užtikrinama, būtini specifiniai reikalavimai (*solidarumo* bei *taisyklių būtinumo* idėjos), kurios padės palaikyti iki šiol sukurtus ES laimėjimus bei apsaugoti šį supranacionalinį subjektą nuo iširimo (*būtinybės apsaugoti*

tai, kas sukurta idėja). Tokio naratyvo palaikymas ES VN atstovų kalbose nekelia nuostabos dėl pasirinkto tyrimo laikotarpio specifikos. Vis dar gajūs migracijos krizės atgarsiai, kylančios naujo tipo – kibernetinės – grėsmės piliečių saugumui, tebevykstantis *Brexit* procesas bei sunkiai išvengiami neigiami padariniai abejoms besiderančioms pusėms, ES viduje kilusios abejonės dėl ES vienybės šiuo kriziniu laikotarpiu ir, nepaisant jų, pademonstruota vienybė derantis su JK pasitelkiant vieną derybų kanalą – Vyriausiąjį derybininką Michele Barnier iliustruoja, jog pasirinktu laikotarpiu grėsmių ES piliečių saugumui bei gerovei – gausu. Remiantis tuo, jog šioms problemoms bei įvykiams ES VN atstovų kalbose buvo skirta daug dėmesio, galima daryti išvadą, kad šiomis aktualiomis ES piliečiams temomis įvairiose medijos platformose buvo komunikuojama pakankamai intensyviai, kas leido susiformuoti minėtoms 4 ES vienybę palaikančioms idėjoms. Todėl, remiantis pasirinktu diskursu, galima teigti, jog ES labiausiai išvystyti tie komunikaciniai tinklai, kurie yra susiję su grėsmių ES piliečiams bei jų sprendimo komunikacinėmis žinutėmis. Tačiau, siekiant visiškai pagrįsti šią išvadą, būtini papildomi tyrimai, kurie tiesiogiai orientuotųsi į ES besiformuojančioje viešojoje erdvėje vykstančias diskusijas.

Trečia, pasirinkta tyrimo teorija – Ch. Taylor idėjinių bendruomenių susiformavimo teorija, kuri savo specifika yra pritaikyta nacionalinių valstybių bendruomenėms tirti, buvo pritaikyta supranacionaliniam subjektui – ES. Buvo pagrįsta, jog ES atitinka du iš trijų teorinėje prieigoje nurodomų kriterijų – sekuliarizaciją bei socialinę vaizduotę. Dėl ES išsivysčiusių komunikacinių tinklų ir juose susiformuojančių idėjų, analizuojant supranacionalinių subjektų bendruomenes, reikia kitaip interpretuoti viešosios erdvės elementą. Dėl ES specifikos, skirtinguose nacionalinėse valstybėse vyraujančių kalbų bei medijos platformų, kol kas ES nėra susidariusi visavertė, pilnai funkcionuojanti viešoji erdvė. Tačiau esamų transnacionalinių medijos platformų pakanka komunikaciniams tinklams, kurie pasižymi orientacija į specifines temas ir problemas, susiformuoti. Remiantis atlikta 27 ES valstybių atstovų diskurso analize, šie komunikaciniai tinklai yra pakankami tam tikrai socialinei vaizduotei susiformuoti, kuri gali palaikyti ES idėjinės bendruomenės vienybę. Ch. Taylor vystomai teorijai apie idėjinių bendruomenių formavimąsi tokios išvados turi keletą implikacijų. Pritaikius ją ne nacionalinėms valstybėms, o supranacionaliniam subjektui, viešosios erdvės būtinumo kriterijus praranda dalį savo svarbos. Šiuo tyrimu buvo parodyta, jog net nesant visiškai susiformavusiai viešajai sferai, socialinė vaizduotė turi galimybę susiformuoti. Todėl, analizuojant platesnes, nei nacionalinių valstybių idėjines bendruomenes, reiktų remtis tokiais kriterijais: sekuliarizacijos būtinybe, komunikaciniais tinklais bei juose susiformuojančia socialine vaizduote.

Taigi, pateikus pagrindines šio tyrimo išvadas, išryškėja esminė jo reikšmė bei siūlytini tolimesni bendruomenių formavimosi tyrimai. Šiame tyrime pateikiamas komunitarizmo požiūrio kampas į ES bendruomenės formavimąsi, kurio stokoja esamos akademinės diskusijos šia tema. Šis požiūris atskleidžia iki tol šioje diskusijoje neužčiuoptas idėjas. Taip pat atveriamą galimybę ES bendruomenės kontekste gilintis į viešosios erdvės bei komunikacinių tinklų įtaką bendruomenėms. Visgi, verta pabrėžti, jog šiame tyrime priertos išvados remiasi specifiniu pasirinktu laikotarpiu, tyrimo dizainu bei diskursu. Todėl, siekiant užtikrinti suformuotos teorinės prieigos validumą, siūloma, vadovaujantis tokia pačia teorine prieiga bei keliant tokį patį tikslą, atlikti ES bendrumo analizę kitais pasirinktais praeityje ar ateityje tapsiančiais svarbiais periodais, kuriais taip pat buvo ar bus keliami ES bendrumo klausimai, pavyzdžiui 2007 – 2008 ekonominės krizės metu. Taip pat šio pobūdžio analizę reiktų atlikti remiantis kitokio pobūdžio diskursais, pavyzdžiui, tiesiogiai orientuojantis į didžiausius supranacionalinės medijos kanalus bei juose susiformuojančius komunikacinius tinklus. Tačiau, nepaisant šių išvadų ribotumo, šiame tyrime buvo įrodyta, jog Ch. Taylor teorija yra pajėgi aiškinti supranacionalinių subjektų bendruomenių formavimąsi.

Literatūros ir šaltinių sąrašas

1. Anastasiades, Nicos, „Debate on the Future of Europe with Nicos Anastasiades, President of Cyprus.“ Strasbourg, 2018 12 05. <<http://www.futureofeuropedebates.eu/#target>>.
2. Anderson, Benedict, *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso, 1983.
3. Babiš, Andrej, „Speech of Andrej Babiš, The Prime Minister of the Czech Republic in Management Center in Innsbruck.“ Innsbruck, 2018 10 18. <<https://www.vlada.cz/en/clenove-vlady/premier/speeches/the-vision-of-the-future-of-the-eu-169079/>>.
4. Barigazzi, Jacopo, „Poland breaks ranks from EU Brexit unity.“ Salzburg, 2018. <<https://www.politico.eu/article/poland-breaks-ranks-from-eu-brexit-unity/>>.
5. Barroso, José Manuel Durão, „State of the Union 2010.“ Strasbourg, 2010. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-10-411_en.htm>.
6. Barroso, José Manuel Durão, „State of the Union 2011.“ Strasbourg, 2011. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-11-607_en.htm>.
7. Barroso, José Manuel Durão, „State of the Union 2012.“ Strasbourg, 2012. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-596_en.htm>.
8. Barroso, José Manuel Durão, „State of the Union 2013.“ Strasbourg, 2013. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_en.htm>.
9. Bell, Daniel, „Communitarianism“, *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, 2016. <<https://plato.stanford.edu/archives/sum2016/entries/communitarianism/>>.
10. Beus, Jos De, „The European Union and the Public Sphere.“ Knygoje R. Koopmans ir P. Statham (sud.), *The Making of a European Public Sphere: Media Discourse and Political Contention*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010.
11. Bryman, Alan, *Social Research Methods*. 4 leid. Oxford: Oxford University Press, 2012.
12. Brüggemann, Michael ir Hagen Schulz-Forberg. „Becoming Pan-European?: Transnational Media and the European Public Sphere.“ *International Communication Gazette*, 71 (8), 2009.
13. Caraffini, Paolo, „De Gaulle, the “Empty Chair Crisis” and the European Movement.“ *Perspectives on Federalism*, 7 (2), 2015.
14. Checkel, Jeffrey T., „Constructivist approaches to European integration.“ ARENA, 2006. <https://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-working-papers/2001-2010/2006/wp06_06.pdf>

15. Chilton, Paul ir George Lakoff, „Foreign Policy by Metaphor“, Kn. Christina Schaffner ir Anita L. Wenden (sud.) *Language and Peace*. Aldershot: Dartmouth, 1995.
16. Citrin, Jack ir John Sides. „Immigration and the Imagined Community in Europe and the United States.“ *Political Studies*, 56 (1), March 2008.
17. Constanze Stelzenmüller, „Does Brexit portend the end of European unity?“ Washington, 2016.
<<https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2016/06/28/does-brexite-portend-the-end-of-european-unity/>>.
18. Conte, Giuseppe, „Italian Prime Minister Giuseppe Conte: “Europe must listen to the people.“
Strasbourg, 2019 02 12. <<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20190207IPR25210/italian-prime-minister-giuseppe-conte-europe-must-listen-to-the-people>>.
19. Coudenhove – Kalergi, Richard, *Pan Europos ABC*. Kaunas: Spaudos fondas, 1932.
20. Cris Shore, „Inventing the 'People's Europe': Critical Approaches to European Community 'Cultural Policy'.“ *Man*, 28 (4), 1993.
21. Cvijic, Srdjan ir Lorenzo Zucca, „Does the European Constitution need Christian Values?“ *Oxford Journal of Legal Studies*, 2004, 24 (4), p. 739-748.
22. Drulak, Petr, „Motion, Container and Equilibrium: Metaphors in the Discourse about European Integration.“ *European Journal of International Relations*, 12(4).
23. Duda, Andrzej, „Polish president attacks EU as an ‘imaginary community.’“ Warsaw, 2018 09 12. <<https://www.ft.com/content/3675c1d8-b673-11e8-b3ef-799c8613f4a1>>.
24. Eriksen, Erik Oddvar, „An Emerging European Public Sphere.“ *European Journal of Social Theory*, 8 (3), 2005.
25. Fairclough, Norman, *Discourse and Social Change*. Oxford: Polity press, 1992.
26. Ferrari, Anna, „Does a European public sphere exist?“ <<https://www.thenewfederalist.eu/does-a-european-public-sphere-exist>> The new Federalist.
27. Fossum, John Erik, Philip R. Schlesinger, *The European Union and the Public Sphere. A Communicative Space in the Making?* 1 leid. Routledge Studies on Democratising Europe.
28. Gellner, Ernest, *Thought and Change*. London: Weidenfeld and Nicolson, 1964.
29. Giddens, Anthony, *The Consequences of Modernity*. Stanford: Stanford university press, 1990, II skyrius.
30. Habermas, Jürgen, Sara Lennox ir Frank Lennox, „The Public Sphere: An Encyclopedia Article (1964).“ *New German Critique*, 3, 1974.

31. Haynes, Jeffrey, „Religion and politics in the European Union. The secular canopy, by François Foret.“ *Democratization*, 23 (2), 2016.
32. Hervieu – Léger, Danièle, „The role of Religion in Establishing Social Cohesion.“ *Kn. Krzysztof Michalski (sud.), Religion in the New Europe*, Budapest: Central European University Press, 2013.
33. Iohannis, Klaus, „Speech by President of Romania, Mr. Klaus Iohannis, at the European Parliament plenary session on the debate on the Future of Europe.“ Strasbourg, 2018 10 23.
<<https://www.presidency.ro/en/media/speech-by-president-of-romania-mr-klaus-iohannis-at-the-european-parliament-plenary-session-on-the-debate-on-the-future-of-europe>>.
34. Jenkins, Roy, kalba Šv. Ermin's vieškutyje, Westminster (Kovo 26 d., 1975), cituota The Times (27 March 1975).
35. Juncker, Jean – Claude, „State of the Union 2015.“ Strasbourg, 2015.
<[http://europa.eu/rapid/press-release SPEECH-15-5614 en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5614_en.htm)>.
36. Juncker, Jean – Claude, „State of the Union 2016.“ Strasbourg, 2016.
<<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c9ff4ff6-9a81-11e6-9bca-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-30945725>>.
37. Juncker, Jean – Claude, „State of the Union 2018.“ Strasbourg, 2018.
<[https://ec.europa.eu/commission/priorities/state-union-speeches/state-union-2018 en](https://ec.europa.eu/commission/priorities/state-union-speeches/state-union-2018_en)>.
38. Kotanidis, Silvia ir Ralf Drachenberg, „Future of Europe debates III. Parliament hosts Heads of State or Government.“ Brussels, 2019 01.
<[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633159/EPRS_BRI\(2019\)633159_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633159/EPRS_BRI(2019)633159_EN.pdf)>.
39. Krase, Jackson, „The European Union: Supranational or Intergovernmental?“ 2017.
<<https://medium.com/@jskrase/the-european-union-supranational-or-intergovernmental-7980f7b5b4a1>>.
40. Lee, Jae-Seung, „The French Road to European Community: From the ECSC to the EEC (1945-1957)“ *Journal Of International and Area Studie*, 11 (2), 2004.
41. Lene Hansen, Michael C. Williams, „The Myths of Europe: Legitimacy, Community and the ‘Crisis’ of the EU.“ *Journal of common market studies*, 37 (2), 1999.
42. Lloberta, Josep R., „What unites Europeans?“ Montserriat Guibernau (sud.) *Governing European Diversity*. USA: SAGE publications. 2001.

43. Macron, Emmanuel, „Speech by Emmanuel Macron, President of the Republic at European Parliament.“ Strasbourg, 2018 04 17. <<https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2018/04/17/speech-by-emmanuel-macron-president-of-the-republic-at-european-parliament.en>>.
44. McGuinness, Alan, „Leo Varadkar: 'Nasty surprise' for those who think EU unity will falter over Brexit.“ Middlesex, 2019. <<https://news.sky.com/story/leo-varadkar-nasty-surprise-for-those-who-think-eu-unity-will-falter-over-brexite-11638336>>.
45. McNamara, Kathleen R., „Imagining Europe: The Cultural Foundations of EU Governance.“ Journal of common market studies, 2015. <<https://kathleenrmcnamara.files.wordpress.com/2012/08/mcnamara-2015-jcms-journal-of-common-market-studies.pdf>>.
46. Merkel, Angela, „Speech by Federal Chancellor Angela Merkel to the European Parliament, Strasbourg, 13 November 2018.“ Strasbourg, 2018 11 13. <<https://www.bundeskanzlerin.de/bkin-en/news/speech-by-federal-chancellor-angela-merkel-to-the-european-parliament-strasbourg-13-november-2018-1550688>>.
47. Michel, Charles, „Debate On The Future Of Europe.“ Strasbourg, 2018 05 04. <<https://www.premier.be/en/debate-future-europe>>.
48. Monnet, Jean, „Common Assembly, Strasbourg, September 11, 1952.“ Knygoje *The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Community speeches and addresses 1952 – 1954.*“
49. Monnet, Jean, „National Press Club, Washington, April 30, 1952.“ Knygoje *The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Community speeches and addresses 1952 – 1954.*“
50. Monnet, Jean, „Columbia University, June 2. 1954.“ Knygoje *The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Community speeches and addresses 1952 – 1954.*“
51. Monnet, Jean, „Common Assembly speech, 1st of June 16, 1953.“ Knygoje *The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Community speeches and addresses 1952 – 1954.*“
52. Monnet, Jean, „Common Assembly, November 30, 1954.“ Knygoje *The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Community speeches and addresses 1952 – 1954.*“

53. Monnet, Jean, „Common Assembly, Straqsbourg, May 12, 1954.“ Knygoje *The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Comminuty speeches and adresses 1952 – 1954.*“
54. Monnet, Jean, „Joint meeting of the Common Assembly and the Consultative Assembly.“ Knygoje „*The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Comminuty speeches and adresses 1952 – 1954.*“
55. Monnet, Jean, „Lecture to the Society of Political Economy, Brussel, June 30, 1953.“ Knygoje *The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Comminuty speeches and adresses 1952 – 1954.*“
56. Monnet, Jean, „National Press Club, Washington, April 30, 1952.“ Knygoje „*The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Comminuty speeches and adresses 1952 – 1954.*“
57. Moravcsik, Andrew, „De Gaulle and Europe: Historical Revision and Social Science Theory.“ Oxford, 1998. <http://aei.pitt.edu/39396/1/PSGE_WP8_5.pdf>.
58. Moravcsik, Andrew, „What Can We Learn from the Collapse of the European ConstitutionalProject?“ *Politische Vierteljahresschrift*, 47 (2), 2006.
59. Orbán, Viktor, „Prime Minister Viktor Orbán’s speech in the European Parliament.“ Brussels, 2017 04 26. <<https://bern.mfa.gov.hu/eng/news/orban-viktor-miniszterelnoek-felszolalasa-az-europai-parlament-plenaris-uelesen>>.
60. Pellegrini, Peter, „Debate on the future of Europe with Peter Pellegrini.“ Strasbourg, 2019 03 12. <<http://www.futureofeuropedebates.eu/#target>>.
61. Plenković, Andrej, „Speech Of Prime Minister of the Republic of Croatia Andrej Plenkovićin the European Parliament.“ Strasbourg, 2018 02 06. <<https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti/2018/02%20velja%C4%8Da/6%20velja%C4%8De/Speech%20Plenkovic%20Strasbourg%206%202%202018.pdf>>.
62. Ratas, Jüri, „Debate on the Future of Europe with Jüri Ratas, Estonian Prime Minister.“ Strasbourg, 2018 09 26. <<http://www.futureofeuropedebates.eu/#target>>.
63. Rawls, John, *A theory of Justice*. 2 leid. Cambridge, Massachusetts: The Belknap press of Harvard university press, 1999.
64. Rettman, Andrew, „EU president Romania gets last warning on rule of law.“ Brussels, 2019 04 16. <<https://euobserver.com/justice/144680>>.

65. Ripoll, Kim, „European unity more important than deal with UK, says Macron.“ Dublin, 2019.
<<https://www.independent.ie/world-news/europe/european-unity-more-important-than-deal-with-uk-says-macron-37258963.html>>.
66. Sánchez, Pedro, „We must protect Europe, so Europe can protect its citizens.“ Strasbourg, 2019
01 16. <<http://www.futureofeuropedebates.eu/#target>>.
67. Sassatelli, Monica, „Imagined Europe: The Shaping of a European Cultural Identity Through
EU Cultural Policy.” *European Journal of Social Theory*, 5 (4), 2002, p. 435–451.
68. Sipilä, Juha, „Prime Minister Juha Sipilä’s speech to the European Parliament on 31 January
2019.“ Strasbourg, 2019 01 31. <https://valtioneuvosto.fi/en/article/-/asset_publisher/10616/paaministeri-juha-sipilan-puhe-euroopan-parlamentille>.
69. Steeg, Marianne Van De, „Does a public sphere exist in the European Union? An analysis of
the content of the debate on the Haider case.“ *European journal of political research*, 45 (4),
2006.
70. Taylor, Charles, „Atomism” *Philosophical Papers*. Cambridge: Cambridge University Press,
1985.
71. Taylor, Charles, „Modernity and the Rise of the Public Sphere.” *Paskaita Stanfordo univesitete*,
1992 02 25.
72. Taylor, Charles, *Modern Social Imaginaries*, USA: Duke University press, 2003.
73. Taylor, Charles. *Susipynę tikslai: Liberalų – komunitarų ginčas. Šiuolaikinę politinę filosofiją.*
Antologija. Vilnius: Pradai, 1998.
74. Tönnies, Ferdinand, *Gemeinschaft und Gesellschaft*, Leipzig: Fues's Verlag, 1887.
75. Trandafoiu, Ruxandra, „The Whole Greater than the Sum of Its Parts: An Investigation into the
Existence of European Identity, Its Unity and Its Divisions“ *Westminster Papers in
Communication and Culture*, 3 (3), 2006.
76. Varadkar, Leo, „Taoiseach Leo Varadkar's speech to the European Parliament.“ Strasbourg,
2018 01 17. <<http://www.europarl.europa.eu/ireland/en/news-press/taoiseach-leo-varadkar-s-speech-to-the-european-parliament>>.
77. Vreese, Claes H. de, „The EU as a public sphere”, *Living Reviews in European Governance*,
Vol. 2, (2007), No. 3. <<http://www.livingreviews.org/lreg-2007-3>>.
78. Weber, Max, *The Sociology of Religion*. Boston: Beacon Press, 1971.
79. Wolf, Marie ir Marinus Ossewaarde, „The political vision of Europe during the ‘refugee crisis’:
missing common ground for integration.“ *Journal of European Integration*, 40 (1), 2018.

Kiti šaltiniai

1. Bratislavos deklaracija ir veiksmų gairės. Bratislava, 2016 09 16.
<<https://www.consilium.europa.eu/media/21248/160916-bratislava-declaration-and-roadmap-lt.pdf>>
2. Lenkijos Respublikos Seimas, „The crisis of the European unity, what shall we do?“ Pranešimas konferencijoje „Conference of Speakers of the European Union Parliaments“ 2012.
3. The Corner, „2019 European Parliament Elections A Potential Threat To EU Unity Like Brexit Or The Italian Budget Saga.“ 2018. <<http://thecorner.eu/news-europe/2019-european-parliament-elections-potential-threat-eu-unity-brex-it-italian-budget-saga/76641/>>.
4. The European Commission Eurobarometer, „Trust of religious institutions.“ <<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Chart/getChart/chartType/lineChart/themeKy/18/groupKy/86/savFile/1>>.

Reziუმé anglų kalba

The Vision of the European Union Community in 2016 - 2019

The European Union (EU) has experienced many turbulences during its complicated integration process. Yet, despite many problems and crisis, the EU remained united. Which raises the question about factors that sustain the unity of the EU. After reviewing existing researches and literature on the topic of EU unity, a lack of communitarian perspective was noticed. Main goal of this research is to present a new approach to the researches of a supranational EU community by invoking theory of imaginary communities by Charles Taylor. The following tasks are raised to fulfil the mentioned goal: first, to understand, how, according to the communitarian theoretical framework, communities are formed, second examine the possibility to apply the theory of imaginary community formation to the EU, third, by using the methodology of discourse analysis, to single out prevailing perceptions of the unity of the EU, fourth, to find the essential metaphors and ideas of the discourse of 27 EU Member States representatives, fifth, define the factors that unite the community of the EU and, finally, to propose a theoretical approach how the communities of a supranational subject could be analyzed based on the works of Ch. Taylor.

According to the main arguments of communitarianism, the impact of social context and community cannot be neglected. Communitarians emphasize the connection between the individual and the community. Based on their ideas, the EU would be classified as an imagined community. The unity of imagined communities in modern times is held by various ideas. For the formation of these ideas, Charles Taylor proposes 3 main criterions which should be met: secularization, public sphere and social imaginary. Secularization – the process of separation from religious concerns – which disembeds individuals from pre – modern hierarchical communities, creates a need for new factor which would act as foundation for imaginary communities. This mobilizing factor – common ideas – should form in the public sphere, where common understanding about various problems and interests between individuals develop. The set of ideas that builds the foundation of an imaginary community is considered to be the social imaginary. An additional research question arise from the theoretical framework: knowing the fact that the public sphere in the EU is not fully developed, are the communication networks, which are considered to be predecessors to the public sphere, evolved enough to cover the whole EU and form a common social imaginary?

Discourse analysis methodological approach was chosen to answer the mentioned questions. First, to provide understanding what ideas have the potential to unite the community of the EU the following speeches were analyzed: speeches of two Founding fathers of the EU (J. Monnet and R. Shuman), as representing the ideas of ES unity in early stages of the integration of Europe, and two Presidents of the European Commission (J. M. Barosso, J. – C. Juncker) who gave State of the Union addresses and represent the contemporary ideas of EU unity. This analytical framework was used to analyze the political discourse of the 27 EU MS representatives. The discourse was selected based on the thematic (the idea of EU, future of the EU) criterion.

Main findings of this research can be separated into three according to three main questions. First of all, four common ideas were found: the idea of peace, idea of solidarity, idea of rule necessity and the idea of protecting what is already created.

Second, drawing on the mentioned ideas and the selected discourse an insight about the emerging European public space can be made. Communication networks that carry messages related to fundamental EU values, such as peace (idea of peace), their protection (idea of protecting what is already created) and means to protect them (idea of solidarity and idea of rule necessity) have already formed. Yet, further research focusing on the emerging EU public sphere is required to fully prove this conclusion.

Third, this research implies that the EU corresponds to two out of three criteria of imaginary community as put forward by Ch. Taylor – secularity and social imaginary. Yet, this set of ideas form in the emerging communication networks instead of a fully developed public sphere. This notion means that when applying the theory of imaginary community formation not to a national subject, where the public sphere is fully formed, but to a supranational subject, the criteria should consist of: secularization, communication networks and social imaginary.

The mentioned findings are based on a specific research design and a selected discourse. To ensure the validity of the findings, further research is required. The proposed theoretical approach of supranational subject (e. g. EU) community analysis should be used to analyze the EU community in different time periods (e. g. the 2007 – 2008 economic crisis period) and by using different discourses (e. g. selected supranational media discourses).

Priedas nr. 1. Analizuotų kalbų sąrašas

Analizuotos „Tėvų kūrėjų“, J. M. Barosso bei J. – C. Juncker kalbos	
„Tėvai kūrėjai“ (J. Monnet bei R. Schuman)	• Jean Monnet, The United States of Europe has begun. The European Coal and Steel Community speeches and addresses 1952 – 1954. 1954. • Fondation Robert Schuman, „Fondation Robert Schuman Declaration of 9th May 1950 delivered by Robert Schuman.“ European Issue, 204, 2011.
J. M. Barosso	• José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2010.“ Strasbūras, 2010. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-10-411_en.htm> [Žiūrėta 2019 04 10] • José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2011.“ Strasbūras, 2011. <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-11-607_en.htm> [Žiūrėta 2019 04 10] • José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2012.“ Strasbūras, 2012. http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-596_en.htm [Žiūrėta 2019 04 09] • José Manuel Durão Barroso, „State of the Union 2013.“ Strasbūras, 2013. http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_en.htm [Žiūrėta 2019 04 07]
J. – C. Juncker	• Jean – Claude Juncker, „State of the Union 2015.“ Strasbūras, 2015. http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5614_en.htm [Žiūrėta 2019 04 12] • Jean – Claude Juncker, „State of the Union 2016.“ Strasbūras, 2016. https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c9ff4ff6-9a81-11e6-9bca-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-30945725 [Žiūrėta 2019 04 12] • Jean – Claude Juncker, „State of the Union 2017.“ Strasbūras, 2017. <https://ec.europa.eu/commission/priorities/state-union-speeches/state-union-2017_en> [Žiūrėta 2019 04 12] • Jean – Claude Juncker, „State of the Union 2018.“ Strasbūras, 2018. <https://ec.europa.eu/commission/priorities/state-union-speeches/state-union-2018_en> [Žiūrėta 2019 04 17]

Analizuotos ES VN valstybių atstovų kalbos	
Valstybė	Analizuotos kalbos/ pasisakymai
Austrija	• Sebastian Kurz, „Speech by Federal Chancellor Sebastian Kurz during the EP plenary session in Strasbourg. Presentation of the programme of activities of the Austrian Presidency.“ Strasbūras, 2018 03 07. <https://www.federal-chancellery.gv.at/-/speech-of-federal-chancellor-sebastian-kurz-at-the-european-parliament> [Žiūrėta 2019 04 25] • ANSamed, „Kurz wants to end migrant quotas, calls for solidarity.“ 2018. <http://www.ansamed.info/ansamed/en/news/nations/europe/2018/10/18/k>

	urz-wants-to-end-migrant-quotas-calls-for-solidarity_61ec2ce0-aa66-4214-b3f5-b71edd7efcfb.html?idPhoto=1 >[Žiūrėta 2019 04 25]
Belgija	Charles Michel, „Debate On The Future Of Europe.“ Strasbūras, 2018 05 04. <https://www.premier.be/en/debate-future-europe> [Žiūrėta 2019 04 25]
Bulgarija	- Rumen Radev, „Speech by Rumen Radev, President of the Republic of Bulgaria, at the Opening ceremony of the Bulgarian Presidency.“ Sofia, 2018 01 11. <https://eu2018bg.bg/en/news/130> [Žiūrėta 2019 04 25] - Lilyana Pavlova, „Speech by Lilyana Pavlova, Minister for the Bulgarian Presidency of the Council of the EU, at the Opening ceremony of the Bulgarian Presidency.“ Sofia, 2018 01 11. <https://eu2018bg.bg/en/news/122> [Žiūrėta 2019 04 25] - Rumen Radev, „Statement made by President Rumen Radev at the opening session of the conference “The Bulgarian Presidency of the EU Council – time to take stock.“ Sofia, 2018 07 03. <https://www.president.bg/news4506/statement-made-by-president-rumen-radev-at-the-opening-session-of-the-conference-the-bulgarian-presidency-of-the-eu-council-time-to-take-stock.html&lang=en> [Žiūrėta 2019 04 25] - Boyko Borisov, „President for a half-year. The Security Times spoke with Boyko Borisov, prime minister of Bulgaria and the current president of the European Council, about the country’s role in and for Europe.“ New York, 2018 02. <http://www.the-security-times.com/president-for-a-half-year-the-security-times-spoke-with-boyko-borisov-prime-minister-of-bulgaria-and-the-current-president-of-the-european-council-about-the-countrys-role-in-and-for-europe/> [Žiūrėta 2019 04 25]
Kroatija	Andrej Plenković, „Speech Of Prime Minister of the Republic of Croatia Andrej Plenković in the European Parliament.“ Strasbūras, 2018 02 06. <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti/2018/02%20velja%C4%8Da/6%20velja%C4%8De/Speech%20Plenkovic%20Strasbourg%206%20%202018.pdf> [Žiūrėta 2019 04 25]
Kipras	Nicos Anastasiades, „Debate on the Future of Europe with Nicos Anastasiades, President of Cyprus.“ Strasbūras, 2018 12 05. <http://www.futureofeuropedebates.eu/#target> [Žiūrėta 2019 04 26]
Čekija	Andrej Babiš, „Speech of Andrej Babiš, The Prime Minister of the Czech Republic in Management Center in Innsbruck.“ Innsbruck, 2018 10 18. <https://www.vlada.cz/en/clenove-vlady/premier/speeches/the-vision-of-the-future-of-the-eu-169079/> [Žiūrėta 2019 04 26]
Danija	Lars Løkke Rasmussen, „The Prime Minister’s speech to The European Parliament 28 November 2018.“ Strasbūras, 2018 11 28. <http://www.stm.dk/p_14760.html> [Žiūrėta 2019 04 26]
Estija	Kersti Kaljulaid, „Address by the President of the Republic of Estonia Kersti Kaljulaid on the Future of Europe and the Estonian Presidency of the Council of the EU at the State of the Union Conference 2017 in Florence on 5 May 2017.“ Florencija, 2017 05 05. <https://www.president.ee/en/official-duties/speeches/13246-address-by-the-president-of-the-republic-of-estonia-kersti-kaljulaid-on-the-future-of-

	europe-and-the-estonian-presidency-of-the-council-of-the-eu-at-the-state-of-the-union-conference-2017-in-florence-on-5-may-2017/index.html> [Žiūrēta 2019 04 26] • Kersti Kaljulaid, „Address of the President of the Republic to the Estonian people on the eve of the Estonian Presidency of the Council of the European Union.“ Talinas, 2017 07 01. <https://www.president.ee/en/official-duties/speeches/13419-president-of-the-republic-/index.html> [Žiūrēta 2019 04 26] • Kersti Kaljulaid, „Address of the President of the Republic to the Estonian people on the eve of the Estonian Presidency of the Council of the European Union.“ Talinas, 2017 07 01. <https://www.president.ee/en/official-duties/speeches/13419-president-of-the-republic-/index.html> [Žiūrēta 2019 04 26] • Kersti Kaljulaid, „President Kersti Kaljulaid at the International Westphalian Peace Prize award ceremony in Münster.“ Münsteris, 2018 07 13. <https://www.president.ee/en/official-duties/speeches/14475-2018-07-17-11-25-26/index.html> [Žiūrēta 2019 04 26] • Jüri Ratas, „Debate on the Future of Europe with Jüri Ratas, Estonian Prime Minister.“ Strasbūras, 2018 09 26. <http://www.futureofeuropedebates.eu/#target> [Žiūrēta 2019 04 26]
Suomija	• Juha Sipilä, „Prime Minister Juha Sipilä’s speech to the European Parliament on 31 January 2019.“ Strasbūras, 2019 01 31. <https://valtioneuvosto.fi/en/article/-/asset_publisher/10616/paaministeri-juha-sipilan-puhe-euroopan-parlamentille> [Žiūrēta 2019 04 26] • Juha Sipilä, „European decision making must be founded on a strong value base: Prime Minister Juha Sipilä at the discussion on European Values and Future of the EU.“ Strasbūras, 2017 11 21. <https://www.eilen.fi/se/3630/?language=en> [Žiūrēta 2019 04 26] • Juha Sipilä, „Speech by Prime Minister Juha Sipilä during a topical parliamentary discussion on the future development of the EU.“ Helsinkis, 2018 12 12. <https://valtioneuvosto.fi/en/artikkeli/-/asset_publisher/10616/paaministeri-juha-sipilan-puhe-eduskunnan-ajankohtaiskeskustelussa-eu-n-tulevasta-kehityksesta> [Žiūrēta 2019 04 26]
Prancūzija	• Emmanuel Macron, „Speech by Emmanuel Macron, President of the Republic at European Parliament.“ Strasbūras, 2018 04 17. <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2018/04/17/speech-by-emmanuel-macron-president-of-the-republic-at-european-parliament.en> [Žiūrēta 2019 05 01] • Emmanuel Macron, „Initiative For Europe speech By M. Emmanuel Macron, President Of The French Republic.“ <https://www.diplomatie.gouv.fr/IMG/pdf/english_version_transcript_-_initiative_for_europe_-_speech_by_the_president_of_the_french_republic_cle8de628.pdf> [Žiūrēta 2019 05 01]

Vokietija	Angela Merkel, „Speech by Federal Chancellor Angela Merkel to the European Parliament, Strasbourg, 13 November 2018.“ Strasbourg, 2018 11 13. <https://www.bundeskanzlerin.de/bkin-en/news/speech-by-federal-chancellor-angela-merkel-to-the-european-parliament-strasbourg-13-november-2018-1550688> [Žiūrėta 2019 04 27]
Graikija	- Alexis Tsipras, „We need a new social contract for social cohesion and the prosperity of our peoples.“ Strasbourg, 2018 09 11. <https://primeminister.gr/en/2018/09/11/20532> [Žiūrėta 2019 04 27] - Alexis Tsipras, „Statement after the end of the Rome conference on the 60th anniversary of the Treaty of Rome.“ Roma, 2017 03 25. <https://primeminister.gr/en/2017/03/25/18390> [Žiūrėta 2019 04 27] - Alexis Tsipras, „European citizens must participate in the discussion on the future of Europe.“ Brussels, 2017 10 20. <https://primeminister.gr/en/2017/10/20/18598> [Žiūrėta 2019 04 27] - Prokopios V. Pavlopoulos, Frank-Walter Steinmeier, „In joint article in Kathimerini, presidents Pavlopoulos and Steinmeier call for more unity in Europe.“ Graikija, 2018 10 11. <http://www.ekathimerini.com/233487/opinion/ekathimerini/comment/in-joint-article-in-kathimerini-presidents-pavlopoulos-and-steinmeier-call-for-more-unity-in-europe> [Žiūrėta 2019 04 27]
Vengrija	- Viktor Orbán, „Prime Minister Viktor Orbán’s speech in the European Parliament.“ Brussels, 2017 04 26. <https://bern.mfa.gov.hu/eng/news/orban-viktor-miniszterelnoek-felszolalasa-az-europai-parlament-plenaris-uelesen> [Žiūrėta 2019 04 27] - Viktor Orbán, „Prime Minister Viktor Orbán’s press conference after the meeting of the European Council.“ Brussels, 2017 03 13. <http://www.miniszterelnok.hu/prime-minister-viktor-orbans-press-conference-after-the-meeting-of-the-european-council-2/> [Žiūrėta 2019 04 27] - Viktor Orbán, „Viktor Orbán, „Prime Minister Viktor Orbán’s press conference after the meeting of the European Council.“ Brussels, 2016 12 12. <http://www.miniszterelnok.hu/prime-minister-viktor-orbans-press-conference-after-the-meeting-of-the-european-council/> [Žiūrėta 2019 04 27] - Viktor Orbán, „Viktor Orbán, „Prime Minister Viktor Orbán’s press conference after the meeting of the European Council.“ Brussels, 2017 06 23. <http://www.miniszterelnok.hu/prime-minister-viktor-orbans-press-conference-after-the-meeting-of-the-european-council-3/> [Žiūrėta 2019 04 27] - Viktor Orbán, „Prime Minister Viktor Orbán’s speech at a conference held in memory of Helmut Kohl.“ Budapestas, 2018 06 18. <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-speech-at-a-conference-held-in-memory-of-helmut-kohl> [Žiūrėta 2019 04 27]
Airija	Leo Varadkar, „Taoiseach Leo Varadkar's speech to the European Parliament.“ Strasbourg, 2018 01 17.

	<http://www.europarl.europa.eu/ireland/en/news-press/taoiseach-leo-varadkar-s-speech-to-the-european-parliament> [Žiūrēta 2019 04 27] • Michael D. Higgins, „Speech by President Higgins at the inaugural event of the Brexit Institute Giving the European Union a Future that will Engage Citizens - A Shared Challenge.“ Dublinas, 2018 01 25. <https://www.president.ie/en/media-library/speeches/speech-by-president-higgins-at-the-inaugural-event-of-the-brexit-institute> [Žiūrēta 2019 04 27] • Michael D. Higgins, „Solidarity In Europe – Achieving Authenticity In The European Street.“ Dublinas, 2018 05 18. <https://www.socialeurope.eu/solidarity-in-europe-achieving-authenticity-in-the-european-street> [Žiūrēta 2019 04 27]
Italiija	• Giuseppe Conte, „Italian Prime Minister Giuseppe Conte: “Europe must listen to the people.“ Strasbūras, 2019 02 12. <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20190207IPR25210/italian-prime-minister-giuseppe-conte-europe-must-listen-to-the-people> [Žiūrēta 2019 04 28] • Giuseppe Conte, „The Future of Europe.“ Londonas, 2017 02 09. <http://www.lse.ac.uk/Events/Events-Assets/PDF/2017/2017-LT01/20170208-Paolo-Gentiloni-Transcript.pdf> [Žiūrēta 2019 04 28] • Sergio Mattarella, „Address by the President of the Republic, Sergio Mattarella, on opening the conference "The State of the Union 2018, Solidarity in Europe.“ Badia Fiesolana, 2018 05 10. <https://www.quirinale.it/elementi/1419> [Žiūrēta 2019 04 28]
Latvija	• Arturs Krišjānis Kariņš, „Debate on the future of Europe with Krišjānis Kariņš.“ Strasbūras, 2019 04 17. <http://www.futureofeuropedebates.eu/#target> [Žiūrēta 2019 04 28] • Raimonds Vējonis, „The President of Latvia: the European Union can overcome the existing challenges relying on unity, solidarity, and consensus.“ Ryga, 2016 09 15. <https://www.president.lv/en/news/news/the-president-of-latvia-the-european-union-can-overcome-the-existing-challenges-relying-on-unity-solidarity-and-consensus-24401> [Žiūrēta 2019 04 28]
Lietuva	• Linas Linkevičius, „Speech by Minister Linas Linkevičius at the Annual Meeting of Heads of Diplomatic Missions of the Republic of Lithuania on 3 July 2018.“ Vilnius, 2018 07 03. <https://www.urm.lt/default/en/news/speech-by-minister-linas-linkevicius-at-the-annual-meeting-of-heads-of-diplomatic-missions-of-the-republic-of-lithuania-on-3-july-2018> [Žiūrēta 2019 05 01] • Linas Linkevičius, „Linkevičius: The rule of law is an important part of democratic societies and our European identity.“ Vilnius, 2016 10 24. <http://urm.lt/default/en/news/linkevicius-the-rule-of-law-is-an-important-part-of-democratic-societies-and-our-european-identity> [Žiūrēta 2019 05 01] • Dalia Grybauskaitė, „EU member states’ solidarity is a response to security challenges.“ Vilnius, 2017 12 11. <https://www.lrp.lt/en/press-centre/press-releases/eu-member-states-solidarity-is-a-response-to>

	security-challenges/29008> [Žiūrėta 2019 05 01] • Press Service of the President, „Dalia Grybauskaitė met with the President of Serbia.“ Vilnius, 2017 05 18. <https://www.lrp.lt/en/press-centre/press-releases/dalia-grybauskaite-met-with-the-president-of-serbia/30002> [Žiūrėta 2019 05 01] • BNS, „Dalia Grybauskaitė: Europa mums davė daug pasitikėjimo, pagarbos, gebėjimo augti.“ Vilnius, 2019 05 01. <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1054946/dalia-grybauskaite-europa-mums-dave-daug-pasitikejimo-pagarbos-gebejimo-augti> [Žiūrėta 2019 05 01]
Liuksemburgas	• Xavier Bettel, „Debate on the future of Europe with Xavier Bettel.“ Strasbūras, 2018 05 30. <http://www.futureofeuropedebates.eu/#target> [Žiūrėta 2019 04 29]
Malta	• Joseph Muscat, „Speech by Prime Minister Joseph Muscat at the EP Plenary Session on the Presidency Priorities.“ Strasbūras, 2017 01 18. <https://www.eu2017.mt/en/news/Pages/Speech-Prime-Minister-Joseph-Muscat-EP-Presidency-Priorities.aspx> [Žiūrėta 2019 04 29] • Joseph Muscat, „Speech by Prime Minister Joseph Muscat to review the Maltese Presidency during the European Parliament’s plenary session held in Strasbourg.“ Strasbūras, 2017 04 07. <https://www.eu2017.mt/en/Press-Releases/Documents/pr171627_EN.pdf> [Žiūrėta 2019 04 29] • Joseph Muscat, „Speech by Prime Minister Joseph Muscat at the 7th Cohesion Forum.“ Brussels, 2017 01 27. <https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/conferences/7th-cohesion-forum/Cohesion%20Forum_PM%20Joseph%20Muscat.pdf> [Žiūrėta 2019 04 29] • Joseph Muscat, „Statement By The Office Of The Prime Minister: Malta To Host The Sixth Southern Eu Countries’ Summit In June.“ Nicosia, 2019 01 30. <https://www.gov.mt/en/Government/DOI/Press%20Releases/Pages/2019/January/30/pr190164.aspx> [Žiūrėta 2019 04 29]
Nyderlandai	• Mark Rutte, „Speech by Prime Minister Mark Rutte on the future of the European Union - European Parliament, Strasbourg.“ Strasbūras, 2018 06 13. <https://www.government.nl/documents/speeches/2018/06/13/speech-by-mark-rutte-prime-minister-of-the-netherlands-european-parliament-strasbourg> [Žiūrėta 2019 04 29] • Mark Rutte, „Speech by Prime Minister Mark Rutte at EU ambassadors lunch.“ Brussels, 2017 12 20. <https://www.government.nl/documents/speeches/2017/12/20/speech-by-prime-minister-mark-rutte-at-eu-ambassadors-lunch> [Žiūrėta 2019 04 29]
Lenkija	• Mateusz Morawiecki, „Prime Minister Mateusz Morawiecki: Respecting national identities is the foundation for trust in the EU.“ Strasbūras, 2018 07 04. <https://www.premier.gov.pl/mobile/en/news/news/prime-minister-mateusz-morawiecki-respecting-national-identities-is-the-foundation-for.html> [Žiūrėta 2019 04 29]

	• Mateusz Morawiecki, „Speech by Prime Minister Mateusz Morawiecki on the occasion of the 15th anniversary of Poland's accession to the European Union.“ Warsaw, 2019 05 01. <https://www.premier.gov.pl/en/news/news/speech-by-prime-minister-mateusz-morawiecki-on-the-occasion-of-the-15th-anniversary-of.html> [Žiūrėta 2019 04 29] • Andrzej Duda, „Polish president attacks EU as an ‘imaginary community.’“ Warsaw, 2018 09 12. <https://www.ft.com/content/3675c1d8-b673-11e8-b3ef-799c8613f4a1> [Žiūrėta 2019 04 29] • Krzysztof Szczerski, „President's speech about EU was correct and strong - top aide.“ Warsaw, 2018 09 12. <https://www.president.pl/en/news/art,835,presidents-speech-about-eu-was-correct-and-strong---top-aide.html> [Žiūrėta 2019 04 29]
Portugalija	• António Costa, „Speech by the Prime Minister of Portugal, António Costa, to the European Parliament.“ Strasbūras, 2018 03 14. <https://www.dfa.ie/media/dfa/eu/Speech-by-Portuguese-Prime-Minister-Costa-at-the-European-Parliament.pdf> [Žiūrėta 2019 04 29]
Rumunija	• Klaus Iohannis, „Speech by President of Romania, Mr. Klaus Iohannis, at the European Parliament plenary session on the debate on the Future of Europe.“ Strasbūras, 2018 10 23. <https://www.presidency.ro/en/media/speech-by-president-of-romania-mr-klaus-iohannis-at-the-european-parliament-plenary-session-on-the-debate-on-the-future-of-europe> [Žiūrėta 2019 04 29] • Klaus Iohannis, „Speech by President of Romania, Klaus Iohannis, at the official opening ceremony of the Romanian Presidency of the Council of the European Union.“ Bukareštas, 2019 01 10. <https://www.romania2019.eu/2019/01/10/speech-by-president-of-romania-klaus-iohannis-at-the-official-opening-ceremony-of-the-romanian-presidency-of-the-council-of-the-european-union/> [Žiūrėta 2019 04 29]
Slovakija	• Peter Pellegrini, „Debate on the future of Europe with Peter Pellegrini.“ Strasbūras, 2019 03 12. <http://www.futureofeuropedebates.eu/#target> [Žiūrėta 2019 04 30] • Andrej Kiska, „President Kiska addressed the European Parliament.“ Strasbūras, 2017 11 15. <https://www.prezident.sk/en/article/prezident-kiska-vystupil-s-prihovorom-v-europskom-parlamente/> [Žiūrėta 2019 04 30]

Slovénija	• Borut Pahor, „Speech by the President of the Republic of Slovenia, Mr Borut Pahor, at the 12th Bled Strategic Forum.“ Bledas, 2017 09 04. <http://www.up-rs.si/up-rs/uprs-eng.nsf/pages/219870B5A7C2D8B0C1258191004A0081?OpenDocument> [Žiūrēta 2019 04 30] • Borut Pahor, „President Pahor visits Malta with the presidents and representatives of twelve countries, stressing the significance of the European dream.“ Valletta, 2017 09 14. <http://www.up-rs.si/up-rs/uprs-eng.nsf/pages/1F8BE76A9C1A5AB7C125819C003EC15A?OpenDocument> [Žiūrēta 2019 04 30]
Ispanija	• Pedro Sánchez, „We must protect Europe, so Europe can protect its citizens.“ Strasbūras, 2019 01 16. <http://www.futureofeuropedebates.eu/#target> [Žiūrēta 2019 04 30] • Beatriz Rios, „Spanish PM: If Europe protects us, we need to protect Europe.“ Brussels, 2019 01 17. <https://www.euractiv.com/section/eu-elections-2019/news/spanish-pm-if-europe-is-to-protect-us-we-need-to-protect-europe/> [Žiūrēta 2019 04 30] • Pedro Sánchez, „Speech by President of the Government to the Committee of Ministers of the Council of Europe.“ Strasbūras, 2019 02 07. <http://www.lamoncloa.gob.es/lang/en/presidente/intervenciones/Paginas/2019/20190207-speechcouncil.aspx> [Žiūrēta 2019 04 30]
Švedija	• Stefan Lofven, „peech by Prime Minister Stefan Lofven in European Parliament 3 april 2019.“ Strasbūras, 2019 04 03. <https://www.government.se/speeches/20192/04/speech-by-prime-minister-stefan-lofven-in-european-parliament-3-april-2019/> [Žiūrēta 2019 05 01] • Stefan Lofven, „Speech by Prime Minister Stefan Löfven at European Parliament.“ Strasbūras, 2016 03 09. <https://www.government.se/speeches/2016/03/speech-by-prime-minister-stefan-lofven-at-european-parliament/> [Žiūrēta 2019 05 01] • Stefan Lofven, „Our Europe – our shared responsibility.“ Uppsala, 2017 10 26. <https://www.government.se/speeches/2017/10/our-europe--our-shared-responsibility/> [Žiūrēta 2019 05 01]

Priedas nr. 2. Europos Sąjungos valstybių narių atstovų idėjos

Valstybė	Idėja	Citata
Airija	Solidarumo idėja	Despite all the upheavals of recent years – the rise of populism and euroscepticism, nationalism and anti-democratic forces - we meet in solidarity, with a renewed sense of purpose. The values of solidarity, partnership, cooperation, which are central to the European project, have brought Ireland from a position of being one of the least developed Member States when we joined, to one of the most prosperous today. And it is why we are so deeply grateful for the remarkable solidarity and support we have received from Member States. As the negotiations move forward, we will continue to rely on your support and solidarity as we work to ensure that what has been promised in theory is delivered in practice. There can be no backsliding. Aware that Europe had, for the second time in the century, come to the brink of total moral and material collapse, reached a nadir in relation to respect for human life, freedom and dignity, the founders of European integration were seeking to invoke a new shape to their relationships, a shape that would give longevity to what might be a potential European solidarity of peoples and, in the process, give as instruments to achieve this, their nations shared institutions of peaceful cooperation. Solidarity was in the DNA of the Founders of the European Union, so when our solidarity is inadequate or lacking we call into question our very nature.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	For my part, I hope that it will be as close and deep as possible and consistent with the need for the Union to protect our internal market and the Customs Union. A Europe worth building is a Europe worth defending. With the launch of PESCO in December, which Ireland was pleased to join, we are coming together to deal with new threats in an inclusive way.
	Taikos idėja	In the European Union, John Hume saw a model and a vision for how a lasting peace, however improbable, could be fostered and built.

		I value what has been hard-won, and what past generations have sacrificed for us. The vision that delivered peace in Europe, opened the door to peace in my country. The European Union has for several decades provided generous political and financial support for peace on our small island.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	The promise of Europe unlocked the potential of Ireland. It allowed us to take our place among the nations of the World. In unity there is security, in cooperation there is strength. As we say in the Irish language – ‘Ní neart go cur le chéile!’
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Let’s put fire back into the engine of our social Europe by following through on the proclamation we issued in Gothenburg last year on jobs, employment rights, pensions and other things. Our best aspirations, our sustainable future, can only be met by restoring social cohesion and promoting social justice within our institutions here at home, within the institutions of the European Union, and within our global institutions.
	Taikos už ES ribų idėja	By contrast, look east to Asia, the successful development of those countries has transformed them from countries to which we gave aid, to countries with which we trade. In the 21st century, Africa must succeed. It’s in our interest and in theirs. So let’s make it part of our mission.
	Piliečių teisių apsaugos idėja	Europe has been a great success. And we owe its achievements – peace, individual rights, equality before the law, prosperity – to that political creativity and the friendship we have built together.
	Bendrų interesų idėja	The backstop is not a bilateral issue, but a European one. Ireland’s border is also the border of the European Union and its market is part of the Single Market. We will stay united on this matter.
	Teisingumo idėja	That rich scholarship, philosophy, moral instinct and generous impulse that contributed to and drew on an enriched European thought would yield an impulse towards the promotion of social justice and protection, equality between men and women, solidarity between generations, economic and social cohesion and solidarity between Member States.
	Taisyklių	Despite the many historic achievements in the history of

	būtinumo idėja	our continent, many centuries of which were tarnished by war, suffering, expropriation of resources and exploitation of colonised peoples, the European Union today faces a unique opportunity and responsibility to assert, indeed where necessary reassert, its founding values of democracy, human rights and the rule of law in a world in which those values are increasingly challenged. But our calm, respectful and, when we are at our best, rational way of doing business, underpinned crucially by the rule of law, should never be taken for granted on a continent which has been the scene and the source of so much suffering. By working with others to defend human rights, democracy and the rule of law while avoiding hubris, and in no sense claiming perfection for ourselves, the European Union now finds itself in a context that offers leadership <...>.
	Viešosios erdvės kūrimas	It is vital that that debate and discussion be enriched by contributions from wider society, including academia.
	Didžiavimosi idėja	If solidarity remains our guiding principle, I have no doubt that our European future, the outlines of which we can see but much of which remains to be discovered by our own chisels, will be a source pride for ourselves and an object of admiration for others.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	The prospect of membership of the Union can be a powerful motivator for those seeking to build peace, freedom, prosperity and democracy in the Western Balkans. These countries should be given a pathway to membership.
Austrija	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	In the past years, however, I have become increasingly aware of the fact that we as politicians cannot take the European Union for granted, rather we have to work hard every day to further develop the peace project and successful project that is the European Union and to keep on changing it for the better. Secondly, we also want to focus on securing our prosperity.
	Taikos idėja	
	Didžiavimosi idėja	We are therefore very fortunate to be living in Europe, fortunate to be European, even at a time fraught with challenges.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	As European prosperity, justice, the European way of life, the European Union's model of life all depend on our fundamental rights. Secondly, we also want to focus on securing our prosperity.

	Bendros ekonomikos sritys	But they also depend to a great degree on our competitiveness and our economic performance.
	Taisyklių būtinumo idėja	I have become more and more aware that the rule of law, democracy and the fundamental freedoms that seem normal to us are anything but in other parts of the world.
	Taikos už ES ribų idėja	We want to concentrate on highly topical challenges, we want to do everything we can to secure prosperity in Europe, and we want to do that not only within, but also beyond our European borders. Only if we succeed in securing peace, security and stability in our neighboring countries as well will we be able to guarantee long-term peace, security and stability in Europe. We want to make a contribution to improving the Eastern neighborhood relationship.
	Solidarumo idėja	Solidarity was preferable to mandatory quotas in terms of migrants, and that would mean everyone contributes where they can.
Belgija	Taikos idėja	After several centuries of conflict and wars, the dividend from peace and prosperity was a genuine reality appreciated by them, for what it was.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	Peace and security, prosperity and equality, freedom and democracy... These are not empty phrases, they are a strong and steadfast ambition. It is a promise that we have inherited. It is a promise that we must honour day after day. I see three requirements for giving a new impetus to our alliance. A requirement for prosperity, security and values
	Solidarumo idėja	I want a strong Europe based on 27 solid member states! Not a Europe that is dealing with everything, always and all the time. Likewise, we must bring together the solidarity of everybody with the responsibility of everyone.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	A Europe that acts when it can provide real added value.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Economic and social development go hand in hand. Europe's base of social rights is a step forward. We welcome efforts encouraging convergence in the area of social standards and strengthening cooperation between Member States (European Employment Authority).
	Taisyklių būtinumo idėja	Ensuring security means defending our values of democracy and the rule of law.
	Būtinybės	Ensuring security means guaranteeing the real freedom of

	apsaugoti tai, kas sukurta idėja	every citizen. Ensuring security means defending our values of democracy and the rule of law. Ensuring security is our common responsibility. We must develop an autonomous and credible response to any form of threat, as soon as possible. Together, we have already begun to secure our external borders. And we have to go further. Our security services are cooperating better in combating terrorism.
	Taikos už ES ribų idėja	Requirement for security: Ensuring the security within our borders and encouraging peace outside of them;
Bulgarija	Galimybės pasiekti daugiau idėja	Europe is too big to be monolithic and yet too small to be divided. This is why the motto of our Presidency is United We Stand Strong.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Competitiveness should not be achieved by cutting social rights, but by thoughtful investment in education and sophisticated technology. The Bulgarian presidency wants to focus on economic growth and social cohesion simultaneously.
	Solidarumo idėja	I think that along the Bulgarian-Turkish border we demonstrated how thanks to European solidarity and assistance – and I thank the Council in Bratislava for approving 160 million Euro for technical means – and thanks to the effort of the state and the agreement we have with Turkey, we minimized the migration flow. To what extent were the priorities selected and promoted in a way that they can solve the problems critical for the unity and solidarity in Europe, and for Europe’s future? The Western Balkans priority is undoubtedly important. It was consistently pushed forward. However, in the course of time it was “left behind” in the EU agenda and by the critically important problem about united Europe, its unity, solidarity and future.
	Bendrų interesų idėja	Of course, I already mentioned Turkey. On the topic of Russia – with all our concerns, there are Member states which insist the sanctions to be lifted. There are others, who say exactly the opposite, and firmly so, they demand even more sanctions. At the end of the day, we will be looking for normalizing the relations with Russia who is our other big neighbor. However, this is far above our threshold of ability. It will be a common European solution.
	Taisyklių būtinumo idėja	In spite of the unequivocal stance we have – and we have to defend it – on media rights in Turkey, on the rule of law, but at the same time we have to try and resolve in a

		pragmatic way the issue about the agreement on migration and make it work further because there are millions of migrants there, whom the Turkish side is taking care of. It is normal that during the preparation and holding of the European presidency, Bulgaria should become a more democratic European country with independent and efficient institutions and with a clear division of powers, with established rule of law and freedom of speech.
	Didžiavimosi idėja	We take the responsibility to chair the Council of the EU with pride and confidence.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Another priority that Bulgaria identified was security and stability.
	Taikos idėja	We do not need new military conflicts. We need peace, cooperation, prosperity and respect for territorial integrity and sovereignty.
<i>Čekija</i>	Taikos idėja	With that being said and despite all my criticisms, I believe that the European Union is a globally unique project, which brought peace, security and prosperity for our continent.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	The Second area of common agreement must be external security. We must emphasize proper protection of the EU's outer border.
	Bendrų interesų idėja	The world around us is changing quickly, there are threats of trade wars. Due to the power of quickly growing Asian economies, Europe must stay united and intensely negotiate regarding the trade balance. The European institutions are the system to work towards solving European problems.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	For me, the best way that the Union can help our citizens and unite our nations is for the European Union to concentrate on areas in which it can achieve something meaningful for all and abandon ambitions which are unhelpful, unrealistic and a waste of both time and focus.
	Solidarumo idėja	We are for solidarity. But solidarity should also be effective and practical.
	Taisyklių būtinumo idėja	Let me be clear again, just because we agree on important issues like the single market and external security does not mean we support those groups or parties who seek an illiberal democracy in Europe. I should mention that the

		Czech Republic has nothing to do with these tendencies. We have a functioning and independent judicial system and the rule of law. Police and state attorneys are free of political pressure. We have a functioning and respectable constitutional court and an independent central bank. We have a free and competing media and a flourishing civic society and NGOs.
Danija	Taikos idėja	A Union born from the ashes of war and division. Turned into the greatest and most successful peace project in the history of the world.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	When in fact, Brexit has revealed how European cooperation was solving problems that the Brits now have to deal with on their own: Securing open borders. Frictionless trade. Peace and security.
	Viešosios erdvės kūrimo idėja	But we must also listen. Listen to what the people of Europe want the EU to be in the future. Part of the reason is that in Denmark we have a long tradition of discussing the European Union. Not as much, as I would like. But politicians – from left to right – have in fact promoted this debate for the last 30 years.
	Bendrų interesų idėja	A Union of nations that solve their problems through peaceful means. That is a good deal. Our time will be defined by our ability to solve these issues. Together – in this room and in the Council.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	In fact the EU has helped strengthen our economy. Estimates say that real wages in Denmark are 10 percent higher than they would have been, had we been outside of the EU.
	Taisyklių būtinumo idėja	Stories like this hurt the image of the EU. And we need to work together to ensure that they are not repeated and that rules are strongly enforced for the benefit of the people.
	Solidarumo idėja	But make no mistake, Denmark is willing to take responsibility and support those frontline Member States in need. We support a more flexible – yet mandatory – mechanism of solidarity.
Estija	Solidarumo idėja	In Estonia, we make a point of not blaming Brussels for potentially unpopular decisions. We tell our people that solidarity works both ways. For example, even though Estonia had no previous experience with accepting refugees and we were therefore off to a rocky start once the joint decision on burden-sharing was adopted, we accepted our fair share. We all realize that short term measures will only bring short term solutions. All of us have to show solidarity in the way that best suits our common purposes.

	Taikos už ES ribų idėja	Estonia has also always supported a stronger role for the EU globally. The EU does a lot of good in the world. But too little of this is known. I am hopeful that the new EU global strategy will prove useful in not only strengthening the EU's common foreign and security policy but also at helping to boost the EU's image abroad and at home.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	We aim at a European Union that is competitive, prosperous and secure. As Presidency, we will also pay more attention to the creation of a prosperous and competitive Europe.
	Būtinių apsaugoti tai, kas sukurta idėja	The sanctions policy implemented three years ago remains in effect today demonstrating that the European Union can and does pull together and demonstrate unity when fundamental interests and values are at stake. We need a reassuring union that protects its citizens and its members.
	Taisyklių būtinumo idėja	In both the Eastern Partnership and the Neighborhood Policy more widely, there is a strong digital aspect related to fighting corruption and strengthening the rule of law, since you cannot bribe a computer. I believe that we all have shared interests in rule – based and effective multilateral order. We had to wait and dream. For 50 years we had to dream about freedom, rule of law and justice.
	Mokymosi iš klaidų idėja	Indeed, it is much more fashionable - both in and outside of the European Union - to worry about the EU's disintegration and demise. Admittedly there are forces – both internal and external – which threaten to pull the EU apart. But since the EU normally develops through various crises and there is no better means of sorting this continent than assembling in Justus Lipsus for some active verbal combat, the EU is much more resilient than we give it credit for.
	Visų įtraukimo idėja	And finally, our fourth priority is an inclusive and sustainable Europe.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	We believe that the four freedoms of the European Union can function well only in a truly complete single market, which must go hand in hand with a sustainable social dimension. We must figure out how to capture them with our offer of a social model, but also respecting and accepting their life- and workstyle choices.

	Galimybės pasiekti daugiau idėja	Europe is small and diverse, but by sharing our sovereignty and pooling our strengths by having common policies, we have been able to make a difference in the world. We Europeans are all stronger together. And I hope we will spare no efforts in securing our collective interests and values in the world. Europeans expect us to tackle transformational challenges that are too big for single member states, such as Europe defense, climate change and digital transformation.
	Taikos idėja	Only after the Second World War was Europe ready to move forward with a European integration based on peace, prosperity and common democratic values. Times of peace are meant to build peace, to work every day for more peace, and sometimes we are successful in it. Sometimes we fail, like currently in the Ukraine. But we will stick together stick to the task and we will never, ever give up.
	Bendrų interesų idėja	We have common interests in open and free global markets. It is what the world expects from us. This is what our citizens want.
Graikija	Solidarumo idėja	Proving that Europe can overcome crises, on the basis of a spirit of solidarity and cooperation. For the re-forging of the European idea, in order to promote unity and solidarity amongst the European peoples.
	Taisyklių būtinumo idėja	Furthermore, in a Europe where racism and xenophobia are rampant, Greece has done its best to manage the enormous refugee flows, in full respect of humanitarian values and international law.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Both within and outside the Chamber where the Declaration of 27 on the future of Europe, was signed, we had the opportunity to put the focus on the social acquis of Europe and the need to protect it. It is a new beginning, which consolidates stability and security, heals wounds, gradually corrects injustices and opens new growth perspectives.
	Teisingumo idėja	We have to be resolute and underline that the only way to save European integration is to forge it again through bold reforms in the direction of democracy, transparency and social justice.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	What we need now in Europe is not less solidarity and more borders, but rather a new social contract for social cohesion and the prosperity of our peoples.

	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Europe needs a legally binding European Pillar for Social Rights.
	Taikos idėja	Despite the problems of instability and nationalist fervour in Turkey, we managed to keep channels of communication open, safeguarding peace in the Aegean, promoting collaborative solutions to the refugee problem and starting discussions on a fair and sustainable solution for the Cyprus issue.
	Piliečių teisių apsaugos idėja	I therefore believe that we can not dream of the future of Europe without focusing on social rights and human dignity. I think it is necessary to re-establish these principles and re-establish the social model.
<i>Ispanija</i>	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	The EU needs to be defended in the face of new challenges and against those who want to destroy it. If Europe is to protect us in this historic juncture, we need to protect Europe. We must not backpedal on defending the European model. Europe can only protect us if all of our Member States, European institutions and civil society and the whole society protects Europe.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	The main priority ahead of the European elections should be harnessing globalization to guarantee the survival of the European social model In times of growing Euroscepticism, protecting Europe means advancing towards a social EU; guaranteeing the security of its citizens and turning the Union into a real global actor, as well as fulfilling the commitments of the Paris Agreement and completing the Economic and Monetary Union Europe should be more social, feminist, greener and united. It illustrates our commitment to basic rights and to the European social model, the validity of which is key for Europe to continue to have the capacity of attraction.
	Taisyklių būtinumo idėja	The EU should move towards creating a truly European army and become a credible power on the world stage, advocating a global order based on the rule of law and common rules. I remember how the whole generation of Spaniards were. My parents' generation, men and women, for whom Europe for those many years of dictatorship meant freedom and the rule of law.

		European Union is an attractive model for many parts of the world. It is our Union which allows us to aspire to playing a role of global leadership in the world. We represent possibilities of a multilateral order that is based on the law and accepted common rules.
	Solidarumo idėja	Responsibility and solidarity should be the guiding principles in the reform of the asylum system
	Piliečių teisės	This space symbolises Europe's commitment to two great aspirations: democratic principles and the defence of human rights. We need to build a Europe of right that would respect the most vulnerable.
	Teisingumo idėja	It is vital to strengthen social cohesion with clear goals for employment social justice and the sustainability of our welfare state.
	Taikos idėja	In May we will be facing a crucial test. We are facing those who are already wielding a message on our continent. It is a message which covers Europe in ashes many decades ago. Many people then also thought that their messages are harmless. Peace, democracy and freedom can never be taken for granted.
Italija	Teisingumo idėja	I think that the real answer to the demand for justice, opportunities and fairness that we can hear coming from different parts of the society, can be found only within Europe. Europe needs to have fairer and more sustainable development.
	Visų įtraukimo idėja	We cherish freedom, justice and inclusive progress. Therefore, these same values must be the metric we use to assess the progress we made so far, as European, as member states but also as European institutions. If we want Europe to remain our common future, then we must follow the words with deeds and set the route for a new Europe with more solidarity, more inclusion and fairness.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	The European Community has allowed for unprecedented economic progress and inclusive welfare across European countries. All this around an integrated market of goods, services and capital that has made our peoples more prosperous.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	We need to explore bolder policies, such as a European unemployment benefit scheme. We need to extend policies that promote exchange and intra – European

		experience for young people. We need to take seriously the concerns that our citizens express and be able to transform them swiftly into policies.
	Būtīnībės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	We must single out and focus our policies on the "European public goods", which we need to protect and develop: for example, internal and external security, defence, the environment, economic convergence among member States to boost employment by developing, in actual practice, the solid "social pillar" indicated in the Gothenburg Summit.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	Pooling resources in key areas, particularly where no EU country alone can have a significant impact, is the real European added value. We must ask searching questions how the European union is undertaking its role, the role it can play taking into account that the Member States alone are no longer capable of responding to global challenges. We need to think in terms of how certain areas of the world are rapidly increasing their influence and in that connection no Member State can play a significant role, hence the need for a united European voice.
	Piliečių teisių apsaugos idėja	We have to fight human trafficking, defend human rights, and protect our citizens and our borders.
	Taikos idėja	Two devastating wars and millions of victims had made it very clear to every single citizen that it was necessary to surrender the defence of peace and even of individual and collective freedoms to the decision of giving Europeans a common future.
	Taisyklių būtinumo idėja	Defending the achievements that represented and continue to represent the greatest legacy of our history - liberty, the Rule of Law.
	Solidarumo idėja	A courageous warning from someone who had understood the entity of the trials facing Europe and, at the same time, had pondered over the keys to overcome them: solidarity and historic vision. The security and progress of any society are grounded on the principle of mutuality among its members. This is the sense of solidarity: knowing you can count on the help of your neighbour when your strength falls short. However, it is precisely the primary responsibility of national ruling classes to be able to illustrate how the integration of a single sector specifically meets the principle of solidarity, a forward-looking logic, a "strong design" in which peace, wellbeing and prosperity arise

		from abandoning single sectoral advantages in order to share more important ones and to undertake a common virtuous path in which everyone can be a player. And what does managing our common currency mean if not the expression of a strong solidarity between the States of the Eurozone, setting a tangible example for all the other States? The key prerequisite to guarantee a strong Europe in the world is that above and beyond we must promote solidarity and cohesion. The lack of solidarity in the EU also explains why Europe finds it so hard to be fairer and more social. The new parliamentary term must see us perusing with urgency the priority of fighting unemployment and supporting growth. A fairer Europe with more solidarity should be our next objective.
Kipras	Bendrų interesų idėja	We shall remain unite din enhancing our efforts to eliminate these harmful phenomenons: <...> terrorism.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	Accession of Cyprus to the EU in 2004 was really the stepping stone of our European orientation and an identity that goes back millions of years. It was very strongly supported by the Cypriot people not only because it is seen as a source of stability and prosperity but also as a potential catalyst in our ongoing efforts for reunification and consolidation of security and peace in our country.
	Taikos idėja	
	Taikos idėja	With the conviction that very soon the same conditions of normality peace and security of the Member States would also prevail in our country. Europe stands out as the most remarkable model of peace and prosperity in modern history.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Europe stands out as the most remarkable model of peace and prosperity in modern history. And this is a model that we must preserve.
	Piliečių teisių apsaugos idėja	Europe emerged from the horror of two World wars as a result of collective consciousness and responsibility of courageous leaders who believed in cooperation and unity. Their aim was to, first of all, work together in the economic sphere but also to safeguard human rights, the rule of law, prosperity and the security and citizens.
	Taisyklių	Their aim was to, first of all, work together in the

	būtinumo idėja	economic sphere but also to safeguard human rights, the rule of law, prosperity and the security and citizens.
	Solidarumo idėja	We are very concerned as we witness the latest trends and developments which are shaking this unity which has been with us for so many years. These developments and trends, such as <...> arbitrary application of the principle of solidarity. These are phenomena that we need to tackle collectively. We base our cooperation on unity and solidarity. These are factors that I believe need to be dealt with decisively in an environment of unity and solidarity. We have to remain united in solidarity and respect for the basic values.
	Viešosios erdvės kūrimo idėja	We need to listen to the citizens in order to understand the underlying causes of the abraison.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Citizens should feel the positive impact on their daily lives of the common policies of the European Union in such areas as health, the environment, working conditions. These are areas that affect the everyday life and prosperity of citizens. The new MFF must focus on people, on European citizens and improving the quality of their lives by rationalizing expenditure and through proper planning we have to ensure that the money that belongs to the European taxpayers is spent on targeted policies.
Kroatija	Taikos idėja	My fellow citizens unfortunately know too well what war is, so they are more appreciative of peace. It is also proof that the EU is a peace project that strongly contributes to reconciliation and trust building.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	For this reason, today we clearly see the added value and the advantages that EU membership brings. Our achievements are our strongest tools in building our future.
	Bendrų interesų idėja	Finally, citizens need to understand that the ultimate purpose of these actions is to better serve the common interest, which is realised through our joint actions. There are many challenges that we face on daily basis and that require us to adapt and reach strategic decisions. These challenges are different: from the security

		ones –terrorism, cyber attacks, conflicts in our neighbourhood, challenges of demographic changes and increased migrations –to those associated with acts of nature, such as climate change, and those which emerge as results of globalisation, such as social inequalities or the digital gap.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	We must show by concrete deeds that European institutions work for each and every one of our citizens. The application of the principles of the European Pillar of Social Rights is before us. It is the basis for the establishment of a fair labour market, a fair social security system, as well care for our pensioners. In further building our future, equality is important to us – equality of states, equality of citizens, equality of opportunities
	Viešosios erdvės kūrimo idėja	This gives me an opportunity to acquaint members of the parliament and the public with the most important European topics and thus contribute to the dialogue with citizens.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	It is precisely this attractive force that we must use to make our neighbourhood better and more resilient and thus make ourselves stronger, more secure and more prosper It is in the strategic interest of all Member States to assist their neighbours in strengthening and building prosperous, peaceful, stable and –especially –democratic systems.
	Taisyklių būtinumo idėja	The commitment to an international order based on the respect for democracy, international law, the rule of law and human rights is a key investment into strengthening the role of the Union as a global factor and promoter of multilateralism.
	Piliečių teisių apsaugos idėja	
	Taikos už ES ribų idėja	Terrorist attacks on European soil and other threats show that Europe is vulnerable and that security needs to be dealt with both within Europe’s borders and beyond.
	Solidarumo idėja	Solidarity should remain one of key pillars of our action.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Security. Union that provides security to its citizens, that protects its external borders and that is capable of responding to all security threats

Latvija	Taisyklių būtinumo idėja	Whats is EU? Well, first of all it is a union of values: freedom, democracy, the rule of law. Europe is safe, Europe has the rule of law. We have stable economies, we have stable democracies, and we have the rule of law.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	If you look at voters, what are their main concerns? I say they are four: jobs, the way of life, the environment and safety and security.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	<Fake news>... is an attack on our way of life. We have to begin to address it seriously. We have to combat the dissemination of false and misleading information.
	Taikos už ES ribų idėja	We will have to fund development of the economies, rule of law in the third countries, this is inevitable.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	If we subsidize <farmers> we should subsidize, we should do it equally across the board for everyone.
	Solidarumo idėja	I am convinced that based of unity, solidarity, and consensus, the European Union will be strong enough to overcome the existing difficulties. The EU project simply does not have any other alternative
	Taikos idėja	Historically in Europe power disputes settled with soldiers, with guns, with rifles, with tanks, with destruction. How do we do it today? Tiresome debate, discussion, votes, but it is a heck of a lot better than the way it was done before. In Europe for hundreds or thousands of years differences were settled through the force of muscle, who was stronger perceivers who was weaker – though luck. The way that we work is by far better than anything than anyone has come up to date.
Lenkija	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	The second aspect is the Union that is secure, that is, aware of the geopolitical challenges it faces and ready to respond to them with a single voice of solidarity.
	Solidarumo idėja	The second one is to strive for Europe-wide solidarity in matters such as energy security. A Europe without selfishness and a Europe of solidarity is better than a “two-speed” Europe.
	Taikos idėja	It is in our best interest to have peace and stable development of our borders through, among other things, defence capacity building. I welcome the creation of the European Defence Fund and the PESCO programme

		which will provide an additional supranational source of funding for investment in the defence industry.
	Teisingumo idėja	There can be no development of societies without combating inequality, exclusion and poverty. We must not forget the fundamental principle on which our community is based, which is social justice.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	For Poles this membership of the EU is the shortest way to obtain equality in the level of life, wages, comfort of life.
	Taisyklių būtinumo idėja	Poland was one of the first countries to give voting rights to women, and we are deeply rooted in the rule of law. We could have been a founding member of the EU, had it not been for the iron curtain. Now as a fully-fledged member, we want to propose a constructive programme, where we respect national identities and every country has a right to set up its legal system in line with its traditions.
Lietuva	Taisyklių būtinumo idėja	The rule of law has always been among Lithuania's foreign policy priorities, both during the periods of Lithuania's OSCE chairmanship and non-permanent membership of the United Nations Security Council, and in implementing Lithuania's development cooperation policy. This principle is an important part of democratic societies and our European identity. European Union was open to all countries that demonstrated firm commitment to European values of freedom, peace, democracy and the rule of law.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	The leaders of the biggest EU countries have provided us with fresh new insights into the economic and social regulation in Europe for the years ahead, ranging from common taxes to new institutions. Europa mums davė labai daug – pasitikėjimo, pagarbos, gebėjimo augti, vystytis ir rūpintis savo žmonėmis.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	We are looking very closely at new initiatives for strengthening security in Europe and we will seek to participate insofar as they do not conflict with our interests and the goal of retaining NATO as the leading European security organisation.
	Bendrų interesų idėja	At present, particular attention is being drawn to migration, which has re-emerged as a top issue. Europe received a wave of refugees, which is dividing our society and causing more and more tensions, exploited by populists. Suggestions for restricting, constraining, preventing are gaining more support. What are our interests? It is correct to strive to strengthen the protection

		of the EU's external border and to raise the interoperability of cross-border services.
	Solidarumo idėja	It is important for us to remain constructive as much as possible and to stand in solidarity. No EU country should feel left alone to face such problems. EU member states' solidarity is paramount for countering threats posed by the unsafe Astravyets nuclear power plant. Clear and high-principled EU's position is required for ensuring nuclear safety and transparency.
	Taikos idėja	European Union was open to all countries that demonstrated firm commitment to European values of freedom, peace, democracy and the rule of law. Žmonės aiškiai ir nedviprasmiškai pasakė, kad prievarta ir jėgos politika yra nepriimtina tarptautiniuose santykiuose. Mums, lietuviams, ES yra daug daugiau negu tik ekonominis projektas. Pirmiausia, ji yra taikos ir laisvės projektas.
Liuksemburgas	Taikos idėja	I am lucky enough to belong to a generation which did not experience the second World war nor the post – war period. The European Union has given our countries the longest period of peace our continent has ever known.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Our continent more than ever needs to be united if it is to be in a position to protect its citizens and shape its future. Only a European response to all the global problems can protect our citizens in the 21st century.
	Taikos už ES ribų idėja	The developments of the last decade call for us to further strengthen EU actions outside its borders. We have to further our cooperation in our external policy. The aim should be to make European Union a stronger voice in favor of peace.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	The European Union provides added value to European citizens in countless instances improving their daily lives.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	Since the Brexit referendum many British citizens are applying for Luxembourg citizenship. These applications for citizenship are proof of huge added value of the public goods and services created by European Union. We have to be aware of the general prosperity at the European level.
	Bendrų interesų idėja	The citizens expect the Union to contribute to their safety and security from internal and external threats.
	Piliečių teisės	Citizens are demanding a Europe which is open to the

		world and tolerant. In which every man, every women has the same opportunities.
	Taisyklių būtinumo idėja	I think the time is right to think about this in terms of solidarity, about how best these cohesion funds should be used in respect of the principles underpinning rule of law.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	We have to strive for a European social model which will encourage upwards social convergence of member states. We have to protect the European social model.
	Solidarumo idėja	I think the time is right to think about this in terms of solidarity, about how best these cohesion funds should be used. In the age of globalization, the European solidarity is even more important than it was before.
Malta	Solidarumo idėja	Solidarity is not an a la carte option that we use when we need it, and turn a blind eye to when others need it. Solidarity is an essential European value, at the very core of what the founding mothers and fathers envisaged sixty years ago in Rome. The Presidency however was also a stark reminder that there are issues which we are still at loggerheads about. Migration is one such area. For all the good intentions which we all declare in signed declarations, when it boils down to real, effective solidarity, we as Member States should all be ashamed of our record. But I am still positive we do not go down that route and I believe we can still show real solidarity. Whilst we need to ensure all the checks and balances are in place, we have to ensure that the Policy remains implementable and is not stifled by excessive bureaucracy that is often the result of combining national rules on top of European rules resulting in the lack of take-up or even worse -errors in implementation -simply because our beneficiaries do not understand the rules. So my appeal to those who will be involved in the discussions in the next few weeks and months is that we need simple yet solid rules and we need to ensure that we have them soon otherwise it will not be possible to make use of this simplification exercise in the current programming period -and that would be very regrettable. Just when our economies are taking off, this is the extra push that we need. Cohesion Policy is synonymous with and the personification as Jean Claude said, of European

		solidarity at its best.
	Būtīnības apsaugoti tai, kas sukurta idėja	If we are not together we are vulnerable. Strengthening our resilience to protect our way of life is a common responsibility and therefore taking cooperation in this area to a different level is not an option.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Before closing, I would like to pinpoint to a further element which is present in the narrative and programme of the Maltese Presidency, the social factor. I believe that the social aspect of this 60 year old project is the essence of our European Union. It is an ethos that no other group of nations can say is theirs. It is a characteristic that no trade deal can aspire to replicate. Indeed, Social Europe is the X Factor of the European Union. My wish is that as convinced European politicians, we maintain our focus on how to improve the lives of our citizens and on how to be more relevant in the future than we are now.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	However, with all its ups and down, the 60 year old European project has undoubtedly been the best period in Europe's long and convoluted history and certainly the most progressive and prosperous.
	Piliečių teisių apsaugos idėja	Giving more rights and full equality to every citizen. Making it easier to strengthen business, create better jobs for our youth. Because it is wealth that creates jobs. And jobs mitigate poverty.
	Taisyklių būtinumo idėja	So my appeal to those who will be involved in the discussions in the next few weeks and months is that we need simple yet solid rules and we need to ensure that we have them soon otherwise it will not be possible to make use of this simplification exercise in the current programming period -and that would be very regrettable. Just when our economies are taking off, this is the extra push that we need.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	Our vision for the future of Cohesion Policy as a Policy that targets the needs of our regions and our communities by turning the opportunities into prosperity.
	Taikos idėja	It was agreed that the Mediterranean region needed to be one of peace, stability, and prosperity, in the interest of Europe as a whole. Above all, the leaders present stated their countries' commitment to the European project, and its common values, including the rule of law, freedom, democracy, and human rights.

<i>Nyderlandai</i>	Taisyklių būtinumo idėja	But it's just as important that the EU ensures security, stability and the rule of law. And of course, there can be no democratic legitimacy without the rule of law. The people of Europe can flourish only if the rule of law applies in all member states.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Because recent developments make it very clear that we cannot take our way of life, our way of doing business or our way of conducting international relations for granted. The multilateral order is being challenged in a way that we haven't seen in decades, and the geopolitical balance of power is shifting. This global dimension of Europe's future is the first thing I'd like to highlight today. Because if we want to be able to act, if we want to determine our own future, Europe must stand united. So I believe we should be working towards a more perfect Union which safeguards our way of life and delivers practical results. Earlier, I mentioned the establishment of PESCO. We fully support this initiative. It is high time that we in Europe took more responsibility for security on our continent.
	Solidarumo idėja	The EU united behind us, jointly calling for Russia to accept responsibility and cooperate with efforts to establish the truth, and achieve justice and accountability.
	Taikos idėja	And of the importance of upholding an international, rules-based system aimed at fostering peace and justice. And with all the challenges and opportunities this brings for the EU as the world's biggest trading bloc and as a leading force for peace, stability and development.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	The EU is the most successful example in world history of how multilateralism and the willingness to compromise can bring about unprecedented security, stability and prosperity. Indeed, the EU is the most successful example in world history of how multilateralism and the willingness to compromise can bring about unprecedented security, stability and prosperity. Because the Single Market has brought greater prosperity

		for more people than the founders of the EU could ever have imagined.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	The promise of sovereign member states working together to help each other achieve greater prosperity, security and stability. Because here Europe can achieve more than the sum of its parts. The challenge is to ensure that we do not confine ourselves to these areas. And that we actually deliver on them.
	Bendrų interesų idėja	To join hands and build a future-proof Europe. That means collaborating on issues where we will not get results by acting alone: think about the single market, security, financial stability and climate policy.
Portugalija	Taikos idėja	More than a single currency, more than the single market, Europe is a community of values. Being European means belonging to a joint system of values: peace, unconditional defence of democracy, the primacy of rule of law, freedom, equality, human dignity and solidarity.
	Taisyklių būtinumo idėja	The rules are not there to make all of our policies identical; they are there to ensure that joint commitments can be met through different policies, chosen in a democratic and sovereign way by our electorates.
	Solidarumo idėja	More than a single currency, more than the single market, Europe is a community of values. Being European means belonging to a joint system of values: peace, unconditional defence of democracy, the primacy of rule of law, freedom, equality, human dignity and solidarity. Just as only with solidarity between all will we be able to protect our joint external border against organized-crime networks of human traffickers, and share the humanitarian duty to ensure international protection to all who need it.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	These values were the reason why Portugal joined Europe: it was the wish to consolidate our re-found democracy; to be able to share in an area of freedom, security, peace and prosperity. We cannot continue to see the Eurozone as a group of economies that compete with each other and the rest of the world. We have to view it as an integrated space whose prosperity and cohesion benefit all of its members. The aggregate value of the whole zone depends on the success of each and every member.
	Galimybės	But we must realize that none of the major challenges that

	pasiekti daugiau idėja	we face can be solved better outside the EU by each Member State individually, no matter how rich it is or how large its population.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Only through the development of the Social Pillar, the single market, joint investment in the knowledge society, in energy transition will we be able to ensure growth and dignified employment, the only effective answer to the anxiety that the transition to digital and automation are creating about the future of work.
	Taikos už ES ribų idėja	Only on a European scale can we address the roots of the problem of migration that has shifted the balance of our societies. By promoting inclusive growth and sustainable development, peace and Human Rights in Africa, in cooperation with countries of origin and transit, joining the call of the Secretary-General of the United Nations, António Guterres, for a new Global Compact for Migration.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	This is the only way to fulfil our commitment to citizens that we will improve security in the face of climate change, external threats, terrorism, the future of our social model, employment and management of migration, without giving up the policies that are already part of the European Union's identity, such as the Common Agricultural Policy or the Cohesion Policy.
Prancūzija	Taikos idėja	A context of large-scale international conflict, from the Levant to the Sahel, but also the emergence of major authoritarian powers and a clear strategy to challenge the framework of multilateralism where Europe played a full role and which was also the framework not only for European influence but also for the construction of European peace. This union for peace and solidarity offers the world a unique space of stability and security. We have inherited the two shock waves which could have brought our Europe to an end, the shock waves of the last century, the two world wars which decimated Europe and could have overwhelmed us. But together, we overcame the challenge without ever forgetting the lessons. The idea rose from the ruins. The desire for fraternity was stronger than retribution and hate. When they fully respect the acquis and democratic requirements, this EU will have to open itself up to the Balkan countries, because our EU is still attractive and its aura is a key factor of peace and stability on our continent. We have to rediscover the ambition of a Europe which allowed us to turn our backs on war.

	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Peacefully bringing together the elected representatives of the peoples of Europe to discuss their differences, empowered by and conscious of their history and that which has sometimes divided them, is unique in the world. We have kept this miracle alive for 70 years. We must not take it for granted. They reassure us and, I dare say, they could tomorrow clinch victory, not because the peoples are gullible! Not because the European idea is dead! But because our weakness, blindness or lack of awareness have created the conditions for their victory. Because we have forgotten that we must stay behind this ambition! Because we have forgotten to defend Europe! Because we have forgotten to stand up for Europe! Because we have let doubt take hold.
	Viešosios erdvės kūrimo idėja	This is why, ahead of the elections and within the narrow timeframe imposed by the electoral campaigns, we must bring this debate to life, create this public European space which we have so often neglected.
	Solidarumo idėja	We must make progress on migration by getting the ball rolling on the poisoned Dublin Regulation debate and the issue of relocation, but also by going beyond this debate and building the external and internal solidarity that our Europe needs. I believe in this economic sovereignty which is achieved by competitiveness created by reforms in each State, by vital solidarity which we must further develop within the Economic and Monetary Union, and by a more realistic trade policy which we must continue. But we need to do that without leaving the burden to the few, be they countries of first entry or final host countries, by building the terms for genuine, chosen, organized and concerted solidarity. Europe has this singular attachment to a continuous balance between freedom, solidarity and security, and this is precisely what is at stake in the digital revolution. Solidarity and culture are the cement that will bind us together and keep us from fearing the progress of the precursors. I would like to stress the idea of solidarity, because while we have talked at length over the past ten years about responsibility in Europe, we have neglected the solidarity between us.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	But beyond this, we must build this full and complete European sovereignty to protect our fellow citizens.

		This was a key step forward in terms of trade, and we will definitely come back to this during the debate, to continue showing a united position for the development of our economic opportunities, while protecting our legitimate interests, our workers and our consumers. <...> to create jobs and ensure that today's generation of young people are not destined for unemployment because of our failures and instability! We must revitalize labour relations, but I will never do that if I cannot defend those who work in the face of social dumping. Europe does not currently protect against social dumping and we have allowed a European market to develop that runs contrary to our labour market's very philosophy of unity. So in Europe, we need a revamped social model: not one stuck in the twentieth century, and not that of a catch-up economy. We should establish a minimum wage that takes into account the economic realities of each country, while gradually moving towards convergence.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	It was the lucidity of the founding fathers to transform this age-old fight for European hegemony into fraternal cooperation or peaceful rivalries. Behind the Coal and Steel Community, or the Common Market, the project forged a promise of peace, prosperity and freedom. The second pillar is the single market, which is still the best guarantee of our power, prosperity and attractiveness.
	Piliečių teisių apsaugos idėja	European sovereignty requires constructing, and we must do it. Why? Because what constructs and forges our profound identity, this balance of values, this relation with freedom, human rights and justice cannot be found anywhere on the planet.
	Taisyklių būtinumo idėja	What will this Europe of 2024 look like? As I have said, Europe's unity is the basis of this overhaul. The European Union in 2024 will be brought together on two pillars, in my view. The first represents the values of democracy and the rule of law. To this end, the digital single market project is a unique opportunity which we must take to create the methods which will allow us to defend the rules protecting our individual freedoms and confidentiality to which everyone is entitled <...>. The solidarity required for a budget must be combined with increased responsibility, which starts by observing the rules we have set ourselves and implementing

		essential reforms.
	Teisingumo idėja	This attachment to a market economy, but also social justice. Reforming this directive is a fight for justice and social convergence in Europe. This is what solidarity that unites is: a fair, protective and ambitious Europe.
Rumunija	Bendrų interesų idėja	The main positive observation is that there is an element, which unites us: our European identity based on principles, values and common interests.
	Solidarumo idėja	In this light, I resolutely ask for unity, cohesion, solidarity and for one common European path in our endeavours to consolidate the European project. Not least, we are also talking about a future when the Union has a foreground role on the international stage, a future when the Member States, based on shared interests and mutual solidarity, support the Union's assertion as a global actor, having a decisive contribution to promoting the multilateral system grounded in rules. We have understood, we, the Romanians, have long understood that we cannot remain receivers of aid and security, but we have to shoulder a much more difficult task – which we believe in – that of a security provider. And this is what we are doing.
	Visų įtraukimo idėja	A strong European project cannot leave unity aside. We need an inclusive Union, which leaves no Member State and no citizen behind.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	Our citizens need concrete measures and tangible results. They want positive news on peace, security and prosperity. At the same time, the citizens have to know that we are already working to protect and consolidate the Union's major symbols: the Euro, the Internal Market, the Schengen area and free movement. The EU's enlargement policy has clearly proved its value through the successive enlargements waves, contributing, undeniably, to the prosperity and security of the continent.
	Taikos idėja	The European Union was built on a deep human desire, that of peace on the European continent. The European project was a unique construction for peace and prosperity in the world, and the only way to secure the joint progress of the European states. The more than 60 years of peace enjoyed by most of our continent are proof of the strength and confidence of

		everyone in our capacity to work together effectively and sustainably.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	We have to come back to the essence of the principle of cohesion, as it is reflected in the Treaties of the Union – the centripetal force of a community of vision and action, which generates added value to the entire Union.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Economic security is as important as borders security and the Union's prosperity depends on our ability to ensure a strong Economic and Monetary Union, capable of responding to the citizens' expectations and of facing new challenges. We are also speaking about a future when the Union will regain its citizens, by strengthening their feeling of security within the European Union. Romania actively endorses a Union investing in the security of its citizens. The European unity is essential when it comes to enhancing the Union's internal security.
	Didžiavimosi idėja	It is our duty and our responsibility to shape the future of Europe. Together with all Romanians, I feel proud to be a Romanian citizen, and, equally, a European citizen.
	Taisyklių būtinumo idėja	We have a vibrant and dynamic society, continuously developing. We are a young democracy and we own the resources available to improve. The Romanians are actively connected to civic values. They have clearly proved it, they made their voice heard in defence of the rule of law and democracy. I started with, for a democratic Romania, a European Romania, a Romania deeply integrated into the European Union, which preserves the rule of law unaltered and fights – having remarkable results, I must point it out – against corruption.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	This internal peace – with all its ingredients: cooperation among Member States, the rule of law principle, the fundamental rights and liberties, diversity, prosperity, social standards, working standards – has become a valuable asset we can export.
	Taikos už ES ribų idėja	We need more cohesion in all our actions at European Union level, irrespective of whether we are speaking of a Europe of convergence, of a Europe that is more secure, of an increase of Europe's role as a global player or of our shared values. We see convergence as a crucial element to ensure the advancing of the European project.
Slovakija	Taikos idėja	None of it would be possible without an attractive power of peace and prosperity of the European project. I'll go even further and I'll say that the enlargement itself

		has been the most successful EU policy since the fall of the Berlin wall. It's been the most important contribution of European politicians of the past three decades to keep the continent peaceful, free and prosperous. The project of the European Union brought peace to Europe.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	Let me point out where I do see our weakness in upholding the EU project. No doubt, we defend the right cause — the project of peace, prosperity and human dignity. The project of the European Union brought peace to Europe. And it brought us stability, freedom and prosperity. My vision for the future of the European Union involves prosperity and security. We must use prosperity for the benefit of all.
	Piliečių teisės	The European integration embodies everything that is dear to us — a life in peace, a life in dignity where every human being is respected.
	Solidarumo idėja	Solidarity and mutual trust are crucial to our success and our strength to overcome whatever comes next.
	Taikos už ES ribų idėja	While we invest our effort into the consolidation of our internal affairs, we shall not forget about the role of the EU beyond its borders. Because there are many threats out there with a significant impact on our common future, security and well-being.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	But on a more serious note: while we start talking about the European defense projects, we should act together against imminent and dangerous threat we all face — the Russian propaganda and information war. Europe is currently not fully immune to the attacks against EU values. The European Union is a result of a strong vision and immense efforts of several generations. We are simply obliged to protect it, especially now when Europe and Western democracies face dramatic new developments.
	Taisyklių būtinumo idėja	As I stand here I would like to express my gratitude to the European Parliament including the rule of law monitoring group for the help and cooperation provided up until now.
	Bendrų interesų idėja	European security cannot only be built in the West, it also requires central Europe. Common democratic ideals and

		institutions of the both provide hope for the future. I believe that beyond differences and geographical boundaries there lies a common interest. The elections are quickly approaching and we need to mobilize our forces to fight against fake news, hybrid threats and cyber propaganda.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Facts speak volumes about the success of European integration. Of course, anti-European populists and extremists cannot beat us in providing solutions to improve life of our citizens. We have to combat growing inequalities in society and redistribute wealth more efficiently. The introduction of a European minimum wage would be one way to create social solidarity.
	Mokymosi iš klaidų idėja	We must be brave and determined, we have to make changes and make the Union attractive to all, a Union that is able to learn from its pasts mistakes in order to prepare itself to embrace the future
<i>Slovėnija</i>	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	We must particularly nurture our diversities. It is clear that practical and institutional solutions must be put in place to take economic, technological, political and finally also security measures, which are in accordance with the high expectations of its people.
	Taikos idėja	I believe that it is in the interest of the Member States of the European Union that the Union be strong on the outside and within, and is thus a successful strategic partner to the United States of America and the Russian Federation. When dealing with the most important issues of world peace and security—in a peaceful manner whenever possible.
	Taikos už ES ribų idėja	
	Taisyklių būtinumo idėja	It is in the interest of the European Union that the Tribunal's decision be respected and that the agreed obligations are met. Slovenia and Croatia have resolved the dispute peacefully. And Slovenia will make further efforts to enforce the Tribunal's decision in a peaceful manner. This is possible only in dialogue with Croatia and with further clear expectation and support from the European Union.
	Bendrų interesų idėja	If faith in the future of the European Union prevails, cases such as the issue between Slovenia and Croatia will be resolved in the spirit of common goals.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	If there is no such faith or certainty in the common future, I am worried that solutions will be sought in nationalisms, which will instigate fear and hatred.
	Solidarumo	I am an advocate of dynamic harmony between

	idėja	competitiveness and solidarity. We have built up solidarity and affection with peoples with once were remote for us. Always on the basis of respect for the values which now we identify as European values.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	Competitiveness in the free market must be maintained, but efforts must also be made to maintain the European dream, which is different from the American dream in that it is defined by the values of the community – from cooperation and solidarity to care for security, including social security.
Suomija	Taikos idėja	Already in 1920, the ideological father of Finland's Centre Party, Santeri Alkio wrote that for the sake of peace in Europe, the continent should consider directing its politics towards United States of Europe. However, only the Second World War and the horrors of the Holocaust gave rise to the determination to strive for lasting peace and cooperation. One central concept raised by Schuman and other EU founding fathers was solidarity.
	Taisyklių būtinumo idėja	Setbacks in the rule of law, the freedom of press and women's rights are news we would not expect to hear in 21st century Europe. How can the EU promote its common values in its external policies if it cannot even do so internally? At the same time, there cannot be any compromises on the rule of law. We must respect and obey the common rules on trade. After the European Parliament elections, the European Council needs to agree an ambitious and comprehensive Strategic Agenda. Along with climate issues, our focus should be on growth and security. In addition, rule of law issues will remain central. Thus, in the European Union we have to consider the meaning of one of our basic values, the principle of the rule of law. Our common European challenge now seems to be, how can we control the realisation of the rule of law as our common value?
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	Our common values, such as democracy and the rule of law, have been the foundation of Europe's freedom, security and prosperity.

	Būtiniųbės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	Implementation of internal and external security policies The focus needs to be in areas where the EU is best placed to deliver, like on migration, security, single market, innovations, digitalization and climate. Third, security and defense cooperation are also important and need to be intensified.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	The common agricultural policy helps to provide affordable and safe food to the EU citizens. It is also important to enhance the competitiveness by implementing the principles of the EU's social pillar. It is for instance crucial to promote equality in working life and to enhance education levels of all citizens.
	Solidarumo idėja	There is also a need to proceed with the most complicated political issues, like the mechanism on solidarity during crises. It is crucial we agree on this in advance, not in the middle of a crisis as we did in 2015.
	Piliečių teisių apsaugos idėja	The Treaty of Lisbon defines the fundamental rights of the European Union to be respect for human dignity and human rights, freedom, democracy, equality and the rule of law. Respect for human rights and human dignity should, in my view, be seen in all political decision making.
	Teisingumo	We must be able, however, to maintain social peace and fairness while doing so. We must also see through misuse.
<i>Švedija</i>	Būtiniųbės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	I believe that we must step up, to defend our fundamental values in the European Union.
	Taisyklių būtinumo idėja	We can only be a force for free media and the rule of law in our neighbourhood, if we have free media and independent courts in our union.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	If the principles contained in our most fundamental contracts are not adhered to, how are we then to trust the other agreements? On the single market. On free movement. Everything that does so much for our prosperity.
	Solidarumo idėja	And I will devote my efforts in Europe to defending the values I have borne since my childhood, of the equal value of all people, and of parity.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	And it is now almost a treat to visit the European Commission website, and see that one priority policy area is: the European Pillar of Social Rights. I am grateful to President Juncker and the Commission, to the European Parliament and to the Member States in the

		Council for all of our work to create a social pillar, and establish 20 key principles that strengthen the social rights of all the citizens of Europe. For an EU that works hard for the size of the market, but even harder for the wellbeing of the people.
	Taikos idėja	The EU is a peace project, a way to guarantee that the wars and abuses that dominated a large part of the previous century cannot happen again. We share the responsibility, as leaders of our communities, to offer the means and the possibilities for our citizens to fulfil their dreams and to live their lives in dignity, freedom, peace and security.
	Galimybės pasiekti daugiau idėja	This is also clearly linked to my third point, added value for our citizens.
Vengrija	Mokymosi iš klaidų idėja	President, we are in many respects dissatisfied with the functioning of the European Union. We are formulating criticism because we want to correct mistakes and we want to reform the European Union.
	Taisyklių būtinumo idėja	Our position is that we do not want change in these questions, we don't want to reorganise national and Union competences in these matters, thus we are defending the current status quo – formulated by our common will. Hence the term “Stop Brussels”. Is this a sin? We adopted the current set of rules – that we now want to defend – together, they are also common EU achievements. I don't think you can consider the Hungarian position and the Hungarian consultation anti-European for this. It is also important to note that the attitude of the Hungarian government has been free of detours and consistent on wanting to comply with the rules of the club, and we have always complied so far. If we are to live together we must all observe certain rules, but we shouldn't force things on each other that are not wanted by all of us.
	Teisingumo idėja	Believe me, people will support, but will only support the European Union if it is fair and built on open debates, capable of admitting that it needs reform from time to time.
	Solidarumo idėja	So Hungary is able to defend the interior of Europe, but once again there may be more movement on the Balkans route. The prime ministers – including myself – agreed that in such a situation we shall help each other.

		We continue to firmly stand by the Poles on all issues which involve unfair attacks against their country – and there are quite a few of those here in the European Union. So regardless of the decision on the individual for this position, Poland can rely on Hungary’s solidarity.
	Taikos idėja	According to the EU’s current official ideology, peace, progress and cooperation in Europe began with the establishment of the European community.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	We should make clear that we do not want to step back, and we do not want to destroy what we have built thus far. After all, we agreed that European defence should be strengthened, the essential rationale being Europe’s need to be able to support its economic and political strength with military strength.
	Bendrų interesų idėja	We – who claim to belong to the reform opposition – have been unable to achieve results here, in Brussels, even on such simple and obvious matters: issues which are not only in our interests, but also those of the others.
	Taikos už ES ribų idėja	At the same time, if we connect this intention of creating European security with the situation we see in Syria – and last night we discussed Syria at some length – we can clearly see that we still have a great deal to do in this department.
	Rūpinimosi žmonėmis idėja	The situation is similar in relation to the freedom of movement of workers; and the problem of “posted workers” – one legal form for the employment of Central European people in the West – also always finds its way onto the agenda. This is linked to the concept of fragmentation: to the question of whether we’re now moving back from the era of free trade – and the free movement of goods, capital, services and workers – towards an era of protectionism.
Vokietija	Taikos idėja	And with that, after centuries marked by wars and dictatorships, the citizens of Europe for the first time held out hope for a sustainable, peaceful and stable future.
	Visų įtraukimo idėja	For this, everyone in the European Union must now more than ever show respect for others and their interests. We must now more than ever have a common understanding that tolerance is the soul of Europe, that it is a key part of what makes us European, and that only through tolerance can we develop a willingness to consider, and fully identify with, the needs and interests of others.
	Solidarumo idėja	This will help us forge true European solidarity, without which successful action is impossible. This solidarity is built on tolerance. It is the basis of our strength as

		Europeans. Firstly, solidarity is a universal value. Solidarity is encoded in our European DNA. We support countries and regions, by promoting their economic development or assisting efforts to combat youth unemployment. We help one another when natural disasters strike. When terrorist attacks or nuclear accidents occur, we stand by one another. During the European public debt crisis, we put together so-called rescue packages to help countries solve their economic and financial problems. These are hallmarks of Europe: solidarity as a universal, fundamental value; solidarity as a responsibility for the community; and solidarity in terms of one's own rational interest.
	Taisyklių būtinumas	Therefore, secondly, solidarity always means that everyone must bear responsibility for the community as a whole. Specifically, this means anyone who undermines rule-of-law principles in their own country, or who curtails rights of the opposition and civil society and restricts the freedom of the press, thereby jeopardises the rule of law not only in his or her own country, but for everyone in Europe. Europe as a community of law can of course only function when the law applies – and is respected – equally everywhere.
	Būtinybės apsaugoti tai, kas sukurta idėja	We already now realise that we Europeans are much better able to defend our interests whenever we act in concert. Only by taking a united stance will Europe be strong enough to make its voice heard in the global arena and defend its values and interests.
	Geresnių gyvenimo standartų idėja	But we ought to discuss the issue again in due course. For, ladies and gentlemen, 340 billion euros is not peanuts, but a tangible contribution to greater prosperity in Europe. Europe is our best chance for peace, prosperity and a good future. We must not let this chance slide; we owe this to ourselves and to past and future generations.
	Taikos už ES ribų idėja	The power vacuum in Libya has not yet been filled. Giving these people the chance to live their lives in dignity, in their home countries, without being scared to death by bombs and terrorists – managing that is a European task, and ultimately a global task.